

1000. 20302
9/32
255832

STUDIU PENAL COMPARAT

ASUPRA

TRECERII ADMINISTRAȚIUNII INCHISORILOR

SUB DEPENDINȚA

MINISTERULUI DE JUSTIȚIE

DE

C. RĂDULESCU

POST MAGISTRAT

SUBDIRECTOR-GENERAL AL PENITENCIARELOR

13799.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERȘITĂȚII
BUCUREȘTI

BUCUREȘTI

Tipografia ziarului CURIERUL JUDICIAR, Calea Rahovei No. 5

1910

BUCURESTI

COTTA

60987

CONTROL 1955

CONTROL 1955

1951

D

B.C.U. Bucuresti

C13799

Inv. 9732.

STUDIU PENAL COMPARAT

ASUPRA

TRECERII ADMINISTRATIUNII INCHISORILOR

SUB DEPENDINȚA

MINISTERULUI DE JUSTIȚIE

DE

C. RĂDULESCU

POST MAGISTRAT

SUBDIRECTOR-GENERAL AL PENITENCIARELOR

BUCUREȘTI

Tipografia ziarului CURIERUL JUDICIAR, Calea Rahovei No. 5

343.82/83 (498) 1909

Domnului
Al. Djuvara
Ministru de Interne
pentru dovada de înalta stință și
profund de statament.

C. Rădulescu

17 Septembrie 1910.

Novile concepțiuni ale pedepsii și individualisării ei considerând-o ca un remediu aplicat unei leziuni, reclamă imperios, ca Magistrații cari au pronunțat-o diagnosticând, să-i urmărească și efectele în tot cursul duratei ei.

Numai prin această continuitate în tratamentul delicventului, pedeapsa și instituțiunile noastre represive își pot atinge scopul lor social.

AUTORUL

INTRODUCERE

Codul nostru de procedură criminală, prin art. 163, 193, 399, 583, 585, 590 și 592, încredințează urmărirea și sarcina de a veghea asupra executării pedepselor procurorilor, judecătorilor de instrucție și președinților Curții cu jurați.

Prin art. 2 din legea penitenciară, posteroară însă acestui cod, închisorile sunt puse sub autoritatea Ministerului de interne, care le conduce și administrează prin Direcția generală a penitenciarelor.

Sub imperiul acestei legi dar, executarea de drept și de fapt a pedepsei și aplicarea regimului ei, aparține exclusiv, și de îndată ce condamnatul a fost încarcerat, Administrației penitenciare, deci Ministerului de interne.

Rezultă dar că Ministerul de justiție și magistrații însărcinați cu descoperirea, instruirea și represiunea culpabililor, sunt în totul desesizați, după condamnarea acestora, de orice autoritate, control sau supraveghere asupra administrării pedepsei ce ei pronunță, deși adevărata pedeapsă

nu consistă în sentința care o înflige, ci în regimul și modul cum ea este administrată.

Această anomalie pe de o parte, părând stranie ordinei logice și naturale a faptelor, face ca opinia publică să persiste încă în credința că administrația închisorilor depinde de Ministerul de justiție; iar pe de alta, constituie un obstacol puternic progreselor ce ar fi trebuit realizate în administrarea și organizarea penitenciarelor și chiar al combaterii criminalității. Ea mai constituie un izvor nesecat de conflicte între cele două autorități, cari vatămă bunul mers al închisorilor și a fost și este cauza unor discuțiuni continue și aprinse între toți criminaliștii și penaliștii de marcă.

Discuțiunile la cari această chestiune a dat naștere la noi ca și în toate țările, tentativele încercate pentru a se trece Administrația închisorilor sub dependența Ministerului de justiție, ca și realizarea ei în mai toate Statele civilizate, impune ca ea să fie cunoscută sub toate fețele și cu toate criticele ce i se fac.

Cu modul acesta se va învedera mai mult justificarea, foloasele și urgenta necesitate a realizării acestei reforme și la noi.

Origina și istoricul dependenței Administrațiunii penitenciare franceze

Fiindcă legea și regulamentele regimului nostru penitenciar sunt opera unui francez (Ferdinand Dodun des Perrières), inspirată în totul de legile, ordonanțele și decretele franceze în vigoare la 1874, este bine să cunoaștem mai întâiu istoricul acestei administrațiuni din acea țară.

Sub vechile monarhii ale Franței, închisorile aparțineau segniorilor, marilor personaje oficiale, și regilor, cari singuri aveau dreptul de înaltă justiție. Ele erau instalate de obicei în subsolurile adânci ale palatelor lor și consistau din mici celule obscure și insalubre. Cum nu există nici o unitate în jurisdicțiune, nu există nici o unitate în organizarea și administrarea lor. Fiecare segnior eră suveran și le conducea după bunul plac. Regele exercită o slabă supraveghere prin parlamentul și cancelarul său. Totuș, din cele mai vechi timpuri, voința regilor Franței a fost de a conferi autorității judiciare controlul și direcțiunea închisorilor. Acest fapt rezultă și îl do-

cumentează și marea anchetă penitenciară, făcută la 1873 de către parlamentul francez, cu ocaziunea reformelor penitenciare, cum și din documentele existente.

Astfel, se constată că sub vechea monarhie între anii 1546 — 1560 regii Francisc I, Henric II, Francisc II și Carol IX, au dat o serie de ordonanțe și regulamente pentru ameliorarea și supravegherea de către magistrați a închisorilor și ospiciilor. La 1549 Henric II ordonă ca: „*presedintii și consilierii de tribunale să viziteze închisorile de trei ori pe an și să întrebe pe prizonieri asupra duratei pedepsei și a cauzelor deținerii lor*“ ¹⁾.

Mai târziu Ludovic XIV, în August 1670, bazându-se pe legea «*De Custodia Reorum*» a Codului Teodosian, dădû o *ordonanță criminală*, prin care contopî în atribuțiunile magistraților nu numai controlul și supravegherea închisorilor, dar chiar și partea economică a administrațiunii lor. Astfel, la titlul XIII, *Despre închisori*, prin art. 2, prevedeă că: «*Judecătorii vor regulă drepturile aparținând temnicerilor și grefierilor pentru hrană, locuință, salariul lor, și pentru alimentele vândute deținuților, taxele de plătit temnicerilor etc., de cari se va face un tablou sau tarif, ce va fi expus în locul cel mai vizibil al închisorii și cel mai expus vederii deținuților*». Art. 18 prevedeă că: «*Prizonierii nu vor putea fi scoși din celule fără ordinul judecătorilor*»; art. 35 obligă pe: «*procurori de a vizită închisorile odată pe săptămână*»; iar art. 37: «*porunca judecătorilor*

¹⁾ «*Enquête parlementaire sur le régime des établissements pénitentiaires*» și «*Les Prisons de L'ancienne France*», par Albert Desjardins.

de a informa și cerceta toate excesele, violențele, relele tratamente săvârșite asupra deținuților, cum și contravențiile la această ordonanță». Tot judecătorii taxau redevența anuală ce închisorile seignoriale plăteau regelui și vegheau ca ele să nu fie instalate în rele condițiuni și mai jos de suprafața pământului.

Cu tot controlul magistraturii, această stare de lucruri cu abuzurile, maltratările și arbitrariul asupra deținuților se continuă cu cruzime până la Revoluția franceză, iar ordonanța lui Ludovic al XIV constituie ultima stare a legislațiunii penitenciare, anterioară acestei revoluțiuni. Adunarea Constituantă, răsturnând vechiul drept, redactă *Declarațiunea drepturilor omului și ale cetățeanului*. Prin art. 16 al acestei *Declarațiuni* se proclamă *principiul Suveranității naționale și acela al separațiunii puterilor în Stat*. Pe baza acestor noi principii, Constituțiunea din 1791 creă cele trei puteri dominante: *puterea legislativă* care trebuie să voteze legile, *puterea judecătorească* care tranșază diferendele dintre particulari și hotărăște pedepsele ce aplică delincvenților, și *puterea executivă* care asigură executarea deciziunilor celorlalte puteri.

Ca consecință a acestor noi principii constituționale, executarea pedepselor și supravegherea închisorilor nu mai putea aparține autorității judiciare, și prin Decretul din 22 Decembrie 1789-Ianuarie 1790, Administrația închisorilor a fost trecută în atribuțiunile corpurilor administrative, organe ale puterii executive.

Se subordonă chiar acțiunea și supravegherea procurorilor-generalii în totul administrațiunii, căci Decretul din 16-22 Septembrie 1791, relativ la

regulele comune închisorilor preventive și închisorilor de pedeapsă, prin titlul XIII, art. 2, zice : « *Procurorii-generalii sindici vor veghea, sub autoritatea directorilor departamentali, ca diferitele case să fie nu numai sigure, dar proprii și sănătoase, astfel ca sănătatea persoanelor deținute să nu poată fi întru nimic alterată* ¹⁾ ».

Apoi se dădă administrațiilor județene și comunale dreptul și sarcina exclusivă de a veghea la clădirea și dispozițiunea închisorilor, după cum prevede Decretul din 31 Ianuarie 1793, relativ la executarea legilor privitoare la închisori, prin art. 4, care zice : « *Se poruncește corpurilor administrative și municipale de a veghea la executarea legilor relative la casele de prevențiune, arest și de corecțiune, și a le dispune în felul de a le face sigure și salubre, ca sănătatea prizonierilor să nu se altereze de loc* » ²⁾.

Doi ani mai târziu Decretul din 2 Octomvrie 1795, relativ la legea asupra atribuțiunilor diverselor ministere, prin art. 4, centralizează în mâinile Ministerului de interne întreaga administrațiune a penitenciarelor, când zice : « *Ministerul de interne are în atribuțiunile sale executarea legilor relative la poliția generală, închisorile, casele de prevențiune, de arest și de reclusiune, etc.* » ³⁾.

Printr'o inexplicabilă excepție, directoratul executiv trece în sarcina Ministerului de justiție cheltuelile și executările capitale. Astfel, prin hotărîrea din 14 Noemvrie 1795, relativă la cheltuelile închisorilor, prevede, prin art. 571 și 572, că : « *Ministerul de justiție ordonanzează cheltuelile și salariile*

¹⁾ « Code des Prisons », par Moreau-Christophe, Vol. I, pag. 2.

²⁾ Idem, pag. 14.

³⁾ Idem, pag. 15.

de deplasare a executorilor, reparaţiunilor şi transporturilor eşafoadelor şi a maşinilor de decapital. Cât despre celelalte cheltueli generale, relative la deţinuţi în închisori, etc., şi a salariilor personalului, etc., vor fi ordonanţate de Ministerul de interne conform legii anterioare» ¹⁾.

La 1808 Codul de instrucţiune criminală al Franţei, consfinţind aceste dispoziţiuni, pune sub supravegherea prefectilor, poliţailor şi primarilor, reprezentanţi ai Ministerului de interne, şi casele preventive, de arest sau de corecţiune. Astfel, Cap. II din citatul Cod, care tratează despre închisori, case de arest şi de justiţie, prin art. 605 şi următorii, prevede aceasta. Textul acestor dispoziţiuni este următorul: Art. 605: «*Prefecţii vor veghea ca diferitele case să fie nu numai sigure, dar salubre şi astfel ca sănătatea prizonierilor să nu poată fi de loc vătămată*». Art. 612: «*Independent de vizitele arătate în art. precedent, primarul fiecărei comune în care va fi o casă de arest, fie o casă de popreală, fie o închisoare, şi în comunele unde va fi mai mulţi primari, prefectul de poliţie sau comisarul-general de poliţie, este ţinut a face cel puţin odată pe lună vizite acestor case; iar art. 613, alin. 1, adaugă: «Prefectul de poliţie la Paris, prefectul în oraşele în cari îndeplineşte funcţiunile de prefect de poliţie, şi primarul în celelalte oraşe sau comune vor veghea ca hrana arestaţilor să fie suficientă şi sănătoasă; poliţia acestor case le aparţine»* ²⁾.

Astăzi dar, ca şi la 1874 sub imperiul legilor şi decretelor citate, închisorile din Metropola Franţei şi de toate categoriile sunt sub dependenţa,

¹⁾ «Code des Prisons», par Moreau-Cristophe, pag. 18.

²⁾ Codul Francez de instrucţiune criminală.

controlul și administrația Ministerului de interne, care o exercită prin Direcția generală a Serviciului penitenciarelor, asistată de un Consiliu superior al închisorilor, creat prin legea dela 1875, cum și prin reprezentanții lui legali: prefectii, polițaii, primarii, etc.

Origina și istoricul dependenței Administrațiunii noastre penitenciare

Timpurile vechi și cele anterioare legiuirilor scrise, ale lui Vasile Lupu și Mateiu Basarab, nu au lăsat nici un document relativ la starea închisorilor din țările române și nici despre legislația represivă.

Rezultă însă din descrierile unor cronicari că închisorile ca și justiția aparțineau Voevozilor, a căror poruncă și voință eră singura lege.

Inchisorile, temnițele sau grosurile erau instalate prin gropnițe adânci, ocne sau beciurile Domnești, întunecoase, fără aer și pestilentoase. Trecerea deținuților prin temnițe eră de scurtă durată și premergătoare morții, care eră pedeapsa cea mai frecventă.

Astfel, Cronicarul Nicolae Musté descrie oroa-re ce inspiră temnița aflată sub turnul bisericii dela poarta Curții Domnești, zidită pe timpul lui Ștefan Tomșa, Domnul Moldovei, între anii 1612—1623» ¹⁾.

Mănăstirile asemenea serveau pentru surghiunirea boierilor și târgoveților.

Sub imperiul Pravilelor lui Vasile Lupu în Moldova, și Mateiu Basarab în Muntenia, inchi-

¹⁾ Cronica lui Nicolae Musté.

surile păstrară aceeași stare, care se continuă de la 1646 și 1652 până la 1831. În această lungă perioadă apare un început de regulă în conducerea și administrarea închisorilor. Toate temnițele erau administrate și puse sub dependența și autoritatea Marelui armaș. Cronicarul Miron Costin îi citează atribuțiunile, arătând că «*el dirige tuiurile turcești și pământene, cari sunt purtate după Domn, de el depinde închisorile din țară, sub el sunt mai mulți alții armași și călâi*» etc. ¹⁾ Marele armaș da toate ordinele în numele Domnului și relative la prinderea tâlhariilor, la pedepse, torturi și la executarea pedepsei cu moarte. El era secundat de armășei, zapcii, călâi, etc., cari îl ajutau în administrarea temnițelor și a mănăstirilor de surghiun ²⁾.

Din atribuțiunile Marelui armaș, astfel cum sunt descrise de cronicari, rezultă că el avea caracterul de executor judiciar, căci printrînsul se prindeau și descopereau tâlharii și tot prin el se executau.

Ajutoarele lui însă, precum : al doilea armaș, armășeii, zapcii, etc., erau organe judiciare subordonate judecătorilor. Acest fapt rezultă din Codul lui Ipsilante, aplicat în Muntenia dela 1776—1817.

Acest cod prin capitolul care tratează «*Pentru al treilea departament al vinovaților*», după ce prin art. 1, 2 și 3 arată atribuțiunile de instanță judecătorească represivă a acestui departament, și de felul cum judecătorii vor judeca pricinile, adaugă, prin art. 4, că : «*La acest departament*

¹⁾ B. P. Hasdeu «Archiva istorică pământeană a României».

²⁾ N. Blaremborg «Essai comparé sur les Institutions et les lois de la Roumanie».

să stea al doilea și al treilea armaș, armășeii, zapcii, logofeții, etc». ¹⁾).

Primele dispozițiuni legale și scrise, relative la închisori, apar în Regulamentele Organice, cari în Muntenia s'au aplicat la 1831, iar în Moldova la 1832. Această legiuire, prin art. 212 de sub capit. XIII, adoptând principiul separațiunii puterilor în Stat, separă puterea judecătorească de cea executivă, când zice: «*Despărțirea puterilor cărmuitoare și judecătorească fiind cunoscută că este neapărat de trebuință pentru buna rânduială în pricini de judecată și pentru paza dreptăților, aceste două ramuri de cărmuire vor fi de acum înaintea în totul deosebite*» ²⁾).

Cruzimele și torturile cari persistau și sub legiurile lui Caragea și Calimach încetează, și Regulamentul organic dispune ca ameliorări să se introducă și la închisori. Astfel, art. 297 zice: «*Stăpânirea va îngriji ca temnițele să fie sigure și curate ca să nu se vatăme sănătatea vinovaților, etc.*».

Conform principiului separațiunii puterilor, adoptat de Regulamentul Organic, temnițele nu mai puteau fi administrate de Marele armaș, care eră dregător judecătoresc, și ele au fost încredințate în Muntenia unui *Vornic al temnițelor*, după cum hotărîse la 20 Martie 1831 Obșteasca Adunare.

Din acest moment în Muntenia administrația închisorilor începe a depinde de puterea executivă. La 1833 Obșteasca Adunare a Munteniei votează «*Primul Regulament al temnițelor*», care constituie și începutul de organizare al închisorilor noastre.

¹⁾ Codul Ipsilante.

²⁾ Regulamentul Organic al Munteniei.

În Moldova însă închisorile continuă, chiar după punerea în aplicare a Regulamentului Organic (1832), să fie conduse tot de armaș. Administrarea lor însă este trecută Ministerului de interne. Astfel, Anaforaua din 18 Octomvrie 1833 ordonă: că «*Departamentului din năuntru să încredințează cea mai de aproape luare aminte ca închișii să fie ținuți întru așu rânduială, încât niște asemenea nenorociți să nu pătimească lipsă, etc.*».

Controlul însă și supravegherea se dă justiției. Astfel, prin capit. D al aceleeaș anaforale, se prevede: «*Prezidentului criminalului va fi încredințată toată privigherea și rânduiala în totul pentru ținerea arestaților și îndestularea lor, după așezământ, etc.*»¹⁾.

În Moldova se menține dar controlul puterii judecătorești asupra închisorilor, iar separațiunea puterilor în această privință nu fusese complet aplicată, căci judecătorii continuă a exercita supravegherea și administrarea temnițelor.

Astfel, la 1855, Principele Grigore Ghika al Moldovei însărcină pe Postelnicul Anastasie Panu, directorul Departamentului justiției, a elabora statutul unui proiect de regulament pentru Penitenciarul Tg.-Ocna, zidit tot din inițiativa lui, însărcinându-l și cu vizitarea tuturor închisorilor din principat, pentru a ancheta abuzurile și a liberă pe toți deținuții cari zăceau arbitrar și nejudecați prin temnițe.

Tot directorul Departamentului de justiție este însărcinat de Prințul Grigore Ghika să meargă la Tg.-Ocna și să se încredințeze de starea în

¹⁾ «Manualul administrativ al Principatului Moldovei», vol. I, capit. X, secția VIII. «Despre temnița Capitalei și grosurile ținutale», pag. 536, No. 404.

care se găsește Castelul și ocașii cari locuiau în fundul Ocnei. Mai târziu, la 1856, Prințul Grigore Ghika prezintă Divanului General un proiect de regulament pentru organizarea închisorilor din capitala Iași, cu a cărui executare însărcinează pe Ministerul de justiție, după cum rezultă din următorul Ofis domnesc:

Noi, Grigore Ghika Voevod,

Cu voința lui Dumnezeu Domn Țării Moldovei :

Dorind a da administrației arestelor din cuprinsul criminalului o organizație mai potrivită cu cea a arestelor din alte staturi ale Europei, și tot odată a regulă modul întreținerii încarcerăților, Am recomandat în deliberația Divanului General proiectul ce Ni s'a prezentat în acest scop de către Consiliul Nostru.

Acest proiect adoptându-se de Divan în unanimitate pe lângă raportul său No. 15 s'au supus a-probării Noastre.

Noi dar, în puterea art. 52 din capul al 2-lea al regulamentului, Am întărit și întărim acest proiect și ordonăm Ministerului justiției a-l și pune în lucrare.

După Unirea Principatelor, urmând a se unifica și administrația închisorilor, în anul 1862 Domnitorul Alexandru Ioan I decretează *Regulamentul pentru organizarea serviciului Stăvilimentelor penitenciare și de binefaceri din România*, prin care se unifică cele două servicii ale închisorilor, adoptând și în Muntenia sistemul penitenciar aplicat în Moldova și care dăduse bune rezultate. Prin acest regulament se desființează administrațiile existente ale temnițelor, abrogându-se toate celelalte dispozițiuni și regulamente anterioare din ambele principate.

Conducerea și administrațiunea închisorilor este încredințată prin această unică lege Ministerului de interne (din năuntru), unde se înființează în acest scop și două biurouri speciale puse tot sub autoritatea francezului Dodun des Perrières, autorul acestui regulament, căruia i se dă titlul de inspector-general al închisorilor din România.

În anul 1865, punându-se în aplicare Codul penal și de instrucțiune criminală astăzi în vigoare, se impunea ca închisorilor să se dea o nouă organizare și să se adopte un regim de pedepse care să corespundă principiilor noului cod, regulamentul dela 1862 ne satisfăcând aceste cerințe. Această imperioasă necesitate motivează întocmirea și votarea actualei *Legi asupra Regimului închisorilor din 1874*, al cărei autor este tot Ferdinand Dodun des Perrières. Această lege, care guvernează și astăzi închisorile, este inspirată în totul de organizarea penitenciarelor franceze și ea menține și pune sub autoritatea directă a Ministerului de interne toate închisorile țării, având ca administrație centrală Direcția generală a penitenciarelor.

Raporturile și conflictele dintre Autoritatea judiciară și Administrația închisorilor

Deși în drept din spiritul și textul legii și regulamentelor penitenciare rezultă, evident și absolut, că autoritatea judiciară este desbrăcată de orice atribuțiuni și drepturi în ceea ce privește întreaga administrațiune materială, economică, morală și disciplinară a închisorilor, totuș, în fapt, magistrații au avut și au ca și în Franța raporturi numeroase cu administrațiunea penitenciară.

13799

Aceste raporturi se bazează pe textele din Condica de procedură criminală și anume pe art. 579, 583 și 585 de sub Cap. II «*Despre închisori și despre case de opreală*» și sunt identice cu cele corespunzătoare franceze, 607, 611 și 613.

Autoritatea judiciară la noi, invocând existența acestor dispozițiuni chiar sub regimul legii penitenciare în vigoare, a continuat și continuă încă dela 1874, data aplicării ei, a avea toate raporturile ce aceste texte prevede, față de administrația închisorilor, iar aceasta din urmă, în aceeaș credință, nu a contestat niciodată ființa textelor citate și aplicarea lor, mai cu seamă că în Franța existența și menținerea acestor texte nu a dat loc la nici o contestație.

Totuș în Franța ca și la noi, dispozițiunile acestor articole și raporturile ce ele creează, au dat naștere la conflicte frecvente între cele două autorități, conflicte născute atât din interpretarea lor, cât și din a principiului fundamental care le separă. În Franța însă aceste raporturi și conflicte sunt juridice și au o existență legală, căci textele din Procedura criminală citate și cari le creează sunt încă în vigoare. La noi însă articolele respective din acelaș cod ca și toate celelalte dispozițiuni relative la închisori, din Codul penal, sunt abrogate prin legea închisorilor dela 1874 și ca atare ele nu pot creea nici raporturi nici conflicte.

Vom dovedi dar că la noi, în drept și sub imperiul actualei legi penitenciare art. 579, 583 și 585 ca și celelalte dispozițiuni din Condica penală și relative la închisori, sunt fără ființă legală și că ele nu pot creea raporturi juridice între cele două autorități, iar cele existente azi și

născute din aceste texte, sunt întemeiate pe o practică și pe o interpretare greșită.

Fiindcă însă aceste articole sunt rămase în vigoare în Franța și fiindcă practica noastră comună le-a considerat ca având încă ființă, să arătăm în ipoteza aplicării lor și la noi cari sunt raporturile și conflictele la cari au dat naștere. Din chiar textul celor trei articole rezultă că raporturile ce ele creează, se mărginesc numai la supravegherea și controlul juridic al simplei dețineri a preveniților și acuzaților, aflați sub mandatele de depunere sau arestare, în închisorile sau aresturile preventive, și numai pe timpul preveniției lor.

Ele încetează de îndată ce sentința a rămas definitivă și condamnatul a fost încarcerat, spre executarea pedepsei, într'o închisoare centrală de osândă.

Această regulă absolută și legală rezultă juridicește :

1. Din principiul constituțional al separațiunii puterilor, adoptat încă de Regulamentul Organic, după cum am arătat, și consfințit de Constituțiune, și în baza căruia administrarea executării pedepsei este luată din atribuțiunile puterii judecătorești și încredințată puterii executive, Ministerului de interne, care o exercită în virtutea acestui principiu și a legii penitenciare dela 1874, prin Direcția generală a închisorilor :

2. Din însăși cuprinsul art. 579, 583 și 585 care prevede și reglementează raporturile magistraților cu Administrația închisorilor, dar aceasta numai la aresturile preventive. Căci, deși Cap. II din Codul de procedură criminală, sub care sunt prevăzute aceste articole, tratează : « *Despre în-*

chisori și despre case de opreală» sensul lor este cel arătat. În adevăr, prin cuvântul *închisoare*, se înțelege aci aresturile preventive în cari se dețin preveniții pentru delictе, aflați sub mandatele de depunere ale judecătorilor de instrucțiune; iar prin *Case de opreală*, se înțelege acelea în cari sunt depuși acuzații pentru crime și cari trebuie să compară înaintea instanțelor criminale. În Franța, după al cărui cod au fost traduse și adoptate aceste articole, închisorile se deosebesc ca și la noi în *închisori centrale de pedeapsă*, în cari condamnații se încarcerează spre a-și executa pedeapsa după condamnare, în *case sau închisori de arest*, în cari se dețin provizoriu adică până la condamnare, preveniții pentru delictе, și în *case de opreală*, în cari se dețin tot în aceste condițiuni, preveniții pentru crime. Codul nostru de procedură criminală prin articolele citate a adoptat aceleași feluri de închisori, însă legea penitenciară, posterioară acestui cod, prevede numai două categorii și anume: *închisorile centrale* sau închisorile de osândă, în cari condamnații își execută pedeapsa, și *închisorile sau aresturile preventive*, în cari se dețin preveniții și acuzații atât pentru delictе cât și pentru crime. Inchisorile acestea țin dar loc și de case de opreală. În ele se mai încarcerează și condamnații la pedepse corecționale până la trei luni.

În aceste închisori trebuiesc dar deosebite, conform art. 4 din Regulamentul aresturilor preventive și în afară de celelalte diviziuni, trei pavilioane: 1) al condamnaților la corecțiune până la 3 luni; 2) al preveniților pentru delictе (casele de arest); 3) al acuzaților pentru crime (casele de opreală).

Supravegherea magistraților și singurele lor rapo-
 porturi le-ar avea și le-ar exercita numai asupra
 celor două din urmă pavilioane, în ce privește de-
 ținerea preveniților cari se află sub mandatele lor
 și numai relativ la secretul instrucțiunii și mă-
 surile cari îl garantează, fără nici un alt atri-
 but asupra administrațiunii propriu zisă. Acest
 fapt îl documentează nu numai legea închisorilor,
 dar chiar și art. 577 din Codul de procedură cri-
 minală care zice: *«Acele două locuri de închisoare
 vor fi cu totul distinse de casele de închisoare pentru
 pedeapsă»*. Apoi art. 579 obligă pe directorii a-
 cestor case să țină un registru special pentru
 preveniți, pe judecătorul de instrucțiune a-l pa-
 rafă și semna pe toate paginile, iar pe președin-
 tele Curții cu juri respectiv a îndeplini aceeaș
 obligațiune pentru registrul acuzaților (al casei
 de opreală). Prefectul îndeplinește obligațiunea a-
 ceasta pentru registrul relativ la pavilionul con-
 damnaților din aceste închisori. Art. 583 obligă
 asemenea pe judecătorii de instrucțiune ca să vi-
 ziteze cel puțin odată pe lună pe arestații din
 casa de arest (preveniții), iar pe președintele
 Curții cu jurați îl obligă să viziteze pe arestații
 din casa de opreală a acelei Curți, cel puțin o-
 dată în curgerea unei sesiuni. În ce privește vi-
 zitele închisorilor de pedeapsă fie a pavilioanelor
 de condamnați din aceste aresturi, fie închisorile
 centrale, art. 583 și 584 le atribuie numai prefec-
 ților, primarilor și polițailor respectivi.

Raporturile dar ale magistraților cu administra-
 ția penitenciară după Codul de procedură cri-
 minală, articolele citate, ar fi mărginite numai la a-
 ceste două categorii de deținuți: preveniți și a-
 cuzați și s'ar exercita numai în pavilioanele res-

pective din închisorile sau aresturile județene sau și în cele din închisorile centrale cari au asemenea pavilioane, precum sunt închisorile Văcărești, Craiova, Galați și Iași.

Atribuțiunile și supravegherea lor ar fi mărginită numai la misiunea de a împiedică detențiunile arbitrare, calculele eronate ale pedepselor și în special de a zădărnici orice abuz sau măsură care ar putea vătăma secretul, sau descoperirea adevărului în instrucțiunea ce fac. Orice altă măsură de poliție administrativă în aceste case, este încredințată Direcției închisorilor, prefectului, etc. Aceasta o adevărește dispozițiunile art. 585 (francez 613) din Codul de instrucție criminală, care prin alin. 2 autoriză pe judecătorii de instrucție și pe președintele Curții cu jurați a da fiecare, în ceea ce îl privește, ordinele ce vor trebui a se executa în casele de arest și de opreală, dar numai pe acelea pe cari le vor crede necesare fie pentru instrucțiunea, fie pentru judecata proceselor ¹⁾.

Totuș art. 585, alin. II, este izvorul tuturor conflictelor ce se ivesc și la noi, aproape zilnic între magistrați și Administrația închisorilor, căci din prima parte a cuprinsului lui : *«Cu toate acestea judecătorul de instrucțiune și președintele Curții de jurați vor putea da fiecare, în ceea ce-l privește, ordinele ce vor trebui a se executa în aceste case»*, naște toată confuziunea și face a se crede că drepturile acestor magistrați sunt generale, iar controlul și supravegherea lor nelimitată în aceste aresturi. Această credință și interpretare izolată a paragrafului citat, îndrituește pe foarte

¹⁾ Codul de instrucțiune criminală, art. 585 și francez 613.

mulți magistrați să crează că au dreptul de inspecțiuni, control și supraveghere nu numai asupra celor două categorii de deținuți, după cum am arătat, dar chiar și asupra închisorilor centrale de osândă în cari sunt încarcerați condamnații. Bazați pe această interpretare, mulți magistrați merg la închisorile de toate categoriile și întind controlul și supravegherea chiar și asupra administrațiunii propriu zisă. Faptul acesta a motivat din partea Administrațiunii penitenciarelor proteste frecvente la adresa magistraților și au existat chiar ordine cari interziceau inspecțiunile parchetelor în închisorile centrale.

Aceste conflicte dăunătoare instituțiilor noastre au ca sursă interpretarea greșită care s'a dat și se dă și în Franța art. 585, alin. 2, și care nu trebuie interpretat decât în întregime, iar nu izolat numai în primă lui parte. În adevăr, partea a doua a acestui aliniat: *«și pe cari le vor crede ei necesarii, sau pentru instrucțiune, sau pentru judecata procesului»*, completează primă lui parte și definește evident natura și limitele drepturilor acestor magistrați, cari sunt referitoare numai la instruirea și judecata deținuților. În Franța, unde aceste confuziuni au dat naștere aceluiaș conflict, au fost urmate de polemici aprinse și de circulări explicative în sensul susținerilor noastre. Astfel, în 1844 apare o scriere a cărei autor eră chiar subșeful de cabinet al ministrului de justiție, prin care revendică pentru magistratură o autoritate suverană în toate închisorile, întocmai ca în timpurile vechi. La aceasta răspunde *Moreau Christophe*, inspectorul general a închisorilor, autorul și comentatorul Codului penitenciar, prin următorul protest: «Aceasta este o pretențiune mon-

struoasă contra căreia trebuie să protestăm cu atât mai tare, cu cât izvorul de unde emană poate să-i dea mai multă autoritate. Zicem monstruoasă pentru că nici un alt cuvânt nu poate să caracterizeze mai exact o părere atât de diametralmente opusă principiilor celor mai bine stabilite ale organizării judiciare actuale. Mai întâiu este inexact a zice că altădată magistratura, astfel după cum o înțelegem astăzi, avea o autoritate suverană în toate închisorile. Această autoritate, în adevăr, eră mărginită pentru judecătorii regali la singurele închisori regale și nu se exersă de loc în acele segnoriale și ale oficialităților, segniorii și persoanele oficiale având înrânsele înalta autoritate ca și înalta justiție. De altfel, închisorile de atunci nu erau de loc închisori de pedeapsă, toate erau preventive, adică *ad continendos, non ad puniendos homines*. De atunci justiția, exersând poliția închisorilor, nu făcea decât să exercite dreptul său de opreală asupra prizonierilor și cum nu eră atunci administrațiune constituită, justiția și administrațiunea puteau la nevoie și trebuiau chiar forțat să se confunde. Dar astăzi această administrațiune există. Astăzi închisoarea este o pedeapsă. A voi, deci, ca judecătorul care pronunță această pedeapsă, să fie în acelaș timp și executorul care o inflige, este în adevăr, a voi să faci din Themis un temnicer; este a voi să substitui balanței sale o cheie, este a voi ca organul legii să fie în acelaș timp flagelul. Magistrați! rămâneți impasibili și respectați pe fotoliile voastre și nu vă coboriți pentru a veni să ne disputați tristul privilegiu de a aplica, fizicește și materialicește, condamnăților voștri pedeapsa pronunțată prin hotărârile voastre.

Hotărârile acestea vor fi mai bine executate, căci, pentru ca ele să fie executate cu independență și cu imparțialitate, trebuie, mai cu seamă, ca executarea să fie în afară de orice preocupare a cauzelor cari v'au făcut să le dați și față de culpabili, cari nu trebuie să vază în mâna care îi nutrește, mâna care i-a lovit» ¹⁾).

Aceste eronate interpretări însă continuând a fi menținute, conflictele se urmară; și în anul 1889 Ministerul de interne al Franței, de acord cu cel de justiție, tranșă definitiv această stare de lucruri prin următoarea circulară dată prefecților și relativă la intervenirea magistraților în aresturile preventive: «E în afară de orice contestație că poliția stabilimentelor penitenciare aparține exclusiv autorității administrative, însărcinată cu executarea pedepselor. Magistrații desemnați prin art. 611 (rom. 583) din Codul de instrucțiune criminală, judecătorii de instrucție, prezidenții Curților cu jurați sunt deci fără calitate pentru a interveni în regimul interior al acestor stabilimente. Dacă legea le dă acces în închisori este în interes judiciar, mai cu seamă pentru a verifică cauzele detențiunii, de a constată abuzurile cari ar putea să existe și să le semnaleze autorității care are competență pentru a le face să înceteze. Sub beneficiul acestor observațiuni, la cari nici un desacord nu s'a ivit între Ministerul de justiție și departamentul meu, orice facultate trebuie să fie lăsată funcționarilor, amployați și agenți ai serviciilor penitenciare, pentru îndeplinirea misiunii lor, pe cari o țin de la lege însăș» ²⁾).

¹⁾ Code des Prisons. Vol. I, pag. 5. Note sur l'autorité de la Magistrature dans les Prisons par Moreau Christophe.

²⁾ Dalloz supp. au Repertoire-Prisons No. 35.

Am arătat până aci raporturile și conflictele născute în Franța și la noi din textele art. 579, 583 și 585. Să arătăm acum că aceste texte nu mai au aplicarea la noi.

În adevăr aceste articole puse sub capitolul «despre închisori și despre case de opreală» din Procedura Codului criminal, ca și toate dispozițiunile din Codul penal și relative la închisori de sub titlul II: «Despre aplicarea și executarea pedepselor», au fost în vigoare și au constituit chiar singurele dispozițiuni legale penitenciare, cari au cârmuit închisorile noastre dela 1865 până la 1874. Ca regulament se aplică în acest timp vechiul regulament dela 1862. La 1874 se votează și se sancționează actuala lege a închisorilor, care se aplică împreună cu cele două regulamente ale închisorilor centrale și aresturilor preventive.

Această lege, conformă principiilor Codului penal, eră chiar prevăzută de acest cod prin articolul 10, care tratează despre regimul și munca la cari erau supuși osândiții la munca silnică și care adaugă prin alin. 2: «*Până la înființarea sistemului penitenciar*», etc.

Ori, sistemul penitenciar a fost înființat odată cu legea specială a închisorilor la 1874. Rezultă dar, implicit, că toate dispozițiunile privitoare la închisori și administrarea lor, din Codurile penale și cari au avut o aplicare provizorie, au fost abrogate prin noua și speciala lege a închisorilor.

Aceasta mai rezultă în drept din principiile generale în materie de legiferare, cât și din textele precise ale art. 41 și 42 din această lege.

Din aceste articole puse sub titlul «Dispozițiuni generale», se vede clar că textele din Co-

dul de instrucțiune criminală, cari se mențin în noua lege, sunt numai acele din art. 579, 580, 581, 582, 586, 587, 588 și 589. Aceste articole prevăd îndatoririle directorilor de închisori relative la modul de primire și de incarcerare al condamnaților, la ținerea registrelor și înscrierea mandatelor de arestare, la deținerile arbitrare etc., și la pedepsele acestor crime. Articolele 583 și 585 relative la dreptul de a face vizite, al magistraților, în aresturile preventive și a da ordine în aceste case, nu sunt menținute prin legea închisorilor. Ori, aceste texte sunt singurele pe cari la noi autoritatea judiciară s'a bazat, pentru a revendică raporturile și a exercită dreptul de supraveghere și control în închisori, după cum am arătat. Înăturarea acestor dispozițiuni mai rezultă:

1. Din faptul că singura dispozițiune din Codul de instrucție criminală, relativă la magistrați și prevăzută prin art. 579 este aceea relativă la îndatoririle judeului de instrucție și a președintelui Curții cu juri, de a semna și parafă registrele de preveniți și acuzați.

Această dispozițiune însă este transportată și prevăzută expres de art. 7, alin. 6, al regulamentului general pentru aresturile preventive, în virtutea căreia se practică azi și care fiind pus sub capitolul despre: «Incarcerarea și eliberarea arestaților», prevede acel registru și adaogă: *«Acest registru va fi subsemnat și parafat pe toate paginile de judecătorul de instrucțiune pentru casele de arest, de Președintele Curții cu jurați pentru casele de opreală și de Prefect pentru închisorile pedepsitoare»*. Deci acest atribut al magistraților este prevăzut și se practică nu în virtutea articolului 579 din Codul de Procedură criminală, ci în virtutda legii și regulamentului penitenciar citat.

2. Din art. 3 și 4 al legii închisorilor, cari prevăzând modul lor de priveghere prin textul ce cuprind și al celor două regulamente ce prevede, exclude pe magistrați, nementinând decât pe prefecti, primari și alți delegați ai puterii administrative.

3. Din cuprinsul art. 8 din lege care prevede și regulamentează dreptul magistraților asupra controlului preveniților, dar și acesta numai la aresturile preventive și numai în limitele acolo menționate.

Astfel, art. 8 pus sub titlul II din lege, care tratează «Despre regimul închisorilor de preveniți și acuzați», zice categoric prin alin. 2, 3, 4 și 5: «De asemenea, după cererea judeului de instrucțiune, procurorului sau președintelui, ei vor putea fi ținuți la secret în chiliile lor.

«După săvârșirea cercetărilor polițienesti, preveniții trimiși în judecată vor putea comunica cu advocații și apărătorii lor; ei vor putea comunica cu rudele lor cele de aproape, învoite de regulament.

«Dacă șeful stabilimentului va fi de socotință, pentru interesul justiției și siguranței, să nu învoiască asemenea comunicațiuni vreunui arestat, el va trebui mai întâiu să-și supună părerea judecătorului de instrucție.

«Dacă acest judecător va popri pe toate sau pe unele persoane din cele în drept de a comunica cu arestatul prevenit sau acuzat, asemenea comunicațiuni nu vor putea fi învoite sub nici un pretext pe cât timp poprirea nu va fi revocată până la terminarea instrucțiunii prin darea definitivei ordonanțe a judecătorului de instrucțiune».

Din această dispozițiune se vede clar cari sunt raporturile magistraților în aresturile preventive și limitele în cari ele trebuiesc exercitate.

4. Din faptul ca legea închisorilor nu a adoptat nici dispozițiunile art. 584 și 585 alin. 1 din Codul de instrucție criminală, puse sub acelaș capitol ca și art. 583 și 585 alin. 2. Căci dacă s'ar fi adoptat aceste texte. ar fi fost contrarii spiritului ei de organizare și atunci s'ar fi dat primarilor, polițailor și comisarilor dreptul de control și priveghere asupra hranei arestaților din aceste aresturi, atribut ce este exclusiv de rezortul Direcțiunii centrale și al prefectilor.

Reiese dar evident că la noi dispozițiunile din Procedura criminală și Codul penal menționat, sunt abrogate și nu mai pot fi invocate în urma legii închisorilor; iar raporturile și conflictele la cari dau naștere între cele două autorități sunt datorite, după cum am arătat, unor interpretări greșite și unei practice tradiționale.

În Franța însă textele acestea sunt încă în vigoare, căci Franța nu are o lege penitenciară unică, complectă și specială ca a noastră. Franța își administrează și conduce închisorile după un complex de decrete, ordonanțe, regulamente, circulări și legi izolate, din cari unele datează dela 1790. De aceea în Franța, care nu a abrogat articolele din Procedura criminală în chestiune, raporturile și conflictele arătate se datoresc interpretării lor greșite, pe când legea închisorilor noastre înlăturându-le formal, cauza raporturilor și conflictelor dintre cele două autorități se justifică numai prin practica trecutului și o eroare grosieră de drept.

O a doua sursă juridică însă, a raporturilor dintre cele două autorități, care constituie în acelaș timp și o a doua cauză a conflictelor dintre dăsele, naște și la noi din obligațiunea impusă de Condi-

de Procedură criminală Ministerului public, de a veghea la executarea pedepselor. În adevăr, citatul Cod, prin art. 163, 193 și 399, corespunzătoare textelor respective franceze 165, 197 și 376, obligă pe procurori și procurorii generali să urmărească, să ceară și să ordone executarea sentințelor criminale.

Bazați pe textul acestor articole, membrii parchetelor *sustin că legea le dă un drept de control și supraveghere asupra modului de executare a pedepsei și pe tot timpul duratei ei, și că numai lor le aparține dreptul de a controla aplicarea executării pedepsei ce au pronunțat*. Că, în consecință, destinarea penitenciarului în care condamnații trebuie să-și execute pedeapsa, transferarea lor de la o închisoare la alta, etc., trebuie să fie autorizată numai de dânsii, ca fiind exclusivul lor atribut. Administrația penitenciară pretinde, din contră, că misiunea Ministerului public este terminată de îndată ce condamnatul a fost încarcerat, căci una este executarea hotărârii și alta executarea pedepsei. Executarea sentinței, care este atributul Ministerului public, consistă numai în faptul de a ordona urmărirea, prinderea și închiderea condamnatului; iar executarea pedepsei este aplicarea practică și teoretică a regulii dictat de dânsa și de legile penitenciare, atribut care intră în sarcina executorilor pedepsei și care aparține Ministerului de interne. Executarea sentinței dar nu este executarea pedepsei zice *Moreau Christophe* ¹⁾, și în acest sens trebuie înțeles textul articolelor respective și mai suscitute din condica de Procedură criminală.

¹⁾ Code des prisons par Moreau Christophe, V. I, pag. 34, Note 1.

Argumentul însă, cel mai puternic al acestei susțineri, naște din însăș cuprinsul acestor dispozițiuni. Astfel, art. 163 zice: «*Ministerul public sau, unde nu este Minister public, judecătorul și partea civilă vor urmări executarea sentinței fie care în ceea ce-l privește*». Art. 193, alin. I: «*Sentința se va executa după cererea Ministerului public și a părții civile, întru ceea ce privește pe fiecare*», iar art. 399: «*Condamnarea se va executa după ordinele Ministerului public; el va avea facultatea de a cere deadreptul asistența puterii publice pentru acest sfârșit*». Din chiar textele acestea rezultă evident că prerogativele Ministerului public, relative la executarea sentințelor, se mărginesc numai la măsurile premergătoare și cari conduc la încarcerarea condamnatului, după cari încep atribuțiile executorilor pedepsei, cari aplică pedeapsa și regimul ei.

Acest fapt mai rezultă evident din întreaga economie a legii penitenciare în vigoare care, posterioară Codurilor penale și de instrucțiune crimieală, creiază o instituțiune specială, însărcinată anume cu administrarea pedepsei și a închisorilor, atribut al puterii executive, al Ministerului de interne.

În Franța raporturile magistraților cu autoritatea penitenciară sunt și mai frecvente și mai autorizate ca la noi. Acolo procurorul și președintele tribunalului respectiv fac de drept parte din Comisiunile de supraveghere, cari funcționează pe lângă fiecare închisoare și cari veghează la stricta aplicare a legilor și dispozițiunilor penitenciare, prepară lista liberărilor condiționale, etc. La noi aceste Comisiuni sunt prevăzute prin art. 5 din Legea închisorilor. Ca și în Franța, acest

articol arată că sunt de drept membrii unor asemenea Comisiuni, în afară de alte personalități, președintele și procurorul-general al Curții de casație pentru închisorile din Capitală; pentru cele așezate pe districte, președinții Curților de apel și procurorul tribunalului respectiv; iar în județele cari nu sunt reședința Curților de apel, președinții tribunalelor locale. Din nenorocire însă, aceste Comisiuni de priveghere nu au fost înființate până în prezent.

Cel mai important raport însă al autorității judiciare cu cea penitenciară naște la noi din art. 115 al regulamentului general pentru penitenciarele centrale. Acest articol cuprins sub cap. relativ la atribuțiunile directorului-general, este privitor la grațierea osândiților și prevede: «*Directorul-general recomandă Ministerului justiției la timpurile cuvenite, arestații cari, prin purtare și devotament la lucru, s'ar face vrednici de grația M. S. Regelui, după recomandăția ce i se face și lui de directorii de penitenciare*». Pe chestiunea aceasta însă conflictele au fost mult mai numeroase și mai întinse decât pe toate celelalte puncte.

Bazați pe o interpretare judaică a textului menționat, și ignorând atât spiritul instituției Grației Regale, istoricul și rațiunea ei, cei mai mulți directori generali considerau întocmirea listelor de grațieri, reduceri și comutări a osândiților, ca un exclusiv atribuit al Administrației închisorilor și nu recunoșteau Ministerului de justiție alt drept, decât acela de a prezenta Suveranului tabloul întocmit de dânsa. Această procedare însă eră nelegală și contrarie spiritului Inaltei prerogative Regale.

În adevăr, Grația Suveranului trebuie să sta-

bilească echilibrul între Justiție și Umanitate, să tempereze câteodată rigorile excesive ale legilor penale, și să pună capăt pedepsei atunci când ea devine inutilă prin atingerea scopului ei, aceasta mai cu seamă la noi, unde nu avem nici *păsuirea primei infracțiuni*, nici *liberarea condițională*, etc. Pentru atingerea acestui înalt scop, trebuie să concure la recomandarea grațierilor ambele autorități. Direcția inchișorilor, care administrează pe condamnat în tot timpul osândeii, cunoaște efectele ce regimul și pedeapsa a produs asupra lui, gradul de amendare la care a ajuns, conduita și hărnicia de care a dat dovezi și toate celelalte circumstanțe de fapt cari militează pentru grațierea lui; iar Ministerul de justiție, care a pronunțat pedeapsa prin organele sale, cunoscând împrejurările în cari condamnatul a săvârșit crima, cum și pe acelea în cari a fost instruit, judecat și pedepsit, este singur în măsură să știe dacă nu se găsește în fața vreunei erori judiciare care trebuie reparată pe calea aceasta, sau dacă antecedentele condamnatului, oroarea și cruzimele faptelor comise, nu trebuie să îndepărteze favoarea grațieri. Concursul dar al ambelor autorități sub actualul regim, în întocmirea tablourilor de grațieri, este imperios pentru garantarea bunei administrări a acestei înalte prerogative. El este și legal, pentru că rezultă din chiar spiritul și textul art. 115 menționat, căci nu se poate concepe ipoteza ca Ministerul de justiție să rămână străin de alcătuirea tabloului de grațieri și să nu aibă alt rol decât acela de a-l prezenta Suveranului.

Legalitatea cooperării celor două autorități, mai rezultă evident și din modul și practica cum este organizată și funcționează în Franța această in-

stituțiune. Încă dela 1818 Ordonanța din 6 Februarie asupra grațierilor, încredințează recomanările pentru grațieri atât prefectilor cât și procurorilor.

Astfel, prin art. 1, 2, 3 și 4 din această ordonanță¹⁾, rămasă în vigoare și astăzi, grațierile se fac în modul următor: Înainte de 1 Maiu al fiecărui an prefectii adresează Ministerului de interne, iar procurorii-generalii celui de justiție, tablourile de grațieri ce ei întocmesc după listele și rapoartele detaliate ce primesc la fiecare trei luni, dela directorii închisorilor respective și dela Comisiunile de supraveghere, asupra conduitei și sânguinței la muncă a deținuților. Ministerul de interne transnute și dânsul colegului dela justiție listele astfel întocmite.

Acesta, după ce culege prin procurorii-generalii sau ordinarii respectivi, toate informațiunile necesare asupra deținuților ce figurează pe aceste tablouri, întocmește prin Direcțiunea afacerilor criminale tabloul general, pe care îl supune Șefului Statului.

Procedarea aceasta s'a adoptat astăzi în totul și la noi în urma ordinului d-lui Toma Stelian, Ministrul de justiție, și grație acestei comune cooperări s'a intrat în legalitate, iar Ministerul justiției, prin organele sale (procurorii-generalii), își exercită cu multă sollicitudine prerogativa sa alături de Direcția închisorilor, spre bunul mers al administrării acestei Inalte Prerogative.

În afară de acestea s'a recunoscut întotdeauna Ministerului de justiție dreptul, de a face din propria-i inițiativă Suveranului propuneri de gra-

¹⁾ «Code des Prisons», par Moreau-Christophe, tome 1, p. 70.

cieri izolate; și tot acestui minister se trimit spre raportare și cererile adresate direct M. S. Regelui.

În aceste cazuri Ministerul de justiție, prin parchetele generale respective, cercetează în persoană sau ia informațiuni asupra condamnatului dela direcțiile închisorilor de osândă.

Când condamnatul însă, a cărei grație se cere, nu este încă încarcerat, administrația închisorilor nu participă în această procedură.

Un ultim raport se stabilește la noi între autoritatea judiciară și cea administrativă cu ocazia delictelor și crimelor săvârșite de deținuți în închisori, și acest raport este singurul care a născut conflicte mai puține. În Franța Ministerul de interne, bazându-se pe dispozițiunile din Procedura criminală care atribue prefectilor, primarilor, etc., dreptul de poliție în toate închisorile, s'a susținut că magistrații nu au căderea de a instrui și cercetă delictele și crimele comise în închisori, acest drept revenind numai prefectului. În acest sens au fost date chiar circulări din partea Ministerului de interne, prin cari se autoriză prefectii a ancheta crimele săvârșite în închisori și a lua chiar inițiativa acțiunilor judiciare, dar această părere nu a fost de lungă durată.

La noi însă aceste conflicte nu au avut loc, căci atât la revolte, cât și la delictе mai grave sau crime, s'a sezizat de îndată parchetul spre a instrumenta și lua măsuri de urmare. De altfel această procedare este și conformă art. 28 din Codul de instrucțiune criminală, care obligă pe orice funcționar public, ca și pe oricare autoritate constituită, de a informa parchetul de îndată ce ia cunoștință de o crimă sau delict. Pentru micile infrațiuni se aplică de obicei pedepsele disciplinare de către administrația închisorilor.

În ceea ce privește însă deslegările relative la toate controversele ce se ivesc în calculul sau durata pedepselor, la cumulul lor, la interpretarea comutărilor, reducerilor și a grațierilor, etc. Ministerul de justiție este singurul arbitru și dispozițiunile lui în această privință sunt suverane.

Inconveniente și critica închisorilor sub dependența Ministerului de interne

Adoptând principiul separațiunii puterilor, proclamat în Franța prin declarațiunea *Drepturilor omului*, mai toate Statele Europei l-au introdus în Constituțiunile lor și pe baza lui primele conduceri și organizări a închisorilor au fost pretutindeni încredințate Ministerului de interne, reprezentând puterea executivă.

Conflictele și inconvenientele însă, ce se nasc din această stare de lucruri nu întârziară. Ele au fost generale și deveniră în curând o cauză puternică și permanentă pentru creșterea criminalității în mai toate țările.

Cu cât noile concepțiuni de individualizare ale pedepsei și scopul ei utilitar și social, câștigă teren asupra ideilor vechi de expiațiune și răsbunare ale școlii clasice, cu atât rolul închisorilor se consideră decisiv în rezolvarea problemei criminalității, iar misiunea lor aceea a unor școli de reformă morală și sufletească.

Sub noile lumini și progrese ale științei antropologice și penitenciare, cari răsturnă cu totul bazele tuturor sistemelor represive și ale administrării pedepsei, inconvenientele dependenței închisorilor de Ministerul de interne degenerară pretutindeni într'un adevărat pericol; iar penologii și criminaliștii de marcă ai tuturor ță-

rilor îl denunțară cu vehemență, cerând aproape în unanimitate trecerea penitenciarelor sub dependența Ministerului de justiție.

În adevăr, sub dependența și conducerea Ministerului de interne, stabilimentele penitenciare suferiră în mai toate Statele influența și efectele dezastruoase ale acelorași cauze politico-administrative. Aceste influențe fiind generale și identice aproape, mai cu seamă cu cele resimțite în Franța, enumerarea și descrierea lor va face vizibilă și critica stării noastre de lucruri actuală.

Astfel, Ministerul de interne fiind prin excelență Ministerul politic în toate organizările Statelor Europei, una din principalele lui preocupări este fatalmente politica interioară. Este dar natural ca administrațiunile pendinte de acest departament să se resimță cel puțin în parte de această influență. Din cauza aceasta Administrațiunea închisorilor a fost pretutindeni criticată, ca nefiind la înălțimea misiunii delicate ce i s'a recunoscut științificește. Recrutarea personalului chemat să conducă și să administreze închisorile se făcea fără nici o selecțiune, și nici o condițiune de specialitate nu se cerea directorilor chemați în fruntea acestor stabilimente. Cum nu există nici o condițiune de admisibilitate, nu există nici stabilitate în aceste funcțiuni. Astfel că din frecvența schimbărilor de personal rezultă lipsa de unitate și de continuitate în practica și aplicarea regimului, fapt atât de dăunător scopului ce aceste stabilimente urmăresc. Dintre țările mari, cari au suferit mai mult la început influențele politice, sunt Anglia și Franța. Anglia deși posedă astăzi cel mai practic și cel mai educativ regim penitenciar, bazat pe

sistemul progresiv al moralizării și deși continuă cu o mare energie transformarea tuturor închisorilor în sistem celular, totuși grație influențelor politice, nu a putut să înlăture din capul acestor stabilimente pe foștii militari, ofițeri pensionari, sau retrași din serviciul activ ¹⁾.

În Franța mai cu seamă, unde închisorile depind nu numai de Ministerul de interne, ci și de cel al războiului și al marinei, cari administrează, primul închisorile militare, iar cel de al doilea închisorile de muncă silnică, de deportațiune și relegare din colonii, influențele acestea au făcut odinioară adevărate ravagii din toate punctele de vedere.

Acestor influențe cari s'au exersat pe o scară întinsă în numirile și schimbările personalului administrativ și de conducere a închisorilor, se datorește faptul că Franța care a dat primul semnal de reformă și organizare a penitenciarelor ²⁾, care a întreprins, prin cei mai iluștrii criminaliști moderni, marea anchetă penitenciară din 1873, în vederea acestor reforme ³⁾, Franța care a admis prin legea dela 1875 celula drept instrument de moralizare și izolare pentru toți

¹⁾ Printre ofițerii-directori ai diferitelor închisori engleze am găsit, cu ocaziunea studiului și vizitelor ce am făcut acestora în toamna anului 1908, pe Majorul *Oven Mylton Davies*, director al celebrei închisori din Londra *Pentonville*; pe Căpitanul *C. V. Farrant*, director al Reformatoryului de alcoolice și al închisorii de femei din *Aylesbury*; pe Majorul *H. Vinder*, director al închisorii de Forțați din *Dartmoor*, etc. Directorul general *Basil Thomson* critică singur influențele politice și numirile acestea aproape generale; își exprimă însă convingerea că le va face să înceteze în curând în urma hotărârilor serioase ale ministrului său de interne.

²⁾ Discursul lui Mirabeau în Constituantă.

³⁾ Enquête parlementaire sur le régime des établissements pénitentiaires, d'Haussonville, Béranger, Felix Voisin, etc.

prevenții și condamnății, Franța a rămas astăzi aproape în urma tuturor țărilor mari din Europa centrală și occidentală, atât ca organizare cât și ca arhitectură și legislație penitenciară. Înfrăuririle politice au zădărnicit în Franța realizarea frumoaselor idei ce ea a emis și cari au servit aproape numai țărilor vecine ca : Belgia, Olanda, Anglia, Danemarca, Prusia, etc. Acestea adoptându-le le-au pus imediat în practică, ridicând astfel închisorile la adevărata lor chemare. Numai astfel se explică faptul că Franța, care deși a votat încă dela 1875 regimul celular și transformarea tuturor închisorilor din Metropolă în stabilimente celulare, nu a realizat nici până în prezent această reformă și este singura țară din cele mari, care, comparativ cu numărul închisorilor, posedă cele mai puține închisori celulare, având transformate abia 54 din cele 374 închisori departamentale.

Aceasta se mai explică ca și la noi, prin faptul că în Franța închisorile departamentale (județene) nu depind de Stat ci de județe, căroră le incumbă sarcinile financiare de întreținere ca și de clădire, iar influențele politice au constituit totdeauna un puternic obstacol la găsirea și alocarea fondurilor necesare acestor transformări. Ca și în Franța, legea noastră penitenciară prevede prin art. 7 de sub capitolul «*Despre regimul închisorilor de preveniți și acuzați*» : «*Se va înființa în fiecare reședință de județ, treptat și după mijloacele de cari județele vor dispune, câte o închisoare de prevențiune (celulară)*». Apoi prin art. 37, alin. 2 de sub titlul «*Cheltuelile închisorilor*» prevede că : «*Cheltuelile de construcțiuni, de reparațiuni și de întreținerea închisorilor de preveniți și acuzați,*

așezate pe lângă fiecare tribunal, precum și închisorile de prin plăși și comune pentru asigurarea arestaților și transferarea lor dela o închisoare la alta, sunt pe sarcina județului». (Inchisorile însă de prin plăși și comune ce acest articol prevede, nu au fost niciodată înființate la noi. Rolul lor îl îndeplinesc camerele de dețineri dela primării. Nici un județ însă, nu are alocat în bugetul lui o sumă oricât de mică pentru întreținerea acestor închisori și nici pentru hrana deținuților). Mai departe legea, în «*Dispozițiile generale*», pătrunsă de rolul important ce joacă închisorile preventive și de urgența ce se impunea în clădirea lor, obligă prin art. 44 pe administrație să le construiască repede, când zice: «*Precum închisorile de preveniți și acuzați sunt cele cari trebuie să preocupe mai mult pe guvern, administrațiunea se va sârgui a hotărî cât mai curând începerea clădirilor preventive de către consiliile județene. Statul va putea veni în ajutorul județelor prin subvențiune*». Cu toată recomandarea și sollicitudinea legii pentru această reformă, nu s'a făcut la noi nimic până în prezent; iar cele câteva aresturi județene transformate prin unele orașe, departe de a fi celulare, sunt adevărate focare de contagiune criminală ¹⁾.

Răul acestor influențe însă la noi este mult mai profund, căci el nu a împiedicat numai transformarea sau clădirea tuturor închisorilor în sistem celular, astfel cum legea din 1874 o prevede prin art. 8, 11, 15, 18, 24 și 29, dar a înăbușit aproape orice progres pe calea noilor concepțiuni și a spiritului legii, paralizând rolul ce ele trebuie

¹⁾ Vezi «Raport general asupra închisorilor centrale și aresturilor preventive pe 1907—1908» de C. Rădulescu, pag. 26 și urm.

să îndeplinească în combaterea criminalității, căci închisorile trebuie să aibă și o misiune preventivă, adică aceea de a împiedeca recidiva ce'or intrați într'însele, îndepărtând dela crimă, prin mijloace educative și morale, o copilărie și o populațiune demoralizată și rău făcătoare.

Ori, deși legea noastră penitenciară în superioritatea ei științifică și doctrinară ¹⁾ adoptă aceste idei și prevede toate mijloacele de aplicațiune pentru atingerea înaltului scop ce le recunoaște, ea nu a fost observată ci din contră ignorată chiar de mulți juriști și sociologi ai noștri, și mutilată în aplicarea ei. Și cum nu ar fi fost astfel când, deși această lege prin art. 47 investind cu toată autoritatea necesară pe șeful administrațiunii centrale, pentru aplicarea sistemului ce ea prevede, și cu toate inițiativele în domeniul noilor concepțiuni și al rolului pedepsei, cere însă, pentru garantarea acestor aptitudini, ca el să fie ales dintre persoanele cu cunoștințe speciale penitenciare și juridice. Numai în vederea acestor calități de specialist, legea, prin art. 46, îi dă înalta misiune de a formă personalul serviciilor închisorilor, de a aplică dispozițiunile legii penitenciare, asigurând aplicarea osânderor pronunțate prin sentințele penale și de a imprimă uniformitatea în desvoltarea sistemului ce ea prevede. Și atât de mare este grija legiuitorului pentru stricta aplicare a acestei legi, și atât de importantă problema criminalității în contra căreia ea luptă, că interesează însăș Parlamentul țării asupra rezultatelor și aplicării ei; întru cât prin art.

¹⁾ «Raport general asupra închisorilor centrale și aresturilor preventive pe 1907—1908» de C. Rădulescu, pag. 9 și urm.; Neaplicarea legii închisorilor—Superioritatea ei științifică.

45 adaogă: «*Se va da în fiecare an Camerelor contul lămurit despre executarea legii de faţă şi despre rezultatele ei*».

Totuş, în interval de 35 ani dela aplicarea ei, nu s'a prezentat nici un raport Parlamentului, iar recrutarea şefului superior al acestui delicat serviciu s'a făcut, cu foarte mici excepţiuni, dintre ofiţerii superiori în activitate, ca reprezentând energia şi disciplina, sau dintre personagele pretins reputate ca buni administratori. În ţările unde criminalitatea şi importanţa închisorilor este ridicată la înălţimea problemelor sociale şi cari nu au o lege specială atât de clară, de bună şi de exigentă ca a noastră, se găsesc totuş în capul acestor administraţiuni cei mai iluștrii criminalişti, profesori universitari de drept criminal şi autorităţi universale în ştiinţa penitenciară. Astfel în Prusia, Directorul general al închisorilor de osândă grea şi cari depind de Ministerul de interne, este celebrul penolog Doctorul *C. Krohne*, jurist remarcabil ¹⁾, iar al celor preventive şi de uşoară pedeapsă şi cari depind de Ministerul de justiţie este *Plaschke*, juriconsult şi înalt magistrat. În Belgia Directorul general al închisorilor, care este în acelaş timp şi al siguranţei publice, este *Louis Gonne*, jurist şi fost procuror-general pe lângă Curtea apelativă din Bruxelles; iar inspectorul general al închisorilor este celebrul profesor universitar şi criminalist *Prins*. În Anglia închisorile sunt conduse de *Basil Thomson*, o somitate penologă engleză; în Italia de *Marchizul Doria*; iar în Franţa de *A. Schramech*, toate nume cunoscute în domeniul ştiinţific juridic şi al specialităţii criminologice.

¹⁾ Vezi opera sa: «*Die Strafanstalten und Gefängnisse in Preussen*», 1901, Berlin.

Apoi în Franța Ministerul de interne, în afară de competența și specialitatea Directorului general al închisorilor, mai este ajutat în conducerea și aplicarea legii și regimului penitenciar de un *Consiliul superior al închisorilor*, creat la 1882, în virtutea art. 5 din legea dela 1875, și compus din oameni recunoscuți notoriu că s'au ocupat cu chestiunile penitenciare ¹⁾.

Pe lângă aceasta Administrațiunea închisorilor mai este ajutată în misiunea ei și de luminile *Societății generale a închisorilor*, o instituțiune cu caracter internațional, fondată la 1877, în care participă ca membrii tot ce Franța și străinătatea are ca specialiști în materie criminală și penitenciară și în sânul căreia se discută și se

¹⁾ Acest consiliu se compune din 36 membrii, din cari 24 numiți de ministru și 12 desemnați din cauza funcțiunilor lor și cari sunt: Procurorul general al Curții de casație, Vicepreședintele consiliului de Stat, Prefectul de Sena, Prefectul de poliție, Directorul afacerilor criminale și al grațierilor din Ministerul de justiție, Directorul coloniilor din Ministerul coloniilor, Directorul-șef al serviciului justiției militare și al jandarmeriei din Ministerul de războiu, Directorul ad-țiunii județene și comunale din Ministerul de interne, Directorul ad-țiunii penitenciare din acelaș minister, Cel mai vechiu inspector general administrativ al Ministerului de interne, Cel mai vechiu inspector general al serviciului alienaților, Inspectorul general al clădirilor penitenciare și din Președintele comisiunii de clasare a recidiviștilor. Membrii numiți de ministru se reînnoesc pe jumătate la fiecare doi ani cu alte persoane dintre criminaliști reputați. Consiliu astfel compus este prezidat de Ministrul de interne sau de Subsecretarul de Stat și este consultat asupra programelor generale de construcțiuni sau de transformări a închisorilor destinate la închisori celulare, asupra proiectelor de regulamente generale privitoare la aplicarea regimului individual, asupra fixării subvențiunilor cari pot fi alocate județelor pentru transformarea închisorilor lor, etc. Ministrul de interne mai poate însă să trimeată în studiul consiliului orice altă chestiune privitoare la serviciul penitenciar.

critică științificește toate chestiunile și proiectele de legi ce interesează problema criminalității în toate modurile.

La noi însă întreagă această sarcină incumbă Directorului general al penitenciarelor, pe care legea îl desemnează și îl reclamă în condițiunile arătate.

O importanță covârșitoare au în administrația penitenciară și Directorii de închisori însărcinați a aplica legea și dirige măsurile de îmbunătățire intelectuală și amendare a deținuților, după cum chiar prescrie art. 50 din lege. Pentru satisfacerea acestei delicate însărcinări se cere prin art. 108 și urm. din regulamentul închisorilor centrale, pus sub capitolul: «*Despre numirea personalului și condițiunile de admisibilitate*», ca toți aspiranții la funcțiunile acestui serviciu să fie cel puțin baccalaureați, să poseadă pe lângă altele și cunoștințe de drept civil, administrativ, penal și de procedură criminală și să depună și un concurs de admisibilitate. Or, dela 1874 această dispozițiune nu a fost nici observată nici aplicată, iar numirile au fost continuu făcute fără concurs, și fără condițiuni. Se poate dar ușor înțelege de ce Directorii de închisori ca și ceilalți funcționari se recrutau dintre persoanele cari nu mai găseau plasamente aiurea, cum și cât de conformă era gestiunea acestora, înaltei misiuni la care legea penitenciară îi chemă. Schimbați odată cu Directorul general sau cu Ministerul sub care erau numiți, ei nu puteau lăsa după dâșii decât urmele unei practice învechite, de administratori corporali și materiali ¹⁾.

¹⁾ Vezi «Raport general asupra închisorilor centrale și aresturile preventive de C. Rădulescu» No. 8: Reorganizarea serviciului administrativ al închisorilor—Condițiuni de admisibilitate a personalului—Asimilare cu magistratura, p. 46 și urm.

În ultimul timp însă numirile acestea au fost mai selecționate dându-se preferință titraților. Astăzi se găsește în funcțiune mai mulți bacalauri și chiar licențiați în drept. Franța s'a emancipat cu totul de aceste influențe nefaste, și ele nu mai intervin astăzi decât pentru a face o adevărată selecțiune între concurenții titrați și specialiști în materie. Astfel mai toți Directorii închisorilor franceze sunt titrați sau posedă certificate de studii speciale penitenciare ¹⁾.

În Italia ei sunt în mare majoritate doctori în drept ²⁾, în Belgia de asemenea ³⁾; iar în Germania se dă preferință și doctorilor în medicină și în special psihiatrilor ⁴⁾.

¹⁾ În studiul și vizitele ce am făcut închisorilor din Franța, am putut vedea că *Emil Pourret*, directorul închisorii *Conciergerie*; *Henri Payan*, al închisorii *Santé*; *Henri Rénard*, *Fresnes*; *Gaston Pons* dela *Saint-Lazare*; *Ernest Peullevé* dela *Melun*; *Le Poulain*, dela *Poissy*; *I. Grosmolard*, directorul Coloniei penitenciare de minori dela *Douaires* și al cartierului corecțional din *Gaillon* și *Jean Fontaine*, directorul școalei de preservare de minore dela *Doullens*, sunt toți juriști, adânci cunoscători ai chestiunilor penitenciare și criminologice, având unii dintr'înșii chiar scrieri remarcabile în aceste direcțiuni.

²⁾ Idem. *Gaspere Ferro de Vita*, directorul arestului preventiv și al închisorii de mică pedeapsă și de recluzie *Regina Coeli* din *Roma*; *Ettore Di Marzo*, directorul reformatorului de minori din *Tivoli*; Cavalerul *Giuseppe Ricchi* al reformatorului *S. Michele* din *Roma*; *Edoardo Pescatori*, directorul închisorilor *S. Marco* și *S. Severo* din *Venezia* și al casei penale de recluzie din *Guidicca*; Cav. *Federico Fomi*, directorul reformatorului din *Piza*. *Ubuldo Liccioli* al celui din *Florența*; *Andrea Bosco*, directorul închisorii din *Portoferraio* și al celei de *Ergastolo* din *Portolongone* (Insula Elba).

³⁾ Idem. *Isidor Declerck*, directorul închisorii *St. Gilles*; *A. Noël* al celei din *Louvain*; *Camille Frère*, directorul închisorii *Minimes* din *Bruxelles*; *Georges Lambert*, directorul marei închisori din *Gand*; *Leon Bélym*, inspector al închisorilor, etc.

⁴⁾ Idem *K. Finkelnberg*, directorul închisorii *Moabit* din *Berlin*, *Heinrich Roeder* dela *Tegel*; *Pollitz* Doctor în medicină, directorul închisorii din *Derendorf*; *M. Bolles* al închisorii din *Anrath* lângă *Düsseldorf*, etc.

Dar în afară de critica ce se poate aduce lipsei de competență și selecțiune a personalului Administrației penitenciare ¹⁾ funcționarea ei în condițiunile existente o pune aproape în imposibilitate de a-și îndeplini înalta ei chemare prin lipsa unui serviciu serios de control.

În adevăr, nu există în actuala organizare decât un singur organ de inspecțiune și de control și acesta este Directorul-general, sau prin delegațiune Sub-directorul, pe care legea îl obligă a inspecta Inchisorile cel puțin de două ori pe an ²⁾ or, în fapt cum închisorile noastre centrale mai cu seamă, sunt instalate prin mănăstiri declasate și situate la depărtări foarte mari, aceste inspecțiuni aproape nu se fac decât numai cu ocaziunea întocmirii tablourilor de grațieri. Astfel încât închisori de foarte mare importanță rămân mult timp necontrolate și lăsate în totul la buna chibzuință și discrețiune a Directorului, a cărui recrutare se face în condițiunile arătate. Cât despre închisorile județene nu cred să existe până în prezent vreun Director-general care să le fi cunoscut pe toate și în amănunțimi. În ce privește inspecțiunile celorlalte personalități administrative și judecătorești la închisorile județene, ele se reduc la simple vizite superficiale și fără nici-o consecință.

Chiar când magistrații în inspecțiunile lor constată unele abuzuri sau abateri grave, ei fiind desbrăcați de orice autoritate în închisori, se măr-

¹⁾ Vezi Raportul General al Inchisoriilor Centrale și Aresturilor Preventive pe 1907—1908, pag. 145. — *Concursul și condițiunile de admisibilitate a personalului.*

²⁾ Art. 118 din Regulament.

ginesc numai a le semnala prin rapoarte Ministerului de justiție, iar acesta celui de interne.

Corespondența îndelungată cât și conflictele dese cari se nasc din aceste ciocniri a celor două autorități, fac de cele mai multe ori ca nici-o îmbunătățire să nu urmeze în relele semnalate.

Dar mai mult, Ministerul de interne în general și în special al nostru, este cel mai încărcat din toate țările, cu administrațiunile cele mai variate și mai complexe. Astfel pe lângă Direcțiunile din Administrațiunea centrală, de el depind încă Direcțiunile generale ale Serviciului sanitar, a Inchisorilor, Imprimeriei Statului, Poștelor și Telegrafelor, Jandarmeriei rurale, Poliției, Siguranței generale a Statului, etc. În aceste condițiuni oricât de mare ar fi competența și buna voință Ministrului de interne pentru Direcția închisorilor, el fiind prea mult absorbit de toate aceste variate servicii și mai cu deosebire de grijile zilnice ale Politicii generale pe care o conduce, nu poate să mai consacre și Direcțiunii închisorilor, timpul și îngrijirile necesare. Astfel această administrațiune este redusă la un rol șters, lipsită de orice autoritate și inițiativă, într'un minister prea înclinat a subordona preocupările problemei criminaliste și penitenciare cerințelor de ordin administrativ sau politic.

Or, ca organe de control Ministerul de justiție ar putea fără nici o sporire de budget, să utilizeze pe membrii parchetului sau cei alți magistrați din circumscripțiunile închisorilor respective, asigurându-se astfel o supraveghere continuă și eficace care ar da roade folositoare instituțiunei. În acelaș timp Ministerul de justiție fiind mult mai puțin ocupat și numai într'o sin-

gură direcțiune, mai liber și mai independent în acțiunile sale și mai în măsură prin competența și natura atribuțiunilor lui, va putea pretă, spre realizarea operei penitenciare, tot interesul și tot spiritul de continuitate.

Dar cel mai dăunător inconvenient al stări de lucruri actuale este acela care face, ca cele mai salutare dispozițiuni ale legi închisorilor și cari privesc chiar fondul problemei penitenciare în sine, să rămâie unele neaplicate în totul, altele mutilate sau cu o aplicare greșită.

Astfel legea închisorilor deși dela 1874 prevede prin art. 8, 11, 15, 18, 24, 29, și 44 *izolarea individuală* a condamnaților în celule bine aerate și luminate, totuși din neaplicarea în fapt a acestor dispozițiuni din cauzele arătate, condamnații trăesc și astăzi în comun prin închisori, fapt care favorizează toate revoltele, constituirile în bandă după liberare și în special contagiunea morală și fizică a tuturor decăderilor și abjecțiunilor sufletești. În asemenea condițiuni închisorile în loc de a fi case de sănătate și de amendare morală, nu numai că nu corespund și nu pot realiza ameliorările ce regimul lor urmărește, dar constituesc chiar adevărate focare de corupțiune, în cari se vițiază și se sting și ultimele licăriri de viață morală.

O altă dispozițiune prevăzută de art. 11, 15 și 18 din lege și care urmărește tot evitarea contagiunii este *Regula Tăcerii* la care condamnații sunt ținuți ori de câte ori se pot găsi în comun, fie la muncă, la biserică, la masă, etc. Cu toate acestea niciodată nu s'a aplicat această măsură din cauza lipsei unui personal de supraveghere îndestulător și conștiincios. Ar fi suficient de do-

cumentat aceasta, dacă s'ar ști că din cauza lipsei de fonduri și a unei organizări sistematice, câte peste 400 de condamnați la muncă silnică sunt încarcerati la Ocnele-Mari, Slănic și la Târgu-Oeni, fiind supravegheați numai de maximum 10 gardieni și cum aceștia trăesc în comun, vigilența lor devine iluzorie, atunci când însuși ei, din cupiditatea, sau din cauza micului salariu ce primesc, nu înlesnesc deținuților toate mijloacele de evadare ¹⁾.

Regulamentul închisorilor centrale prin art. 213 și următorii prevede condițiuni speciale de recrutare a gardienilor, *îi asimilează cu trupa militară de linie*, organizându-i pe trei clase și cere imperios ca ei să locuiască în interiorul închisorilor, în cazărmi speciale.

Or. aceste texte sunt tot neaplicate și astăzi nu funcționează decât o singură clasă de gardieni plătiți cu 48 lei lunar, iar în cele mai multe Penitenciare nu există cazărmi și gardieni locuesc, plătind din leafa lor chirii, în afară de închisori.

Prin art. 5, legea în vigoare prevede *înființarea comisiunilor de supraveghere*, cari trebuiesc să funcționeze pe lângă fiecare închisoare și al cărei scop este, de a priveghea asupra aplicării stricte a dispozițiunilor legii și regulamentelor penitenciare, exercitând un control zilnic și continuu asupra întregii administrațiuni din închisorile respective. Compunerea acestor comisiuni, din cari de drept trebuie să facă parte între alții președintele și procurorul Tribunalului respectiv

¹⁾ Vezi Raportul General al Inchiisorilor Centrale și Ares-
turilor preventive pe 1907—908 de C. Rădulescu. *Paza și su-
pravegherea închisorilor. Înființarea unui corp de gardieni spe-
ciali*, pag. 40 și urm.

pentru închisorile din țară, iar pentru cele din Capitală însuși președintele și procurorul-general al Curței de casațiune, constituie cea mai mare garanție și solitudine, ce legiutorul nostru penitenciar a dat controlului și aplicărei regimului în închisori.

Cu toate acestea înființarea acestor comisii și existența lor legală, semnalată pentru prima oară în 1908 ¹⁾, nu a luat ființă nici până azi.

Cu același interes legea închisorilor noastre și tot prin art. 5 prevede și înființarea *societăților de patronaj*, cel mai puternic instrument de preservare socială în contra crimei și cel mai eficace mijloc de combatere a recidivei. Cu toate acestea timp de 35 ani această salutară dispozițiune a rămas neaplicată ca și celelalte și abia în 1908 ea a fost înființată și funcționează din inițiativa și filantropia privată, Statul acordându-i o slabă subvenție de 6000 lei anual ²⁾.

O altă instituțiune care nu a luat de loc ființă dela aplicarea legii penitenciare este aceea a *Juriului Disciplinar*. Regulamentul închisorilor centrale prevede prin art. 37—47 inclusiv, înființarea unui tribunal de justiție disciplinară, care trebuie să funcționeze în fiecare închisoare și al cărui scop este de a aplica pedepsele deținuților contravenienți sau indisciplinați. Compunerea acestui juriu, din întreg personalul superior al închisorii, din preot, învățător etc. solemnitățile ședințelor și modul judecării acestor procese de

¹⁾ Vezi Raportul general al închisorilor și aresturilor preventive pe 1907—1908 de C. Rădulescu, pag. 70, *Înființarea comisiunilor de supraveghere.—Rolul lor.*

²⁾ Vezi Raportul general al închisorilor centrale și aresturilor preventive pe 1907 — 1908 de C. Rădulescu, pag. 146. *Înființarea societății generale de patronaj și activitatea ei.*

disciplină interioară, sunt de natură a spulberă orice arbitrarie personal, a inspira condamnaților un respect față de răspunderea lor disciplinară și de administrațiune și a le întări încrederea în echitatea pedepșirii lor. Acest juriu care funcționează de altfel, mai în toate organizările penitenciare a Statelor moderne și pe care legea noastră îl prevedea încă dela 1874, nu funcționează nici astăzi, iar cele mai multe pedepse se aplică în închisori numai de către director, fapt care dă naștere și la arbitrar și la revolte sau mișcări.

Dar dacă inconvenientele semnalate până aci pot părea de mică importanță, ele privind în parte numai pe deținuții majori, devin însă de o gravitate îngrijitoare, când le raportăm la prizonierii minori. În privința acestora, legea noastră penitenciară este plină de dispozițiuni de o sollicitudine și de un umanitarism demn de toate noile concepțiuni științifice, pe care autorul ei, le-a tradus, cu toată competența și numai în scopul de a nu pedepsi, ci de a corige, de a nu înfieră, ci de a îndreptă, de a nu distruge personalitatea lor fizică și intelectuală, ci de a o reface și clădi moralmente.

Astfel pentru toți minorii preveniți, legea în supremul interes de a-i feri de orice contagiune, le prevede *Izolarea*, în celule convenabile.

Or, aceste dispozițiuni legale nu sunt aplicate și toți minorii preveniți, ca și cei condamnați la pedepse corecționale până la 3 luni, își fac detențiunea în comun prin închisorile județene, din cari unele nu au nici pavilioane separate pentru minori, sau nu observă strict separarea lor de adulți. În atari condițiuni și prin contractul cu recidiviști inve-

terați, cu profesioniști de obicinuință, cu apostoli ai vițiului și ai crimei, acești desmoșteniți, din cari unii abia ating vârsta de 9 sau 10 ani, se pervertesc cu totul, fascinați de povestirile auzite, se perfecționează și es din închisoare desăvârșiți și numai pentru a începe cu mai multă încredere întreprinderile lor culpabile.

Câți din acești mici nenorociți nu dătoresc cariera lor criminală, numai contactului și contagiunei din scurta lor deținere preventivă?! Sunt foarte mulți și din cei mai reputați criminali, cari și-au început cariera printr'o greșeală poate copilărească, dar eșind din prevențiune, sau executând o condamnare de 15—20 zile, au parcurs gama criminalității cu o iuțeală vertiginoasă, trecând dela corecțiune la reclusiune, pentru a termina în cele din urmă cu munca silnică pe viață.

Abia se poate întrevedeă răul cauzat și pericolul ce perzistă încă prin neaplicarea textelor cari prevăd izolarea minorilor, mai cu seamă când anual trec prin aresturile preventive între 3500—4000 copii și tineri!

Dar pentru cei condamnați, art. 24 din lege prevede nu închisori, ci case speciale numite *Case de educațiune corecțională*, unde trebuiesc supuși la izolarea de noapte, și singura casă de acest fel este la Mislea. Aci se dețin toți minorii condamnați dela 3 luni în sus până la 15 ani. Nici aci însă nu se aplică izolarea de noapte, dormitoarele fiind comune și foarte greu de supravegheat.

Dar cea mai importantă și cea mai moralizatoare măsură a legiutorului în privința minorilor este *Instituțiunea liberării condiționale*, care însă are și dânsa soarta tuturor celorlalte.

Această dispozițiune care denotă odată mai mult

marele spirit cunoscător al problemei penitenciare și penale a autorului legii noastre, Ferdinand Dodun des Perrières, face onoare sistemului nostru represiv, căci la 1874 dânsa nu era introdusă în nici o altă legislațiune străină, nici chiar în Franța, dar care astăzi este pretutindeni adoptată. Deși prevăzută numai în favoarea minorilor condamnați pentru delikte, ea este coprinsă în art. 25 și 26 din lege și art. 7, 44, 45 și 46 din *Regulamentul general al Casei Centrale de corecțiune pentru minori* și constă în a putea liberă provizoriu pe un minor după 3 luni de deținere însă, dar în timpul și mai înainte de expirarea pedepsei, dacă condamnatul dă semne de pocăință, îndreptate, sânguință la muncă și bune purtări. «*În încercarea copilului la familia lui, zice art. 46, așezarea la particulari sau la învățătură, constituie un act de liberare provizoriu, prin urmare justiția care l-a condamnat va fi totdeauna consultată pentru asemenea măsură. La caz de refuz din partea sa de a consimți, Ministerul de justiție, după propunerea făcută de Ministrul de interne, în plină cunoștință de împrejurări va decide*».

Câți minori a căror condamnare exagerată, sau pentru fapte prea puțin grave, nu ar fi putut fi fost salvați prin această moralizătoare măsură, care permite de altfel readucerea la Casa de corecțiune, a copilului liberat provizoriu și continuarea deținerii lui până la expirarea pedepsei, în cazul când deși liberat, purtarea lui, a părinților sau a patronului, la cari ar fi fost plasat ar motiva o asemenea măsură?!

Cu toate acestea liberarea provizorie a minorilor nu se aplică nici astăzi, tocmai din cauza complicațiunilor și a cooperării celor două auto-

rități diferite cum și a conflictelor frecvente dintre ele.

Dacă Inchisorile ar depinde de Ministerul de justiție, ambele administrațiuni fiind girate de același șef, aplicarea tuturor acestor texte s'ar face cu toată înlesnirea, dar și cu toată scrupulozitatea. Apoi încarcerarea minorilor la Mislea se face de către Parchete, cu totul contrariu de spiritul de menajament ce legiuitorul poartă copilăriei culpabile. După dispozițiunile art. 42 și 43 din Regulamentul Casei de educațiune corecțională, numai Ministerul de interne deci Direcția Inchisorilor decide, dacă copilul osândit se poate trimite în penitenciarul de corecție, sau se lasă să-și îndeplinească educațiunea lui în despărțitura Casei de corecție a județului.

Or, astăzi Parchetele procedează cu minorii ca și condamnații majori, lansând direct mandatele de arestare pentru Mislea, de îndată ce condamnarea pronunțată trece de trei luni. Această practică prezintă asemenea mari inconveniente căci aprecierea motivelor de trimitere la Mislea sau deținerea la județ, fiind încredințată după art. 42 Prefectului care face cercetări preliminare, poate fi mai avantajoasă minorului în ce privește desținerea locului de deținere.

Toate aceste inconveniente semnalate numai în parte, dar inerente dependenței Administrațiunei Inchisorilor de Ministerul de interne, cu care nu este legată nici prin natura, nici prin scopul ce ea urmărește, ar dispărea odată cu trecerea ei sub Ministerul de justiție, de care o leagă, atât rațiunea instituțiunii represive cât și locul, scopul și funcțiunile ce pedeapsa cată să îndeplinească în societățile moderne.

Rațiunea și Avantajele trecerii la Ministerul de justiție.

Trecerea Administrațiunei închisorilor sub autoritatea și conducerea Ministerului de justiție, ar înlătură inconvenientele arătate. Toate reformele folositoare și imperioase s'ar putea realiza, atât prin aplicarea strictă a dispozițiunilor legii în vigoare, care din cauza conflictelor ele nu pot lua ființă, cât și prin modificarea sau întocmirea altor legi penale și penitenciare a căror inițiativă aparține numai Ministerului de justiție.

S'ar obține o continuitate în vedere și în aplicarea operii penitenciare, printr'o reorganizare a serviciului administrativ, printr'o stabilitate garantată a funcționarilor acestei Direcțiuni, și prin autoritatea morală și competentă, ce o va prezenta un personal selecționat în anumite condițiuni ¹⁾.

S'ar realiza un control continuu și eficace prin membrii parchetelor, sau ceilalți magistrați însărcinați anume cu acest rol.

Nu există de altfel între legislațiunea penală și modul de executare a pedepselor o legătură naturală și logică, care ar trebui să concentreze direcțiunea lor supremă în aceleași mâini ?!

Rațiunea trecerii la justiție se mai deduce în special și din necesitatea de a asigura unitatea de conducere a unor servicii, cari se apropie, se pătrund și se confundă în o mie de feluri și cari sunt cu toate acestea divizate azi între două ad-

¹⁾ Vezi Raportul General al Inchișorilor Centrale și areșturilor preventive pe anul 1907—908 de C. Rădulescu pag. 46. *Reorganizarea serviciului administrativ al închișorilor.—Condițiuni de admisibilitate.—Asimilarea cu magistratura.*

ministrațiunii a căror vederi diferă câte odată foarte mult.

Astfel s'ar tranșă regularea diferitelor dificultăți relative la calculul sau durata pedepsei, care în drept aparțin justiției, dar în fapt se execută de Administrația închisorilor, de Ministerul de interne, exercițiul dreptului de grațiere, de comutare, sau de reducere a pedepselor și propunerea lor Suveranului, cari în practică se fac astăzi fără un concurs efectiv a celor două ministere, necorespunzând astfel în totul, spiritului acestei înalte prerogative.

La Ministerul de justiție s'ar găsi o preocupare mai constantă, o impulsivitate mai decisivă, mijloace mai eficace de a urmări pe condamnat în diversele faze și de a da aplicări pedepsei și regimului penitenciar, toată îndrumarea la care tinde scopul ei moral.

Când aceeași administrațiune ar avea și practica penitenciară și pe cea represivă sub conducerea, supravegherea și controlul ei, ar putea cu ușurință observa toate viciile funcționării acestor două sisteme, represiv și penitenciar și ar proceda mai cu ușurință, dar cu toată competența la îmbunătățirile și reformele necesare, pentru a le armoniza și adapta noilor concepțiuni utilitariste și sociologice, ale școalelor criminaliste moderne.

S'ar concentra astfel statistica criminală și penitenciară într-o singură direcțiune, dezvoltând-o sub toate raporturile, pentru a se da acestui instrument puternic și absolut necesar în combaterea criminalității, toată importanța rolului ce joacă în noua știință criminologică și penitenciară.

S'ar putea realiza de asemenea trecerea tuturor închisorilor la Stat, unificându-se toate regulamentele regimului nostru penitenciar într'unul singur, reformă care ar înlesni ușor și repede, transformarea sau reclădirea penitenciarelor în sistem celular, prin concentrarea sau reducerea lor, aplicându-se astfel regimul de izolare individuală, prevăzut de lege și adoptat astăzi în toate țările civilizate; s'ar reorganiza pe ultimele baze științifice serviciul de administrațiune, de încelulare, de pază și de supraveghere prin înființarea unui corp special de gardieni ¹⁾.

Din observațiunile câștigate prin aplicarea regimului penitenciar, de același șef al justiției, asupra evaluării pedepsei în toate fazele ei, a efectelor și timpului în care ea le produce asupra condamnaților, s'ar putea forma mai ușor convingerea, că pedeapsa producând asupra unora din deținuți, efectele ei de amendare, continuarea aplicării ei de la acea dată devine inutilă, nedreaptă și contrarie chiar scopului urmărit și atunci, s'ar vedea necesitatea introducerii unei legi de *liberare condițională*, generalizată la toți condamnații.

Aceleași observațiuni făcute asupra condamnaților primari, ale căror infracțiuni sunt mai mult efectul mediului social, sau ale unor vicii organice moștenite printr'o ereditare morbidă, de care persoana și responsabilitatea agentului este

¹⁾ Vezi Raportul general al închisorilor centrale și aresturilor județene pe anul 1907-1908 de C. Rădulescu, pag. 12—46. — *Concentrarea administrativă a închisorilor.* — *Unificarea regulamentelor.* — *Sistemul celular.* — *Transformarea sau reclădirea închisorilor.* — *Reducerea lor.* — *Regimul condamnaților din închisorile celulare de concentrare.* — *Paza și supravegherea închisorilor.* — *Înființarea unui corp de gardieni speciali.*

cu totul străină, ar conduce mai cu seamă în ceea ce privește pe minori, la adoptarea legii umane și moralizatoare a lui *Bérenger*, la *condamnarea condițională*, care suspendând executarea primei pedepse, evită contactul cu închisoarea care degradează, vițiază și provoacă recidiva, amenințând cu o mai riguroasă condamnare a doua infracțiune.

Din același studiu și din convingerile că pentru mulți din condamnați pedepsele ce ei înspășesc, sunt ori exagerate, ori preă crude prin consecințele lor, șeful justiției, ar termina poate prin introducerea *legii de reabilitare*, înlăturând astfel caracterul medieval de perpetuitate, ce păstrează încă pedeapsa în sistemul nostru represiv, readucând la viața și activitatea socială pe condamnații cari și-au executat pedepsele lor ¹⁾.

Cel mai mare avantaj în însă, s'ar realiza prin această reformă în domeniul justiției represive și al exercițiului dreptului de a pedepsi.

Legea înarmează pe judecători cu puteri considerabile și în foarte multe împrejurări abandonează aprecierii lor însăși condamnarea sau achitarea inculpaților, cum și quantumul pedepsei

¹⁾ Reabilitarea nu există în codul nostru penal. Un condamnat chiar la amendă de 5 lei pentru unul din delictelor infamante ca furt, excrocherie, abuz de încredere, etc., pierde pentru totdeauna toate drepturile politice și după diferitele legi organice, nu mai poate ocupa nici o funcțiune publică!

Suntem singura țară dintre cele civilizate, care nu a introdus legea lui *Bérenger*, a *Liberării condiționale* și mai cu seamă a *Reabilitărei*. Codul nostru penal deși promulgat la 1865 nu a adoptat reabilitarea. El este dar mai sever decât vechile noastre legiuri represive cari o prevede. Astfel Codica criminală a lui Barbu Dimitrie Știrbei din 1850 prevede reabilitarea sub Cap. VI «*Pentru restatornicirea osândiților*», prin art. 291—300.

ce trebuie să pronunțe. Ei trebuie dar să cunoască pe de o parte, întregul fundament al acestui drept, toate cauzele sociale, sau influențele mediului și ale atavismului cari produc crima, iar pe de alta, să cunoască antropologicește pe infractor, să judece nu delictul care este o entitate juridică, o abstracțiune, ci pe delicuent, ca organism concret și produs al eredității și mediului social.

Numai în asemenea condițiuni, dreptul de a pedepsi se poate exercita cu toată echitatea și în limitele utilității sociale și numai astfel pedepsa ar câștiga în ochi magistraților, adevăratul preț al individualizării ei, spre triumful doctrinelor penale și al justiției absolute.

Cu chipul acesta, s'ar înlătura unul din viciile cele mai puternice ale distribuirii justiției noastre represive, iar magistrații s'ar interesa mai de aproape de întreaga proalea a criminalității, ar privi-o sub toate aspectele ei sociale, s'ar pasiiona de partea prezervativă și curativă a crimei, și ar pierde poate practica pedepselor scurte, inutile și periculoase, dar pe cari astăzi le distribuie cu profusiune !

Or, astăzi mulți magistrați pronunță pedepsele, fără să le cunoască decât superficial aplicarea lor. Ei ignorează viața pe care condamnații o duc în închisori, nu cunosc nici obligațiunile, nici munca, nici privațiunile la cari ei sunt supuși, fiind cu totul străini de funcționarea regimului nostru penitenciar ¹⁾. Ei nu vizitează închisorile

¹⁾ În Facultățile noastre de drept, Știința penitenciară și criminologă propriu zisă nu se face de loc, sau foarte superficial de către profesori titulari, cursurile lor fiind prea încărcate. Se predă însă la facultatea din București după re-

știind că astăzi sunt mai mulți tolerați decât autorizați, nu au nici un ascendent asupra personalului lor și trăesc departe de acei pe cari i-au pedepsit fără a-i fi cunoscut, decât numai din investigațiunile preliminare judecăți lor.

Mai mult, magistrații aparțin în mare parte acelei clase privilegiate, care nu a cunoscut nici nevoia, nici vițiul, nici mizeria socială sau fiziologică, și nici violența pasiunilor ce ea agită sufletele desmoșteniților pe cari îi stăpânește, împingându-i la rele.

Or, dacă executarea pedepsi s'ar trece Ministerului de justiție, judecătorii știindu-se aprobați de șeful magistraturi, s'ar crede obligați să urmărească pe condamnații lor și dincolo de pretoriul Tribunalului, ar aveà ocaziunea să se coboare în închisori pentru a-i vizita, i-ar urmări acolo în toate fazele vieți și reformări lor și din contactul dureri și suferinți văzute, ar eși cu sufletul emoționat, dar cu spiritul mai puțin criminalist și mai mult umanitar! Ar câștigă o privire mai exercitată în a distinge pe culpabilul incirigibil și pe criminalul de obișnuință, de delicuentul de ocaziune, iar sentințele lor ar fi mai luminate, mai conforme cu echitatea și ar oferi astfel mai multe garanții Societății.

Sub dependența Ministerului de justiție s'ar putea procede și realiză mai ușor *Casierul judiciar*, indispensabil unei bune funcționări a sistemului represiv, cum și la adoptarea *Tribunalelor speciale pentru judecarea minorilor*, sau cel puțin

comandarea d-lui profesor Tanoviceanu, și numai de 3 ani de către autor, un curs facultativ de *Criminologie, Știința și Legislațiune penitenciară comparată* și se fac și *Clinici Penitenciare în închisori*.

a *ședințelor secrete*, cari funcționează deja în mai toate statele americane, ca și în multe țări din continentul nostru.

Dar folosul cel mai mare care ar rezulta din această reformă și care ar produce cele mai bine făcăfoare consecințe în combaterea criminalității, ar fi în *domeniul operilor de Patronagiu*.

Este o eroare profundă a se crede că Administrațiunea penitenciară, are numai rolul de a aplica pedepsele corporale celor încarcerati. Ea are o misiune socială mult mai înaltă, un rol *preventiv* și altul *curativ*. Prin mijloace educative trebuie să refacă pe condamnat împiedicând astfel delictul și recidiva, prin înălțarea și reclassarea lui, și să înlăture dela crimă o copilărie desmoștenită și rău făcătoare. Or, ținta aceasta se poate atinge prin devotament și filantropia privată, prin *Societățile de Patronagiu*.

Cât de mare ar fi mișcarea în jurul acestor opere de preservare socială, în ziua când Administrațiunea penitenciară ar depinde de Ministerul al cărui titular, ar avea timpul și toată competența necesară pentru a se ocupa de aceste instituțiuni, autorizând pe magistrații a le înființa și chiar conduce?!

Atunci Societățile de patronagiu, cari nu trebuie confundate cu operile de binefacere, prevăzute chiar de legea noastră penitenciară, ca constituind cea mai puternică armă în combaterea criminalității, ar lua ființă în toate orașele, împrejurul tribunalelor, iar înalta misiune a Ministrului s'ar mărgini numai, în a coordona și orienta toate eforturile individuale și colective ¹⁾.

¹⁾ Organizarea Generală a Societăților de Patronagiu a fost preconizată în Franța oficialmente prin ordonanța din 9 Aprilie 1819, care înființă Societatea regală pentru ameliorarea în-

Raporturile magistraților cu Societățile de patronagiu sunt foarte utile, iar frecvența și practica lor pentru lupta comună ce ambele instituțiuni duc în contra criminalității, este recunoscută și aplicată unanim în toate țările civilizate, căci

chisorilor și consiliul lor superior (Code des Prisons par Moreau Christophe, Tom. I, pag. 73).

Prima societate este fondată la 1833 de către Bérenger tatăl și Ch. Lucas raportorii marei, anchete penitenciare care împreună cu baronul Lagrange strigară în Camera pairilor: *«Patronagiul este sufletul regimului penitenciar»*, iar Conte de Decazes în 1819 și mai târziu Comptele Duchâtel, Ministrul de interne la 1842, dădu circulari Prefecților arătându-le principiile care trebuiau servi ca bază organizării patronagiului, invitându-i a le sprijini și da tot concursul pentru înființarea lor. (Instruction sur l'organisation de Sociétés des Patronages pour les libérés adultes. Questions a soumettre aux Conseils généraux par T. Duchatel Ministre de L'interieur. (Code des Prisons, Tome I, p. 402—415 și Tome 6 bis, pag. 380—391).

În 1848 s'a depus chiar în Parlament un proiect de lege în sensul circulari Ministrului Duchâtel care însă din cauza evenimentelor politice nu a fost votat. Cu toate acestea legea din 5 August 1850 asupra *Educațiunii și patronagiului tinerilor deținuți*, în vigoare și azi, introduse în art. 19 principiul legal al patronagiului în termenii următori: *«Tinerii deținuți vor fi, la epoca liberării lor, puși sub patronagiul Asistenței publice»*, iar art. 21 adaugă: *«Un regulament de administrațiune publică va determina modul de patronagiu al tinerilor deținuți după liberarea lor»*. (Services Pénitenciaires. Lois, Decrets, etc. par M. Barthou, pag. 53—55).

La 1873 Jules Favre, Ministru de interne readuse cestiunea Patronagiului la Tribuna Parlamentului în ședința de la 25 Noembrie, când o recomandă prin următoarele cuvinte pline de căldură și elocință: *«A constitui comitete de patronagiu care să ajute pe liberați la expirarea pedepsi lor, care să-i încurajeze și să-i consoleze, care să-i susțină, să le ridice moralul decăzut, care să le îndrepteze privirile către un viitor mai bun și care în acelaș timp, să se ocupe de a le găsi de lucru, care să le împrăștie înfierările înspăimântătoare pe cari legislațiunea atât de severă a țării noastre, o face să apese încă asupra capetelor lor, a face toate aceste mari fapte, ar fi după părerea mea începutul unei fericite revoluțiuni, pe care o doresc din tot sufletul meu»*. (A. Contant.-Les Sociétés de Patronages, p. 37). Ideea câștigase teren. La 15 Octombrie 1875 Ministru de in-

prima combate crima prin represiune, iar cea de a doua prin asistență. Chestiunea cooperării lor a format chiar obiectul discuțiunii Congresului de patronagiu dela Lyon din 1894 care a admis concluziuni în acest sens ¹⁾.

terne publică o nouă circulară prin care recomandă crearea de Comitete de Patronagiu în fiecare arondisment (Organisation du patronage des libérés, circulaire aux Préfets par L. Buffet Ministre de l'intérieur. «Code des Prisons, Tome 6 bis, pag. 368—380). La 20 Mai 1876 o a doua circulară către Inspectorii generali ai închisorilor prin care insista asupra necesității dezvoltării Patronagiului. — *Anexa I.* — La 10 Iunie 1877 urmează o nouă circulară a aceluiași ministru. — *Anexa II.* — Progresul lor fu atât de repede și neașteptat în cât la 1878 din 86 departamente, 30 aveau Societăți de Patronagiu, înființate chiar de Magistrați (1er Juillet 1878, Circulaire du Ministre, Ch. Léperre, Patronage des jeunes détenus). — *Anexa III.* Mai târziu circulara din 15 Maiu 1879 invită pe Prefecți a înscrie în bugetele județelor subvențiuni (Circulaire relative au patronage des libérés. *Anexa IV.* Cea din 21 Martie 1882. de a organiza patronagiul pe lângă fiecare închisoare departamentală. (Circulaire — Etablissements pénitentiaires — Patronage des libérés adultes). *Anexa V.* Raportorii Comisiunii parlamentare ai anchetei penitenciare din 1875 indicau că : «*Patronagiul liberaților este complimentul necesar al oricărui sistem represiv bine organizat și că este o datorie sacră a se înlesni această operă, care trebuie să se întinză la toate instituțiunile penitenciare dintr'o țară civilizată.*» (L'Anquête Parlementaire Pénitenciaire).

La 18 Ianuarie 1894 Ministrul de interne Raynal dădu o nouă circulară, care explică scopul acestor societăți și cere din nou concurs pentru ele. (Circulaire relative au patronage des libérés). *Anexa VI.*

Aceste societăți au crescut enorm, iar Statul francez subvenționează o mare parte dintrânsele. Astăzi există în Franța peste 200 Societăți de Patronagiu, iar Guvernul acordă la 95 dintrînsele aproape 200000 lei subvenție anuală (Rapport du budget de l'exercice 1909 du Service Pénitenciaire à la Chambre des Députés, session de 1908 par Guillaume Chastenet, député, pag. 162—165).

¹⁾ *Compte rendu du Deuxième congrès national du Patronage des Libérés tenu à Lyon. 1894. p. 14.*

În fruntea chiar a tuturor acestor Societăți se găsesc în toate țările cei mai înalți magistrați, personagele cele mai distinse și chiar suverani. Societatea generală de patronagiu

Obiecțiunile aduse în contra treceri Inchisorilor la Ministerul de justiție și critica lor

Ca orice reformă, cestiunea treceri Inchisorilor la Ministerul de justiție a avut și ea adversari ei. Argumentele ce se aducea în contra ei erau unele de principiu trase din dreptul public, altele, din inconvenientul practicei la care ea ar da naștere ¹⁾.

Cea mai puternică obiecțiune, care putea forma însă fundamentul unei discuțiuni este aceea *dedusă din principiul separațiunii puterilor, prevăzut de mai toate organizațiunile statelor moderne ca și de Constituțiunea noastră*. Acest principiu redus la cea mai simplă expresiune reclamă ca :

Atributele suveranității, considerate ca în adevăr distincte, trebuie să fie delegate de către națiune la titulari diferiți și independenți unii de alții. La aceste atribute exercitate de puterile, legislativă, executivă și judecătorească, trebuie să corespundă pentru a asigura libertatea, câte un organ separat și independent, care să se mărginească în limitele atribuțiunilor lor. Astfel puterea legiuitoare să facă numai legile, cea judecătorească să împartă justiția, iar puterea executivă să execute deciziunile celor două dintâi.

Or, *cum Administrațiunea închisorilor este un serviciu de execuțiune*, intrând prin natura ei chiar în atributele puteri executive. *nu s'ar săvârși*

fondată la noi în 1908 a fost asemenea pusă sub Președenția d-lui Ch. Pherechydé Primul-Președinte al Curței de casație și cei mai mulți și înalți magistrați i-au dat sprijin, participând ca membrii fondatori, iar d-l Toma Stelian Ministru de justiție pătruns de importanța și utilitatea acestei opere a dat tot concursul material și moral pentru constituirea ei.

¹⁾ Astăzi și în toate țările juriști sunt unanimi pentru reformă.

atunci prin trecerea ei la Justiție, o adevărată confuziune a puterilor în Stat, violându-se astfel Constituțiunea care le separă?! Și în acest caz, magistratul singur stăpân pe soarta condamnaților va mai depune el în examinarea măsurilor de care poate dispune ca: grațieri, reduceri, comutări, etc. un spirit degajat cu totul de impresiunile instrucțiunii și judecăți lor?!

Nu s'ar cădea atunci în arbitrar și nu s'ar adevăra faimoasele vorbe ale lui Motesquieu: «Nu ar mai exista libertate dacă puterea judecătorească nu este separată de puterea legislativă, puterea asupra libertății și vieții cetățenilor ar deveni arbitrară, căci judecătorul ar fi atunci legislator; iar dacă ea ar fi unită cu puterea executivă, judecătorul ar avea forța unui opresor ¹⁾».

Această obiecțiune însă este fondată pe o eroare evidentă: căci prin trecerea Inchisorilor de sub dependența Ministerului de interne în aceea a Ministerului de justiție, nu este vorba de a se înlocui un serviciu de execuțiune cu un serviciu judiciar, nici de a substitui pe magistrați administratorilor, nici chiar a subordona pe unii altora. Prin această reformă se urmărește pur și simplu trecerea în bloc, a Administrațiunii Inchisorilor cu organizarea ei specială, de la un minister la altul.

S'ar schimba atunci numai șeful suprem al serviciului, numai conducerea lui, în persoana Ministrului de justiție, în loc de a aceuia de Interne.

Dar din punct de vedere administrativ, Mi-

¹⁾ *Ésprit des Lois* liv. XI, chap. VI. Tot în acest sens se exprimă la 1844 și Moreau Christophe, reprodus în text la p. 23—25.

nistrul de justiție ca toți cei alți miniștrii, deși șeful magistraturi, nu este el un reprezentant al puteri executive?

În realitate el nu practică puterea judecătorească, ci numai o prezidează, exercitând astfel o funcțiune administrativă. Când Ministrul de justiție face numirile, se pronunță asupra liberărilor provizorii a minorilor încarcerați în casele de educațiune corecțională ¹⁾, când se pronunță cari arestați se fac vrednici și supune Suveranului tabloul de grațieri, comutări sau reduceri de pedepsă ²⁾, când acordă dispense în vederea căsătorilor, etc., nu face el acte de pură administrație și nu se pronunță el ca și cei alți miniștrii prin decizii, iar nu prin hotărâri judecătorești?

Este dar nejuridic a se susține că atribuirea unui serviciu administrativ departamentului justiției, atrage după dânsa și subordonarea acestui serviciu puteri judecătorești, mai cu seamă când funcționarii ambelor administrațiuni ar rămâne fiecare în sfera atribuțiunilor lor ³⁾.

A transfera Administrațiunea închisorilor, străină de magistratură prin regulile sale, prin personalul ei administrativ, prin erarhia lui etc. dela Ministerul de interne la cel de justiție, or care ar fi legile cari i-ar asigura stabilitatea funcțio-

¹⁾ Art. 46 din Regulamentul general al Casei centrale de corecțiune pentru minori.

²⁾ Art. 115 din Regulamentul Inchișorilor centrale.

³⁾ În Franța depind de Ministerul de justiție corpuri esențialmente administrative, precum : Consiliul de Stat, al cărui președinte este Mini-trul de justiție, Serviciile Imprimeriei Statului, (cari la noi depind de interne) unele servicii ale cultelor etc., fapt care certifică mai mult atribuțiunile lui administrative.

narilor și noua ei organizare, nu înseamnă a se confundă puterea executivă cu cea judecătorească și nici a se violă principiul constituțional al separării lor.

Acest argument de pretinsă inconstituționalitate a legi care ar realiza această reformă, a fost invocat la începutul secolului trecut, pe când juriștii erau încă sub strictele impresiuni ale principiului separațiunii puterilor, când nu se preciză bine limitele acestor reforme ce se reclamă de mult în Franța, deși aplicarea ei în actuala formă, nu are de cât o existență foarte tânără și numai de către funcționarii administrativi și superiori ai Ministerului de interne, cari se temeau poate că nu ar mai găsi la justiție respectarea drepturilor câștigate și a titlurilor lor ¹⁾.

Astăzi această obiecțiune, mai cu seamă în fața precizării limitelor ei, nu mai are nici o valoare juridică și nici nu mai formează obiectul vreunui argument serios în contra acestei reforme. Majoritatea țărilor Europene, al cărui regim constituțional a adoptat aceleași principii fundamentale de separațiune a puterilor, ca și în Franța, au găsit această obiecțiune cu totul neintemeiată și au trecut închisorile lor dela interne, sub dependența Ministerului de justiție.

La noi cu deosebire acest argument ar rămâne izolat și străin de orice fundament juridic, întrucât pe de-o parte, este știut că ceea ce a determinat pe autorul legii noastre penitenciare, francezul Ferdinand Dodun des Perrières a pune prin art. 2 din lege, închisorile sub dependența Minis-

¹⁾ Moreau Cristophe, Inspector general al închisorilor, autorul și Comentatorul Codului penitenciar francez, Ch. Lucas, Inspector general, etc.

trului de interne și nu al Justiției, a fost în primul rând adoptarea aceleiași dispozițiuni ca și în Franța, pe a cărei organizare penitenciară a copiat-o în toate principiile ei, iar pe de alta, este suficient să se știe că în special Belgia, fără a mai cită cele alte țări și care este inspiratoarea pactului nostru fundamental, are trecută de mult Administrația închisorilor la justiție, fără ca apărătorii constituțiuni ei. să se fi gândit cel puțin la această obiecțiune. Și Belgia este singura țară din Europa, care grație acestei reforme, stă astăzi în fruntea problemei penitenciare a cărei rezolvare a atins-o aproape sub toate raporturile.

Dar mai mult, Anglia al cărei regim constituțional este poate cel mai strict, își administrează închisorile de același minister care are și atribuțiuni de Justiție propriu zise, adică de *Home Office*¹⁾.

De altfel mai toate țările Europi constituționale, a înlăturat această obiecțiune ca nefondată și își administrează închisorile prin același Departament al justiției. Nu imită Franța decât numai Muntenegru și Italia, unde ca și în Franța reforma aceasta este continuă la ordinea zilei,

¹⁾ În Anglia nu există Minister de justiție. Magistratura formează un corp distinct și independent. Șeful ei este Lordul Președinte al Camerei Lorzilor. El administrează justiția și face numirile, prezentându-le Regelui; închisorile depind și se conduc de Ministerul de interne, *Home Office* care are însă multe din atribuțiunile Ministerului de justiție și în special atribuțiuni de Minister public. Așa, lui i se trimite de către judecători dările de seamă despre procesele criminale. El statuează singur asupra recursurilor în grație. El provoacă revizuirile proceselor criminale, el poate face opozițiune la numirile magistraților recomandate de Lordul Președinte etc.

Și cu toate acestea nimeni nu s'a gândit să găsească de inconstituțională o practică, care și de drept și prin natura ei trebuie exercitată de același șef a justiției.

fiind reclamată de unanimitatea criminaliştilor şi a sociologilor.

Ar fi o confuziune a puterilor judiciară şi executivă, atunci când tribunalele ar ordona prin hotărârile lor, actele şi măsurile de luat în mersul administraţiunei închisorilor; dar când Ministrul de justiţie va veghea numai ca cel de Interne, azi, asupra executării pedepselor, prin mijlocul unei Direcţiuni generale bine organizată şi plină de prestigiu, având funcţionari speciali numiţi, şi când Procurorii Generali ca şi subordonaţii lor, vor avea dreptul de supraveghere şi de poliţie în închisori, fiind din acest punct de vedere delegaţii direcţi ai Administraţiunei penitenciare centrale, deci ai aceluiaşi ministru, nu poate fi vorba de confuziune de puteri. Dacă s'ar admite această interpretare, atunci s'ar considera ca funcţionari executivi şi magistraţii în oficiul cărora s'ar confunda puterile judecătoreşti şi executivă, cum membrii parchetelor, ai Ministerului public, care deşi organe ale puterii executive pe lângă tribunale, sunt însă magistraţi şi aparţin puterii judecătoreşti.

Dar ceiace dovedeşte mai mult că executarea pedepselor atribuite Ministerului de justiţie, nu este contrară separaţiunii puterilor în Stat, este faptul că în Franţa de el depind cele mai importante executări, *acele Capitale*. În budgetul Ministerului de justiţie sunt prevăzute toate cheltuelile serviciului de Guillotinare, onorărul călăului etc., şi aceasta print'o lege posterioară Declaraţiunii dreptului omului şi Constituţiunii Franceze din 1791¹⁾.

¹⁾ Vezi pag. 10.

O altă obiecțiune ce se face treceri închisorilor la justiție este de un ordin practic și moral. Se pretinde pe de o parte, că demnitatea și prestigiul Ministerului de justiție s'ar micșora prin conducerea Administrațiunii penitenciare și că prin fuziunea serviciilor, magistrații ar fi cu totul străini de competența economică, industrială și comercială a unei astfel de administrațiuni complexe.

În adevăr, Administrațiunea închisorilor nu se ocupă numai cu partea morală și educativă a pedepsii. Ea este ținută a asigura viața materială a deținuților și de a organiza și îndruma munca din închisori, pe calea industriilor celor mai practice și convenabile felului populațiunii ei. Astfel ea tratează și încheie numeroase contracte cu diferiți antreprenori pentru hrana, îmbrăcămintea, încălzitul, luminatul ca și pentru exploatarea muncii deținuților în regie sau antrepriză, regulează tarifele de lucru și diferitele industrii, studiază devizele de construcțiuni, organizează serviciile de salubritate, de igienă, instalează și studiază pe cele de apă, de brutărie, de spălătorie, etc., în fine toate aceste atribuțiuni cari sunt cu totul străine de magistrați și cari reclamă o competență și o practică specială.

Or, aceste ocupațiuni departe de a fi înțelese și a intra în sferă atribuțiunilor magistraților, sunt de natură a le micșora prestigiul și scădea chiar autoritatea morală a Șefului justiției!

Ar fi trist, se zice, iarăși, ca Ministrul de justiție să se coboare din înălțimile în care este pus actualmente, pentru a se ocupa cu numirile de simpli gardieni de închisori sau de supraveghetori.

Netemeinicia acestei obiecțiuni însă este evidentă, căci nu este vorba a se fuziona Serviciul Administrației penitenciare cu magistratura și nici a se încredința judecătorilor sarcini de asemenea natură. Ele rămân în totul atribuțiunile Administrației penitenciare, independentă de Administrația justiției, dar conduse de acelaș șef suprem.

Și nici nu ar fi vorba să fie investit personal Ministru de justiție cu aceste numiri și nici de a investi magistratura însăși, cu atribuțiunile conferite actualmente Direcțiunei generale a închisorilor, ci numai de a trece direcțiunea aceasta de sub dependența Ministerului de interne, la justiție.

Numirile personalului inferior, s'ar face tot de Directorul administrației penitenciare și tot el ar giră închisorilor, aceasta o va face însă, sub controlul și în numele Ministrului de justiție. Dar, astăzi la noi Ministru de justiție nu numește pe gardienii, portarii și intendenții palatelor de justiție din țară și întru cât prestigiul lui este micșorat prin aceste atribuțiuni?

Și apoi întru cât demnitatea Ministrului de justiție s'ar știrbi, dacă ar autoriza sau ar semna contractele încheiate de direcția penitenciarelor cu diferiții furnizorii?!

Astăzi Ministru de justiție nu încheie contracte pentru furniturile necesare Palatelor de justiție, construcțiunilor sau administrării lor? Dar alți miniștrii în administrarea departamentelor lor, nu contractează diferite furnituri și nu spraveghează fiecare, toate lucrările și serviciile diferite ce depind de administrația pe care o conduce, fără ca prestigiul lor să sufere cea mai mică atingere?!

Din contra Ministrul de justiție, neavând de

preparat decât mișcările sale judiciare, de supravegheat de cât Administrațiunea generală a justiției și de elaborat decât câteva proiecte de legi, va găsi mai ușor timpul necesar pentru a controlă, inspectă și amelioră închisorile. Având mai puține credite de cerut în fiecare an, va avea mai multă autoritate, pentru a cere pe cele indispensabile reformelor, atât de urgente în materie de construcțiuni. Funcționarii lui nu vor mai fi străini de administrația de care ar depinde și departe de a fi absorbiți de politică cum sunt prefecții, ei se vor consacra cu râvnă și interes la supravegherea închisorilor puse pe lângă tribunalele lor.

O ultimă obiecțiune s'a adus în contra acestei reforme și aceasta este bazată pe sentimentul profesional al judecătorilor represivi.

Se pretinde că magistrații din cauza spiritului lor prea criminalist, sunt în general defavorabili propunerilor de grațieri, de comutări, reduceri sau de punere în libertate provizorie și că în majoritatea avizurilor ce ei dau, se pronunță în contra acestor măsuri, sau cu foarte mare greutate; că ei au în vedere în aceste circumstanțe tot crima sau delictul care a motivat condamnarea, emoțiunea care a cauzat-o în regiunea unde crima a fost săvârșită, când tocmai contrariu, aceste elemente ar trebui înlăturate și să nu se aibă în vedere de cât gradul de amendare, de căință și purtările din timpul osândei.

Ei cred poate că a dispensa un deținut, de a suferi în întregime pedeapsa la care a fost condamnat, este a face o favoare contra justiției. Or, în ziua când magistrații vor avea o acțiune preponderantă în Stabilimentele penitenciare, e de temut

ca condamnații să nu fie împilați de acest sentiment profesional și ca instituțiunile grațierilor, comutărilor, etc. să nu fie compromise.

Dar și această obiecțiune este nefondată, căci după cum am arătat mai la vale ¹⁾ instituțiunea grațierilor, reducerea de pedeapsă, a comutărilor, etc. se practică astăzi la noi ca și în cele alte țări prin cooperarea parchetelor generale și de parte de a rezultă vreun inconvenient, funcționează mai normal și prezintă mai multe garanții pentru condamnați și pentru instituțiune însăși.

Apoi iarăși după cum am arătat, mentalitatea prea criminalistă a judecătorilor noștri, este tocmai consecința faptului că ei trăesc departe de închisori și fără a urmări evoluția pedepsei și a efectelor ce ea produce asupra condamnaților, astfel că obiecțiunea aceasta este lipsită de orice fundament ca și celelalte.

Rezultă dar, că trecerea închisorilor sub dependența Ministerului de justiție departe de a prezenta vreun inconvenient constituțional sau de alt ordin, se impune cu toată urgența. Avantajele ce s'ar obține prin realizarea ei sunt învederate. Marea problemă a criminalității va fi privită și studiată sub toate aspectele ei sociale, se va realiza un bine pentru progresul general al științei noastre penale și penitenciare, se va înlesni o mai echitabilă administrare a justiției represive, magistratura stimulată prin contactul închisorilor, va aprofundă problemele antropologiei și sociologiei criminale, iar concursul sistemelor represiv și curativ (penitenciar) modificate, armonizate și apli-

¹⁾ Pagina 34—35,

cate de același șef, va fi activ, eficace și bine făcător, ca în toate țările unde această reformă este deja realizată ¹⁾.

¹⁾ *Deputatul Cruppi, actual Ministru de Comerț al Franței, susținând trecerea închisorilor la justiție cu ocaziunea discuțiunii budgetului acelui minister, în ședința dela 2 Martie 1899, cum și a avantajelor ce ar rezulta din această reformă pentru magistratură, zicea între altele: «S'a criticat la noi, câte odată și cu o mare exagerare și injustiție, rezistența magistraturii franceze la oarecari idei moderne, cum de exemplu la educațiunea corecțională, la instrucțiunea contradictorie etc., la un moment oarecare i s'a reproșat chiar și cu multă dreptate, căci eu însumi fiind magistrat, am făcut această critică, de a avea gustul pedepselor mici, inutile, periculoase și distribuite cu atâta neplăcere.*

«Ei bine. Știți care este unul din cele mai serioase motive ale acestei stări de lucruri?»

«Magistratul nu cunoaște propria sa justiție și cunoștințele sale, el judecă delictete, aplică definițiunile abstracte, când el ar trebui să cunoască pe oameni și pe delicuent. El nu urmează hotărîrea lui, nu-i observă executarea, nu-i corige consecințele, el cunoaște numai crima, calificarea ei, cunoaște cumai Codul penal dela 1832, acest tarif demodat de răsbunare penală, el nu cunoaște pe criminal și nu este de loc inițiat în rolul pe care judecătorul este chemat sa-l aibă în viitor din punctul de vedere al operilor de patronagiu și de reclasare.

«Cu toate acestea trebuie să cerem ca pe noua cale, să se angajeze și guvernul, elanul este dat și sunt fericit să constat, chiar de magistrați și încă din cei mai distinși. Alături de oamenii pe cari îi știnez și îi onorez ca Adolphe Guillot, ca Albanel și alții este o întreagă generațiune de magistrați avidă pentru progres și arzătoare pentru reforme, generațiune care dă cele mai frumoase speranțe și care cere să se realizeze marea și generoasa concepție a magistratului modern. Dacă ar trebui să vorbesc de acele instituțiuni de patronagiu, de acele case de muncă, cari au produs deja în țară atât de frumoase și puternice efecte, ar trebui să vă citez pe foarte mulți tineri magistrați cari s'au pus în fruntea acestei opere sociale de reclasare.

Acești oameni de elită, trebuiesc încurajați. Trebuie încurajată această tânără magistratură a intra pe calea unui drept penal mai uman, mai modern, mai generos. Să realizăm pentru atingerea acestui scop frumos unitatea serviciilor judiciare în mâinile d-lui Ministru de justiție».

Istoricul Reformei în Franța și Țările în care Închisorile depind de Ministerul de justiție

Fiindcă legea și organizarea noastră penitenciară este aproape identică cu cea franceză și fiindcă trecerea închisorilor dela interne la justiție în Franța, a fost reclamată aproape dela origina ei, fiind continuă la ordinea zilei, revista sumară a discuțiunilor și diferitelor proiecte de legi, cari au reclamat-o în Franța, va documenta în totul iminenta ei realizare acolo și o va justifica mai mult și în țara noastră.

Ca o consecință a principiului separațiunei puterilor, enunțat prin declarațiunea drepturilor omului și specificat prin Constituțiunea dela 1791, Franța prin art. 4 din legea asupra atribuțiunilor ministerelor din 2 Octombrie 1795, dădu închisorile în atribuțiunea Ministerului de interne¹⁾.

Sub dependența Ministerului de interne, administrațiunea închisorilor după cum am arătat, în Franța a dat naștere atâtor critici. Nici un progres nu se realizase în sistemul penitenciar. Viața în comun a deținuților și amestecul politicei în numirile personalului administrativ, ca și în administrarea lor, puneau atâtea obstacole oricărui progres pe calea problemei criminale, încât Adunarea Națională alarmată de creșterea criminalității și a relei funcționări a regimului penitenciar, după propunerea Vicomptelui *D'Haussonville*, unul din membrii ei, ordonă și alege la 25 Martie 1872 din sânul ei, o comisiune parlamentară de 15 membrii, care să facă o anchetă asupra regimului

¹⁾ Art. 4 din legea dela 1795: *Ministerul de interne are în atribuțiunile sale, executarea legilor relative la poliția generală a închisorilor, caselor de arest, de justiție și de reclusiune.*

închisorilor și să propue toate măsurile ce ar găsi necesare pentru ameliorarea sistemului penitenciar ¹⁾.

Pentru a-și îndeplini misiunea sa delicată, comisiunea nu s'a mărginit numai la vizita stabilimentelor penitenciare, a căror stare de plâns și a căror imperfecțiuni fusese semnalate în parlament ci a îmbrățișat, sub toate aspectele ei diverse, întreaga problemă a regimului penitenciar. Comisiunea era pătrunsă de complexitatea și mărimea acestei probleme sociale, care de atunci sguduise conștiințele și le făcuse să vadă, *că alături de dreptul necontestat ce societatea are de a veghea la siguranța și apărarea ei, și de a-i pedepsi atingerile aduse liniștei publice, ea are în primul rând al datorii ei, obligațiunea de a face ca pedepsele ce ea inflige, să servească la amendarea culpabilului, sau cel puțin să împiedice ca localurile unde aceste pedepse se execută, să nu fie școli de corupție sau de crimă și să nu altereze persoana fizică a deținuților prin contagiune morbidă.* Opera regimului penitenciar redusă la expresiunea cea mai simplă era mărginită la expierea greșelii, prin amendarea culpabilului.

Pentru a ajunge la descoperirea tuturor mijloacelor în stare de a realiza acest scop al pedepsei, comisiunea se adresa prin Ministerul de justiție și printr'un chestionar special, *Curtii de Casație* și tuturor *Curtilor de Apel* cari fură invitate a-și da avizul asupra reformei penitenciare.

Una din cestiunile la cari aceste corpuri ju-

¹⁾ *L'exposé des motifs de la proposition* No. 696, anexé au procès verbal de la séance du 11 Decembre 1871, numero du 26 Mars 1872 page 2130, Journal Officiel.

decătorești trebuiau să se pronunțe era și următoarea: *Dacă închisorile trebuie să fie puse sub controlul unei autorități centrale și de ce departament ministerial trebuie să depindă Direcțiunea generală a închisorilor?*

Curtea de Casație se pronunță pentru centralizarea direcțiunei și pentru trecerea închisorilor la justiție în termeni următori:

«Nu se poate tăgădui necesitatea menținerii la centrul guvernului a unei autorități superioare și generale, care să-și întinză controlul ei asupra tuturor Stabilimentelor noastre penitenciare. *Aceasta ar fi singurul mijloc de a evita diversitatea regulilor și arbitrarul la cari ele dau loc foarte adesea.*

«Un serviciu de o asemenea importanță nu poate fi lăsat la discreția absolută a autorităților locale ¹⁾. Direcțiunea trebuie să vie de sus, pentru că ea centralizează generalitatea intereselor atât de numeroase și atât de complexe, la cari regimul penitenciar trebuie să facă față. *Cât despre chestiunea de a se ști de ce departament închisorile trebuie să depindă, amintim că sub vechea legislațiune, Administrația închisorilor depindea de autoritatea judiciară. Ar fi nemerit astăzi ca să le-o restituie, încorporând-o în serviciile Ministerului de justiție. Ar fi după cum se știe, dorința unui foarte mare număr de magistrați. Este regretabil ca acțiunea justiției să înceteze în ziua în care pedeapsa este pronunțată, ca ea să rămâe străină la executarea unei pedepse, pe care dânsa în limitele legii, i-a apreciat eficacitatea și întinderea și în fine, ca ea să nu aibă în inte-*

¹⁾ La noi Consiliile județene și prefectul.

riorul închisorilor, nici o autoritate reală, nici o libertate de acțiune, de care desigur magistrații cari ar reprezenta-o nu ar abuză» ¹⁾.

Avizul Curții de casație fu urmat de acel a încă 10 Curți de apel, cari se pronunță tot în acest sens ²⁾.

Curtea apelativă din Aix dădu următorul avis:

Este imperios necesar ca executarea pedepselor să nu fie abandonată la capriciile localităților (județelor).

Pedeapsa fiind pentru toți egală, același regim trebuie aplicat pretutindeni și numai autoritatea centrală poate menține această regulă și această autoritate nu poate fi alta, decât aceia de unde emană justiția. Nu se poate concepe ca autoritatea judiciară, care are în atribuțiunile ei, urmărirea, instrucțiunea, represiunea, reducerea pedepselor, grația, reabilitarea, etc., să rămâie străină de executarea pedepsei. Sistemul actual în vigoare nu este deci decât o mare anomalie, care trebuie să înceteze cât mai curând.

De altfel Administrațiunea însărcinată de aproape un secol cu regimul închisorilor, nu a dat nici un bun rezultat. *Este timpul de a reveni la ceea ce opiniunea publică crede că există deja* ³⁾, *adică că execuțiunea pedepsei, Direcțiunea generală a închisorilor, să fie cuprinsă în atribuțiu-*

¹⁾ *Enquête Parlementaire sur le régime des Etablissements Pénitentiaires*, tome 5, pag. 19—20.

²⁾ Curțile din Riom, Aix, Orleans, Lyon, Nîmes, Angers, Montpellier, Bésançon, Amiens, Dijon.—*Enquête Parlementaire*, etc., tom. V, pag. 90, 109, 139, 164 308, 309 și tom. IV, p. 5, 6, 33, 93, 229, 239 și 317.

³⁾ Sub legislațiunea veche închisorile depindeau și se administrau de justiție.

nile Ministerului de justiție. Se va evita cu modul acesta, reclamațiuni și conflicte regretabile.

Zelul magistraților neabsorbiți de greutatea administrativă se va sforța să asigure îmbunătățirea morală a deținuților.

Este de asemenea sigur că împărțirea conducerii și controlului închisorilor între două autorități, este vătămătoare scopului ce legiuitorul urmărește. Inchiisorile trebuie să fie puse sub controlul unic al autorității judiciare. (Tom. V, pagina 109).

Iar Curtea din Montpellier se pronunță astfel:

Trebuie ca Guvernul să se decidă a urma exemplul dat de cea mai mare parte din Statele civilizate și Administrația închisorilor să treacă la Ministerul de justiție, unde ea va ocupa un loc independent dar conform cu misiunea, care constă în a face să se execute mandatele și hotărârile justiției.

Este de asemenea indispensabil ca închisorile să fie puse sub controlul unei autorități centrale, a cărei delegat va fi autoritatea locală.

A abandona închisorile autoritățile locale ar fi să le expunem la cele mai grave abuzuri.

Raportorul Comisiunii D'Haussonville apără și el cu toată căldura trecerea închisorilor la justiție ¹⁾.

Mai târziu și în sânul Consiliului superior al închisorilor creat prin legea de la 1875, chestiunea trecerii închisorilor la justiție a fost din nou agitată, fiind propusă de către Consilierul Babinet. Consiliul a numit o Comisiune de studiu a chestiunii și Amédée Lefèvre-Pontalis, raportorul ei, depuse un raport remarcabil în favoarea

¹⁾ *Enquête Parlementaire*, tome VI, pag. 29 și urm.

propunerii. Acest raport constituie cea mai juridică și cea mai documentată susținere a acestei reforme. Pentru că mai toate argumentele date în favoarea ei, ca și combaterea celor aduse în contră, sunt rezumate cu toată sistematica și cu o logică irezistibilă, îl reproduc în întregime la *Anexa VII*.

Consiliul în majoritate admitând concluziunile raportorului s'a pronunțat pentru propunerea lui Babinet ¹⁾.

În urmă, chestiunea aceasta a format obiectul discuțiilor în diferite congrese penitenciare și juridice. Astfel în Congresul de drept penal al jurisconsultilor catolici ținut la Aix în 1893, s'a pus chestiunea: *Cine trebuie să fie însărcinat cu executarea pedepselor, Administrația justiției sau Administrația?* Între altele raportorul Comisiunii *Albert Rivière*, o somitate criminalistă zicea în raportul său: «Comisiunea a fost unanimă de părere, că multiplicitatea puterilor cărora incumbă misiunea de a face să se execute pedepsele pronunțate de tribunale, nu poate avea decât inconveniente. Necesitatea de a avea în aceste ministere statistici diferite și lipsa de unitate, care rezultă din această stare de lucruri, face orice comparație, orice control, orice supraveghere, orice progres, dacă nu imposibil cel puțin foarte dificil.

După logică este necesar ca puterea care pronunță pedeapsa, să fie însărcinată de a-i asigura și executarea ei. Ea va putea urmări efectele produse prin deciziunile ei, și după rezultatele observate și continue, să modifice sau să schimbe jurisprudența ei. Congresul în urma raportului

¹⁾ Nota de sub anexa VII.

Comisiunei, emise avizul ca executarea pedepselor să rămâe încredințată Administrației penitenciare, dar că această Administrațiune să fie trecută la Ministerul de justiție ¹⁾.

Mai târziu în 1897 chestiunea trecerii închisorilor la Ministerul de justiție, a fost din nou pusă în discuțiunea Consiliului superior al închisorilor și după o dezbateră la care a luat parte cele mai importante somități în materie penitenciară și criminalistă ca *Béranger, Babinet, Petit, Léveillé, Rivière, Cheysson, Vincens*, etc., consiliul de direcțiune a Societății Inchișorilor a decis să facă un demers comun pe lângă miniștrii competenți, pentru a cere din nou trecerea penitenciarelor la justiție. Se înmână de către biuroul delegat, Miniștrilor de interne și de justiție o notă memoriu, în care se reaminteă toate cererile și dorințele anterioare formulate în acest sens și toate avantajele ce s'ar realiză prin această reformă.

Deși miniștrii căzură de acord în privința fondului reformei, se ceru timp pentru ca să fie studiată și formulată printr'o lege ²⁾.

Pe când reforma aceasta se agită în lumea penitenciară și sociologică, Parlamentul eră asemenea obsedat de vocile convinse că reforma aceasta se impuneă.

Astfel încă de la 1888 Comisiunea bugetului Camerei Deputaților, hotărâ ca pentru Administrația închisorilor, să se facă un buget special și distinct de acel al Ministerului de interne sub a cărui dependență se află. Această practică care

¹⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons*, 1893, p. 1200.

²⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons*, 1898, p. 120.

se urmează și astăzi, a dat Administrației penitenciare un fel de personalitate aparte, care o separă întru câțva de Ministerul de interne și care ușurează mult chestiunea trecerei ei la justiție. De atunci raportorii bugetari ai serviciilor penitenciare din Cameră și Senat, fiind mai toți partizani fervenți ai treceri închisorilor la justiție, dau o extensiune considerabilă rapoartelor lor, cari constituiesc adevărate opere de știință penitenciară ¹⁾, având capitole speciale prin cari reclamă realizarea acestei reforme.

Astfel la 1899 *Senatorul Labrousse* raportorul bugetului penitenciarelor, discutând în raportul său trecerea închisorilor la justiție se pronunță în favoarea ei și se exprimă astfel:

«Camera deputaților a părut indiferentă în fața dorinței exprimate de atâtea ori și chiar acum recent, de către criminaliștii cei mai autorizați, de a vedea trecută dela Ministerul de Interne la cel de Justiție, administrațiunea Penitenciară. *Locul natural al acestui serviciu este la Ministerul de Justiție, al cărui personal mai cu seamă în județe este mult mai numeros decât cel al Internelor și mult mai în măsură, prin funcțiunile, aptitudinile și natura chiar a ocupațiunii lor de a se ocupa mai util de soarta condamnaților*» ²⁾.

În Camera Deputaților *Baudin* raportorul bugetului penitenciarelor din 1899, discută asemenea chestiunea și cere cu insistență realizarea reformei, iar în Senat raportorul aceluiași buget *Senatorul Pauliat* atrage din nou și vehement atențiunea

¹⁾ *Rapport du budget, général de l'exercice 1907. — Service Pénitentiaire par Henry Chéron député, și idem pe 1909 par Guillaume Chastenet député.*

²⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons 1898, pag. 830.*

Senatului asupra treceri închisorilor la Ministerul de Justiție, pe care o apără cu toată energia, arătând că unanimitatea criminaliștilor sunt pentru această reformă și făcând să reiasă neputința Ministerului de Interne de a conduce convenabil serviciul închisorilor și de a le introduce perfecțiunile necesare ¹⁾.

În Camera Deputaților și în același an 1899, la discuțiunea bugetului închisorilor *Cruppi* un eminent criminalist devenit în urmă ministru, a sprijinit cu multă căldură trecerea închisorilor la Ministerul de Justiție, împreună cu raportorul bugetului Ministerului de Justiție *Pourquery de Boisserin*. Aceasta în urma captivării Camerei către *Cruppi*, a și prezentat Adunării o moțiune în termenii următori:

« Camera invită guvernul a prepară un Decret pentru trecerea Inchișorilor la Ministerul de Justiție » ²⁾.

În prezența unei adevărate manifestări a Camerei, reforma aceasta era să se desăvârșească în Franța chiar în acea ședință și cu ocaziunea discuțiunei bugetare. Ministrul de Justiție însă, fiind cu totul pentru această reformă, a cerut timp pentru a formula un proiect de lege, găsind că ea nu se poate realiza pe calea discuțiunei bugetare și nici printrun simplu decret ³⁾.

La 6 Iunie 1899 Celebrul Senator *Béranger* unul din cei mai mari criminologi ai Franței și cunoscut lumește prin faimoasele sale legi în contra recidivei și a păsuiri primei pedepse, depune pe biourul Senatului un proiect de lege

¹⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons* 1899, pag. 550.

²⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons* 1899, pag. 124.

³⁾ *Séance* du 5 Decembre, 1899.

pentru realizarea acestei reforme. Propunerea din acest proiect a fost supusă comisiei de inițiativă parlamentară al cărei raportor a conchis la luarea ei în considerare. Autorul acestui proiect îl însoțește cu o expunere de motive foarte importantă și documentată pe care o reproduc în parte în *Anexa VIII*.

Dar chestiunea este mereu de actualitate în Franța și chiar în ultimii ani, Parlamentul a răsunat de mai multe cereri pentru îndeplinirea acestei reforme, astfel *Henry Chéron*, raportorul bugetului Serviciului Penitenciar din 1907, consacră în raportul său un capitol special și foarte documentat asupra treceri închisorilor la Ministerul de Justiție, pe care o reclamă în numele științei penale și al rațiunii pedepsei ¹⁾.

Iată dar că invocarea practică din Franța, nu poate forma un argument în favoarea actualului sistem, de oarece și acolo, nu se așteaptă decât un moment de activitate parlamentară, pentru ca trecerea închisorilor la Justiție să fie un fapt îndeplinit, căci unanimitatea penalogilor, a magistraților și a criminaliștilor o reclamă.

Dovada însă cea mai puternică de necesitatea și fundamentul acestei reforme, este faptul elocinte, că mai toate țările Europei au trecut de mult la Ministerul de Justiție administrarea închisorilor, convinse pe deoparte de marile avantaje ce ea realizează, iar pe de alta de netemeinicia obiecțiunilor ce i s'au adus. Astfel:

Belgia, este prima țară care după aplicarea Constituției ei din 1831, observând rutina și vechea

¹⁾ *Rapport du budget général de l'exercice, 1907, Service Pénitentiaire, par Henry Chéron.*

îndrumare ce se da noilor concepțiuni ale aplicării regimului penitenciar, sub conducerea și administrarea Ministerului de Interne, a trecut Direcția Inchisorilor Ministerului de Justiție, considerând că nu există nici-o confuziune între atribuțiile judiciare și cele administrative ale acestui Minister. Ceva mai mult, Ministrul de Justiție în Belgia, administrează toate stabilimentele și Instituțiunile cari se raportă la criminalitate, îmbrățișând astfel problema în întregimea ei. Așa depind de Ministerul de Justiție, toate Casele de Corecțiune zise *Case de binefacere*, ale minorilor culpabili sau numai cu porniri rele.

Toate *Casele de muncă* (*maison du travail*) în care se încarcerează vagabonzii și cerșetorii, deși în Belgia aceste fapte nu constituiesc delikte penale ci sociale.

O direcțiune specială numită *Direction Générale de la Bienfaisance* administrează aceste Instituțiuni cari au un așa de strâns raport cu criminalitatea.

Și dintre toate țările cu organizări moderne, singură Belgia are astăzi atinse cele mai frumoase progrese în lupta contra criminalității.

Prusia, își administrează închisorile preventive și cele de pedeapsă ușoară¹⁾ (dela o zi la 10 ani) de către Ministerul de Justiție, printr-o Direcțiune specială, a penitenciarelor, iar cele de osândă grea²⁾, aparțin Ministerului de Interne care are asemenea o direcțiune a parte. Totuși și în Prusia, acest dualism dăunător este izvorul unor critice continue în lumea criminaliștilor și în Parlament

¹⁾ *Gefängniss.*

²⁾ *Zuchthaus.*

chiar, s'a ridicat de multe ori obiecțiuni puternice și cereri de unificare a Serviciilor sub dependența Ministerului de Justiție. Această reformă care se discută aproape de 100 ani în Prusia, a fost propusă în Camera regatului de către ilustrul șef al Centrului *Vindthordt*, votându-i-se numai prima parte, aceea a unificării administrației penitenciare.

În 1897 la discuțiunea bugetului, Ministru de Justiție *Schonstedt* reclamându-i-se iar această reformă a făcut declarațiunile următoare: «Discuțiunea aceasta datează de aproape un secol. Ministrul de Stat nu dorește menținerea dualismului actual, singura chestiune în litigiu este aceea a Ministerului, căruia trebuie să-i atribuim totalitatea administrației Penitenciare. Justiția are deja sub Direcțiunea ei o mare parte din Inchisorile regatului și acest departament s'a arătat totdeauna la înălțimea sarcini lui. Nu cred să i se poată reproșa că este din vreun punct oarecare, inferior departamentului de Interne. *Biurourile Ministerului de Justiție, au preparat asupra acestei materii, un proiect care va fi probabil în curând adoptat.*

Este în natura lucrurilor ca executarea pedepselor să fie încredințată autorității care a pronunțat aceste pedepse. Este necesar ca organele Justiției să-și poată da socoteală de funcționarea închisorilor, chiar dacă nu ar învăța decât să măsoare efectul pedepsei ¹⁾.

Din cele citate rezultă că și în Prusia reforma aceasta este pe cale a se realiza.

Anglia, administrează închisorile prin o direcție numită *Prison Commission* care depinde de *Home*

¹⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons* 1897, pag. 1216.

Office, Ministerul de Interne, dar care are și atribuțiuni de ale justiției, căci minister special de justiție nu există ¹⁾.

Se poate dar considera că același Ministru de Interne și Justiție conduce stabilimentele penitenciare din regatul Marei Britanii.

Austria. Inchisorile depind în Austria de Ministerul de Justiție, care este însărcinat să asigure executarea pedepselor. Parchetele au misiunea de a veghea la încarcerarea condamnaților, iar Procurorii generali sunt agenți direcți ai Ministerului de Justiție, care veghează asupra tuturor stabilimentelor penitenciare din circumscripția lor. Inchisorile au însă un pe sonal administrativ în afară de magistratură ²⁾.

Ungaria, are de asemenea Inchisorile la Ministerul de Justiție, care mai exercită și un control direct asupra tuturor stabilimentelor speciale ale statului, cari au raport cu problema criminalității. Procurorii generali au asemenea supravegherea tuturor închisorilor din circumscripțiile lor, iar Procurorii regali au directă supraveghere în închisorile preventive. Directorii de închisori trebuie să fie cel puțin Licențiați în Drept.

Ispania, este tot Ministerul de Justiție care are conducerea închisorilor din regat, și această reformă a fost realizată de peste 15 ani. La 25 August 1896 Ministrul de Justiție *Tejeda* publicând în Gazeta Oficială un Decret Regal relativ la organizarea munci în penitenciare zice: «Serviciul penitenciar care din cauza naturii sale, depinde astăzi de Ministerul de Justiție, este unul din acele

¹⁾ Nota pag. 68.

²⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons* 1898, pag. 62.

cari merită o atențiune particulară, căci el este intim legat cu administrarea Justiției în materie criminală, în sensul că cu cât este mai bine organizat și ordonat, cu atât devin mai eficace condamnările pronunțate de Tribunale, a căror executare e-te mai bine asigurată»¹⁾.

Rusia, a realizat această reformă încă dela 1895 și este interesant să se cunoască termenii uca-zului din 13/25 Decembre acel an prin care închisorile trec la Justiție.

«Defunctul nostru strămoș Impăratul Alexandru II, în solitudinea sa imperială în vederea unei mai bune organizări a tuturor ramurilor de Administrațiune ale Statului, și-a consacrat asemenea atențiunea lui suverană asupra Serviciului Inchi-sorilor, care reclamă cu urgență îmbunătățiri.

În scopul de a studiă și de a aplică măsurile necesare spre realizarea acestui țel, a creat în anul 1879 prin voința sa suverană, o Direcție Generală a Inchi-sorilor, unde s'a concentrat autoritatea asupra închisorilor de administrațiune civilă și Serviciul de transferare al deținuților. Această Instituțiune a fost pusă în același timp sub resortul Ministerului de Interne, în vedere că Serviciul închisorilor se găsea deja sub Direcțiunea acestui Minister.

Grație activității Direcțiunii Centrale a acestui Serviciu astfel transformat, s'a introdus o întreagă serie de îmbunătățiri cari contribuie la regularea diverselor funcționări. Cu toate acestea reforma întreprinsă astfel, nu ar putea fi considerată ca terminată complet. Condițiunile existente de întreținere ale deținuților, cer sub multe raporturi

¹⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons* 1897, pag. 200.

schimbări în conexitate cu revizuirea generală a legilor penale, la care se procede în prezent ¹⁾ în scopul, ca pierderea libertăți în toate formele ei, să atingă țelurile ce-și propune și cari sunt, protecțiunea societăți în contra membrilor ei vicioși sau periculoși și amendarea morală a criminalilor. Pentru ca Serviciul închisorilor din punctul de vedere legislativ și practic, să se apropie cât mai mult posibil de acest scop și să fie conform cerințelor mai importante ale Justiției criminale, *este oportun să se unească într'un singur Serviciu autoritatea de exersat asupra locurilor de internare cu a administrațiunei judiciare.*

În consecință și pe baza marelui număr și al multiplelor atribuțiuni ale Ministerului de Interne, am găsit necesar de a liberă zisul Minister de gestiunea Serviciului închisorilor pentru a-l încredința sarcinilor Ministerului de Justiție în calitatea sa de Șef al administrațiunei judiciare și ordonăm: *Direcțiunea generală a închisorilor trece în rezortul Ministerului de justiție și această Direcțiune, împreună cu Șeful ei, subordonate sub toate raporturile Ministrului de Justiție* ²⁾.

Elveția, având pentru fiecare Canton o legislațiune specială, unele din ele își administrează închisorile prin rezortul justiției. Astfel Cantoanele *Lucerna, Tessia, Vaud* și altele au închisorile la justiție.

Portugalia, a trecut Administrațiunea închisorilor sub dependența Ministerului de justiție încă dela 1881. În prezent funcționează pe lângă Mi-

¹⁾ Se lucră la modificarea noului Cod Penal care a fost pus în vigoare la 1903.

²⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons* 1896, pag. 347 și urm.

nisterul de justiție și un Consiliu penitenciar al cărui atribuțiuni sunt între altele, să studieze și să propue tablourile de grațieri ale condamnaților cari trebuesc supuse Clemenței regale, să studieze și să propue Guvernului modificările regimului penitenciar, să solicite organizarea societăților de patronaj etc. ¹⁾.

Suedia și Norvegia, Administrațiunea stabilimentelor penitenciare este de rezortul imediat al Cancelariei regale și depinde tot de Ministerul de justiție ²⁾.

Grecia, a trecut și dânsa închisorile la justiție încă dela 1888. Înainte de această dată depindea de Ministerul de justiție numai închisorile preventive iar cele centrale de Interne. La începutul anului 1907 Parlamentul grecesc a votat întreaga reformă penitenciară care adoptă sistemul celular și clădirea de închisori celulare.

Olanda, are asemenea trecută Administrația închisorilor sub dependența Ministerului de justiție.

Danemarca, asemenea la justiție.

Serbia, își administrează iarăși Stabilimentele penitenciare printr'o Direcție centrală care depinde de Ministerul de justiție, dar asupra aresturilor locale au și autoritățile comunale un drept de supraveghere. După legile însă organice aceste autorități pot pronunța și pedepse ușoare.

Saxa, ca și Prusia își administrează închisorile cu acelaș dualism.

Marele Ducat de Baden, a trecut asemenea închisorile la justiție încă din anul 1890 prin Ordonanța Marelui Duce din 30 Decembre ³⁾.

¹⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons* 1888, pag. 971

²⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons* 1878, pag. 548

³⁾ *Annuaire de législation étrangère* 1891, pag. 322.

Regatul Vurtemberg, asemenea a trecut închisorile la justiție încă din 1894 prin Ordonanța din 24 Iulie¹⁾.

Bavaria, de asemenea are închisorile la justiție.

Statele-Unite ale Americii au controlul superior încredințat tot justiției. Inchisorile împreună cu toată asistența publică și cu Ospiciile de nebuni se conduc de un Biurou al Carității, compus din persoane numite de guvernatorul fiecărui stat și cari îndeplinesc sarcina lor gratuit.

Supravegherea o poate face și particularii anume autorizați și numiți de Curțile de justiție²⁾.

În România, anomalia dependenței închisorilor de Ministerul de interne a atras de mult atențiunea cercurilor conducătoare și nu de puține ori s'a vorbit de trecerea lor la justiție.

În nota pe care delegații Biuroului societății generale a închisorilor din Franța au prezentat-o Ministerului de interne și justiție la 1878 și în care menționează țările care sunt pe cale a realiza această reformă, era citată și România.

¹⁾ *Annuaire de la législation étrangère* 1894, pag. 265.

²⁾ *Bulletin de la Société Générale des Prisons* 1897, pag. 614.

CONCLUZIUNI

Din studiul acesta comparat rezultă:

Că sub imperiul legiurilor vechi, toate țările Europei își administrau închisorile prin organele justiției, în al cărui exclusiv atribut intră și executarea pedepselor.

Că Administrațiunea penitenciarelor a fost încredințată Ministerului de interne, deci puterei executive, în urma revoluțiunii franceze și ca o pretinsă consecință a principiului separațiunii puterilor în stat.

Că sub conducerea și supravegherea acestui Minister organizarea penitenciară, ridicată prin noile doctrine penale și criminologice la înălțimea unei probleme sociale, a fost pretutindeni criticată, ca favorizând creșterea criminalității și contrarie ordinii naturale a lucrurilor și realizări scopului pedepsi.

Că pretinsa inconstituționalitate a treceri ei la justiție, dispăre înaintea precizării limitelor în care reforma se face.

Că marea majoritate a țărilor civilizate din

Europa, au luat închisorile dela Ministerul de interne și le administrează prin cel de justiție.

Că și în puținele țări, unde continuă vechea stare de lucruri, reforma este reclamată de toată lumea penologă și de toți sociologii, realizarea ei ne mai fiind decât o chestiune de timp.

Că relele dependenții închisorilor de Ministerul de interne, produc și în țara noastră efecte dezastruoase și că trecerea lor la justiție s'a mai urmărit la noi, fiind chiar prevăzută prin Mesagiul Regal din 1897, care anunță un proiect de lege în acest sens.

Că au trecut aproape 35 ani de când se practică actuala stare de lucruri, fără ca cel mai mic progres să-i fi marcat existența și contrariu s'a făcut cu prisosință dovadă, că continuarea ei ar aduce grave turburări societății noastre și în fine;

Că a nu afirma când faci știință, adevăruri chiar crude, este după cum am mai spus și cu altă ocaziune, a te face părtaș cu trecutul care le-a tolerat, vinovat față de prezent și viitor, care nu trebuie să mai suporte tirania unei practice vătămătoare și că a întârziă reforma aceasta, este a ne sporî singuri criminalitatea.

Guvernul care ar propune-o și Parlamentul care ar vota-o, să fie siguri că îndeplinesc o operă de absolută justiție represivă și de preservare socială.

ANEXA I

Trasla Ministerului de Interne Francez din 20 Mai
1876 către Inspectorii Generali ai închisorilor,
relativ la înființarea Institutului de
Cercetare pentru Liberii 1)

ANEXE

Prin circulară din 10 Octombrie trecut, s-a
atras atenția d-voastră asupra interesului
de Ministerul nostru a de constituire Societății
pentru Patronajul Liberilor în fiecare din cele
cincisprezece penitenciare, prin conținerii Co-
misiunilor de Cercetare ale Inchișorilor, cari
ar putea fi să se facă din atribuțiile lor să se
scurteze pentru acest scop special cu persoanele
la poartă de a le studia.

Prințiarul meu s'a gândit, că a venit mo-
mentul să introducem și în țara noastră o Ins-
tituție, care are în funcțiune și exemplul străin-
lău și a defindei bisericii ferice întreprin-
se France, cum și înalta autoritate a guvernului
național.

În Anglia, unde spiritul public este atât de

ANEXA I

Circulara Ministrului de Interne Francez din 20 Mai 1876 către Inspectorii Generali ai închisorilor, relativă la Desvoltarea Instituțiilor de Patronaj pentru liberați ¹⁾

Prin circulara din 15 Octombrie trecut, s'a atras atențiunea d-lor prefecti asupra interesului, ce Ministerul nostru o dă constituiri Societăților pentru Patronajul liberaților, în fiecare din circumscripțiunile penitenciare, prin concursul Comisiunilor de Supraveghere ale Inchișorilor, cari ar putea fără să iasă din atribuțiunile lor, să se unească pentru acest scop special cu persoanele în pozițiune de a le secondă.

Predecesorul meu s'a gândit, că a venit momentul să introducem și în țara noastră o Instituțiune, care are în favoarea ei exemplul străinătăți și a diferitelor încercări fericite întreprinse în Franța, cum și înalta autoritate a puterilor publice.

În Anglia, unde spiritul practic știe atât de

¹⁾ Code des Prisons, Tome 7, pag. 34—36.

bine să se asocieze la concepțiile carității, numeroase Societăți de Patronagiu funcționează de mult timp și produc rezultatele cele mai satisfăcătoare.

Londra posedă două din cele mai înfloritoare asociațiuni de acest fel, *cari înnumără printre membrii și binefăcătorii lor, personagele cele mai considerabile*. Prima, exercită acțiunea ei în favoarea liberaților de la servitute penală, a doua se ocupă de liberații eșiți din Inchisorile Comitatelor. *Mii de patronați profită anual de asistența lor, ca și a celor alte 46 opere de acelaș gen răspindite pe toată suprafața regatului.*

În America, Patronagiul liberaților există de foarte mulți ani și aduce atât de mari servicii, în cât administrațiunea locală suportă singură toate cheltuelile lor.

În Elveția, în Germania, în Holanda, Suedia și alte țări utilitatea acestei instituțiuni este tot atât de apreciată, după cum dovedesc operele ce au creat deja în vederea înălțări indivizilor eșiți din inchisori. Societatea Generală pentru Patronagiul liberaților, care dela 1871 dă sprijinul ei condamnaților din departamentul Senei, a demonstrat asemenea avantajele cari pot rezulta dintr-o protecțiune acordată, cu judecată și măsură, indivizilor pe cari detențiunea i-a moralizat. Aceiași dovadă a fost făcută și de Societățile din județe formate după exemplul acesteia, ca cea de la Lyon, Bordeaux, Rouen, etc. Consiliul de Stat a recunoscut de altfel serviciile aduse de societatea din Paris, pronunțându-se pentru recunoașterea ei ca stabiliment de utilitate publică.

Trebue aeăogat că conform avizului favorabil al Curților de apel, date asupra acestei cestiuni,

Comisiunea de anchetă parlamentară asupra regimului Inchisorilor prin organul raportorului său, a încurajat mult eforturile încercate pentru a introduce Patronagiul liberaților în Franța și a declarat, că toate instituțiunile penitenciare ale țărilor civilizate trebuie să tinză a facilita această operă. Aproape unanimitatea Consiliilor generale a împărtășit această idee și și-au exprimat dorința de a vedea dezvoltându-se aceste instituțiuni.

După ce s'au constatat aceste rezultate și adeziuni pe cari d-nii Prefecții, conform instrucțiunilor din 15 Octombrie trecut trebuia să le capete, pentru a provoca constituirea în județele cari nu aveau, a Societăților de Patronagiu, legate între ele și unite într-o acțiune comună, un oarecare număr din acești funcționari au răspuns la apelul ce li s'au adresat, dar mulți nu ne au făcut cunoscut urmările ce au dat circulări citate.

Motivele de mai sus, unite cu dorința de a ne conforma spiritului de moralizare, care a inspirat legea noastră penitenciară asupra regimului celular, mă fac să cer imperios că asemenea opere de patronagiu, să se organizeze repede în toate departamentele, mai cu seamă în acele cari posedă Inchisori centrale importante.

Vă rog, dar, Domnule Inspector General, ca în cursul inspecțiunilor Dv. să vă informați de rezultatul demersurilor cari au fost făcute de către d-nii prefecți, în executarea instrucțiunilor din 15 Octombrie și în cazul când ele nu ar fi dat roade, de a vă înțelege atât cu acești funcționari cât și cu d-nii sub-prefecți, pentru a-i face să înțeleagă utilitatea patronagiilor și de a studiu împreună mijloacele de a favoriza fondarea Societăților locale.

Este aproape nefolositor de a vă remarcă considerațiunile ce preced, motivate de obiecțiunile căroră dă loc patronagiul adulților, aplicate cu mai multă rațiune la acela al tinerilor deținuți, a căror utilitate nu este de nimeni contestată și de a cărei organizare Ministerul nostru se ocupă mai mult.

Doresc ca rapoarte speciale să-mi fie adresate în urma inspecțiunilor Dv. asupra stări ces-tiunei patronagiului liberaților în fiecare județ ce veți vizita.

Ministru de Interne
prin delegațiune
Directorul Administrațiunei Penitenciare
Choppin

ANEXA II

Circulara din 10 Iunie 1877 către Inspectorii Generali ai Ministerului de Interne Francez, asupra instrucțiunilor relative la instituțiunile de Patronaj ¹⁾.

Domnule Inspector General, făcându-vă cunoscut motivele care angajau Ministerul nostru de a secundă cu toată energia, formarea în toate orașele Franți a Societăților de Patronagiu în favoarea liberăților, prin Circulara dela 20 Mai 1876, vă recomandam de a vă informă în cursul inspecțiunilor d-v, de rezultatele demersurilor făcute de d-nii prefecți, în executarea instrucțiunilor din 15 Octombrie 1875 și vă ceream trimiterea unui raport special, asupra stări chestiuni patronagiului în fiecare din circumscripțiunile ce vizitați.

Dela acea epocă un mare număr de județe s'au asociat la mișcarea provocată de Comisiunea penitenciară a Adunării Naționale și constat astăzi cu satisfacțiune, că cea mai mare parte din Comisiunile de Supraveghere a închisorilor, au primit cu grabă propunerea care le-a fost făcută.

¹⁾ Code de Prisons, tome 7, pag. 233—235.

O importantă deciziune a fost luată, de altminterlea în această privință de către Senat și Cameră, cari în scopul de a contribui la desvoltarea Patronagiului liberaților, au înscris în budgetul anului 1877 un credit de 20.000 lei, destinați a fi distribuiți la instituțiunile cele mai meritorii.

Această măsură confirmând vederile de care Ministerul de interne s'a inspirat, impune administrațiunei, datorita de a face noi efortări pentru a provoca fondarea de comitete de patronagiu în fiecare județ.

Circulara al cărui exemplar v-a fost comunicat, are de obiect principal a favoriza această organizare generală. Ea invită în special pe d-ni prefecti a insista pe lângă Comisiunile de supraveghere, cari nu au răspuns încă la primul nostru apel, a demonstra aceloră, a căror abținere a fost motivată și a le demonstra, că obiecțiunile făcute se bazează pe considerațiuni inexacte.

Inspecțiunile d-v vă vor permite Domnule Inspector General, de a secundă după cum doresc, executarea acestei circulări, prin influența încurajerilor și a consiliilor d-v. Votul Senatului și al Camerei Deputaților, amintit mai sus, impune, în afară de aceasta, administrațiunei, obligațiunea de a se informa cât mai complet posibil, asupra stării diverselor instituțiuni cari există actualmente în favoarea liberaților și asupra serviciilor aduse de fiecare. Țiu foarte mult a cunoaște aprecierile d-v asupra acestui punct, cari unite cu acele ale d-lor prefecti, îmi vor da mijlocul de a regulă, cu echitate, repartiția subvențiunilor, a căror întrebuintare o veți controla în urmă.

Vă rog prin urmare, Domnule Inspector General, a-mi adresa un raport special asupra fie-

căruia departament vizitat, din acest punct de vedere.

Pentru a vă lămuri mai bine asupra stării instituțiilor de patronaj, vă transmit odată cu aceste instrucțiuni, o notă conținând informațiunile rezumate din dosarele ce Administrația penitenciară posedă.

Ministru de Interne
prin delegațiune
Directorul Administrației Penitenciare
Choppin

Circulare către Prefecți din 1 Iulie 1875 a Ministerului de Interne Francez, referitoare la Patronajul domiciliilor (volontaire).

Domnule Prefect, s-a format de curând la Paris, sub președinția d-ului Polin Vassu, consilier la Curtea de Casație, o societate pentru protecțiunea asociațiilor voluntare, liberale din țările de cîrmă-tuire corespunzătoare.

Acastă societate a solicitat acordarea a două scrisori pe care le crede necesare succedutiv aruncării în libertate. Prima este necesară din motivele că, pe cât ei s-a face cunoscut, să fie autorizați în caz de neputință, să se pună în raport cu unii oameni, cari ar dori să contracteze un angajament voluntar, a doua este ca președintele societății să primească note despre purtarea de se am în caz de neputință corecțională, după care sunt deosebiți înaintea unui drapeu, cu încredințarea regi-mentului în care au fost încorporați. Trebuie necesar să se defer din acest îndoit punct de vedere, ve-

ANEXA III

Circulara către Prefecți din 1 Iulie 1878 a Ministerului de Interne Francez, relativă la Patronajul tinerilor deținuți ¹⁾.

Domnule Prefect, s'a format de curând la Paris, *sub președinția d-lui Felix Voisin, consilier la Curtea de Casațiune*, o societate pentru protecțiunea angajaților voluntari, liberați din casele de educațiune corecțională.

Această societate a solicitat adoptarea a două măsuri pe cari le crede necesare succesului sarcinei ce întreprinde. Prima este ca aceia din membrii ei, ge cari ni-i va face cunoscut, să fie autorizați în caz de trebuință, a se pune în raport cu tinerii deținuți, cari ar dori să contracteze un angajament militar; a doua este ca președintele societăți să primească note despre purtarea ce au avut în casele de educațiune corecțională, copiii cari sunt dejă înrolați sub drapele, cu indicațiunea regimentului în care au fost încorporați. Cred necesar să vă defer din acest îndoit punct de vedere, ce-

¹⁾ Code de Prisons, tome 7, pag. 350.

rerea aceasta. În consecință directorii Coloniilor penitenciare vor fi invitați de d-v, a primi pe membrii societăților cari se vor prezenta, având o autorizațiune specială a Ministerului nostru, sau cari vor justifica calitatea lor de membri în Consiliul Superior al închisorilor și care atrage pentru aceștia facultatea de a vizita toate stabilimentele penitenciare din țară.

Cer pe de altă parte ca d-nii directori să-mi trimită, îndată după angajarea oricărui tânăr detinut, o notiță scurtă și individuală a cărei formulă se va găsi în buletinul de liberare și care îmi va fi transmisă în forma obișnuită.

Ministru de Interne

prin delegațiune

Directorul Administrațiunei Penitenciare

Choppin

ANEXA IV

Circulara către Prefecți a Ministrului de Interne și al Cultelor Francez din 15 Maiu 1879, re- lativă la Patronagiul Liberaților ¹⁾

Domnule Prefect, prin circulara din 15 Aprilie trecut, cu ocaziunea propunerilor relative la liberările provizorii anuale, vă reaminteam *rolul ce incumbă în mod natural, Consiliilor de supraveghere a caselor de educațiune corecțională, din punctul de vedere al plasării tinerilor liberați și vă rugam de a-mi înainta informațiuni precise asupra acestui patronagiu în special.*

Patronagiul copiilor nu este însă singurul care preocupă administrațiunea mea, și acela al adulților care este mult mai dificil și de un succes mai anevoios, reclamă în aceeași măsură, tot interesul și simpatia noastră. Predecesorii mei și-au făcut toți datoria de a recomanda cu stăruință aplicarea instrucțiunilor ministeriale din 15 Octombrie 1875, din 1 Iunie 1876 și din 10 Iunie 1877. Aceste ordine dovedesc dorința constantă de care

¹⁾ Code des Prisons. Tome 8 pag. 32—33.

Ministerul de interne este animat, de a vedea pe liberații demni de asistență și pe toată întinderea Franței, puși la adăpost de pericolele recidivei.

Aceste vederi inspirate de dorința Parlamentului și a Consiliilor județene, au primit anul trecut o îndoită și prețioasă consacrare, la Congresul penitenciar dela Stokolm și la Congresul internațional dela Paris, pentru patronagiul liberaților.

Aceste dovezi și aceste autorități, nu pot decât să ne încurajeze d-le Prefect, de a continua în limitele puterilor noastre, opera începută și mă bizuesc în special pe acțiunea d-voastră personală, pentru a-mi ușura sarcina.

Veți bine voi a reaminti Comisiunilor de supraveghere a închisorilor din județul d-voastră, cari n'au răspuns însă la invitațiunile ce le-au fost adresate, *înalta importanță socială a patronagiului liberaților, a vă face pe lângă membrii ei, interpretul intențiunilor moralizatoare ale administrațiunei, și a expresiunei gândului ei*, astfel după cum este expusă în circulările din 15 Octombrie 1875 și din 10 Iunie 1877. Invocând exemplul operilor deja fondate, le veți găsi cred, imitatori și auxiliari.

În ceeace privește Societățile de Patronagiu cari există deja în județul d-voastră, le veți putea stimula zelul, propunându-mi pentru acelea cari par mai meritorii să le acord subvențiune, *din fondurile ce mi s'au pus la dispoziție pentru acest scop.*

În acest caz să vă conformați instrucțiunilor din 10 Iunie 1877, după cari Societățile acestea trebuie să-mi adreseze prin intermediarul și cu avizul d-voastră, o dare de seamă imprimată

dacă va fi posibil, al rezultatelor obținute an cu an dela fondarea lor, împreună cu situațiunea lor financiară din momentul trimiteri acestor informațiuni.

În afară de propunerile ce d-voastră ați putea face și pe cari ași dori să le primesc la 15 Iunie viitor, vă rog să-mi faceți cunoscut printr'o comunicare specială, situațiunea exactă a județului d-voastră din punctul de vedere al patronagiului, însoțind indicarea comitetelor deja formate, cu o notiță care să cuprindă informațiuni asupra datei fondări, serviciile aduse de fiecare din ele, resursele financiare etc.

Ministru de Interne și al Cultelor
prin delegare
Directorul Administrațiunei Penitenciare
Choppin

ANEXA V

Circulara Ministrului de Interne Francez către Prefecți din 21 Martie 1882, relativă la Stabilimentele Penitenciare și Patronajul liberaților adulți ¹⁾

Domnule Prefect, predecesorii mei v'au făcut cunoscut în diferite rânduri și mai cu seamă prin Circulara din 15 Mai 1879, *interesul pe care îl poartă creeri și dezvoltări Societăților de Patronaj, destinate a înlesni liberaților, la eșirea lor din închisori, mijloacele de a le procura de lucru, a-i reclasa în societate, a micșora deci în consecință, numărul recidiviștilor.*

Acest ultim scop mai cu seamă micșorarea recidivelor, cari trebuie să-l urmărească și să-l atingă un bun regim penitenciar, al cărui compliment natural și indispensabil este, se găsește în instituțiunea Patronajului bine organizat.

Am satisfacțiunea să constat, că acest apel a fost auzit și că în mai multe județe oamenii devotați, animați de spiritul de abnegațiune și de solidaritate, fără de care nu ar exista operă fi-

¹⁾ Code des Prisons, Tome 8, pag. 234—236.

lantropică durabilă, s'au asociat pentru a uni sforțările lor în vederea acestui scop, care este o adevărată datorie socială și de a desăvârși astfel prin mijlocul patronagiului, opera de amendare începută în timpul deținerii.

Vă recomand stăruitor Domnule Prefect, ca să dați tot concursul și să grăbiți cât mai curând posibil, realizarea tuturilor încercărilor de constituire a Societăților de Patronaj din județul d-v.

Dacă există vre-un stabiliment penitenciar în județul d-v. în care să fie aplicat dispozițiunile legii din 1875 asupra izolării individuale, veți face totul pentru a organiza o Societate de Patronaj pe lângă acest stabiliment. Este neîndoișor că deținuții supuși la izolare, în afară că au mai multă trebuință de a fi vizitați mai des, încurajați, sunt mai porniți de a asculta consiliile cari le vor fi date și mai în măsură de a se pretă la intențiunile membrilor societăței, în vederea plasării lor ulterioare, facilitând astfel și acestora, exercitarea caritabilei lor misiuni.

Dacă Societățile de Patronaj funcționează deja în județul d-v., invitați-le a da dări de seamă și o dare de seamă exactă de lucrările, rezultatele obținute, și de trebuințele lor. Reînoiți-le asigurarea celor mai vii simpatii din partea Administrațiunei Noastre, care în măsura fondurilor noastre, nu va întârziă de a le acorda subvențiuni convenabile.

Este astăzi recunoscut pretutindeni, că este timpul de a generaliza pe cât e posibil instituirea patronagiului, excitând inițiativa privată a le creea cu concursul Statului, fără a le da însă caracterul oficial. Statul însă, în chiar interesul dezvoltării acestei opere trebuie să lase Societăților de Patronaj o mare libertate de acțiune, să le încurajeze la for-

marea lor, să le favorizeze eforturile prin acordarea de subvențiuni.

Examinând dările de seamă ale unor Societăți de Patronaj, am constatat că unele se mărgineau față de liberați, în a le da o existență materială sub formă de bani. Astfel înțeleasă și redusă la o milă, patronajul se confundă cu o societate de asistență, și lucrează atunci întocmai ca un biuro de bine-facere și ca operele caritabile. Or, scopul lui e cu totul altul. Acțiunea Societăților de Patronaj trebuie să se exercite, fără întrerupere asupra liberaților mai cu seamă, după eșirea lor din închisori și în primele zile și săptămâni, *căci atunci este momentul cel mai periculos pentru ei, cel mai bogat în tentațiuni și deci în perspective de recădere.* Influențelor periculoase cari îi tentează, trebuie să li se opună influențele salutare. Dacă liberatul nu mai are familie sau prieteni în stare de a-l primi, de a-i da exemple bune și de a-i procura de lucru, trebuie ca membrii Societăților de Patronaj să-i ție loc de aceasta și să caute să-l plaseze și să-l ocupe în condițiunile ce va constata mai bune pentru viitorul lui. Pentru acest sfârșit se vor pune în contact cu agricultorii, cu șefii de ateliere, la trebuință chiar cu Societatea de Patronaj din altă regiune, unde liberatul își va fi ales reședința, având totdeauna în vedere marele adevăr, că o cădere nu se întâmplă niciodată decât în lipsa unei mâini de ajutor care se întinde în acest scop.

Am observat că liberații cari es din închisorile centrale, nu figurează în număr mare pe listele indivizilor patronați. *Ori tocmai asupra acestor categorii de liberați, patronajul poate să aducă cele mai mari servicii.* Mulți ani, acești deținuți numai

sunt primiți de familiile lor, amintirea lor este pentru mult timp legată de faptele cari le-au atras condamnarea, toți se tem de dâșii, întâmpinând astfel cele mai mari dificultăți pentru a reface existența lor, a se reclassa prin muncă. Dacă părăsesc țara, ei sunt supuși la toate greutățile cari le întâmpină străinii al căror trecut este necunoscut. *Și într'un caz și în altul, numai Societățile de Patronaj bine organizate au chemarea de a învinge aceste dificultăți, de a fi intermediarul între liberatul corijat și căit și societatea în sânul căreia el cere să reîntre.*

Aș dori ca cu timpul și prin energia perseverentă a inițiativei private organizarea patronajului în Franța să fie astfel ca toți liberații care ar solicita sprijinul unei societăți și s'ar face demn de el prin purtările lui bune, să fie siguri că'l vor găsi, recăștigând astfel prin muncă o existență onorabilă.

Odată cu aceasta, vă trimitem, pentru a le face cunoscut, tuturor Directorilor închisorilor centrale și aresturilor preventive din județul d-v, o listă a Societăților de Patronaj care funcționează astăzi.

Când condamnații cari sunt gata a se liberă și a se duce într'un oraș unde există o Societate de Patronaj, ar solicita asistența acestei Societăți și vor fi demni de acest interes, Directorul va transmite cererea lui Președintelui societății, cu care se va pune în raport pentru a-i furniza toate informațiunile și lămuririle de care ar avea trebuință.

În ceiace privește pe tinerii deținuți, adică pe minorii de 16 ani trimiși în corecție, plasarea lor la particulari, sub titlu de recompensă, liberarea provizorie, înrolarea în armată pe cale de angajamente voluntare, constituiesc măsuri cari fac din

Patronagiul copiilor o instituțiune diferită de Patronagiul adulților.

După primirea acestei circulări ne veți adresa dările de seamă anuale ale Societăților de Patronagi din județul d-v. la care ne veți alătura și avizul d-v asupra serviciilor ce ele aduc și asupra meritului de a primi o încurajare din partea Statului.

Ministru de interne
prin delegațiune
Subsecretar de Stat

ANEXA

Jules Develle

Circularea către Prefecți a Ministerului de Interne
Paris, 12 Ianuarie 1894, relativă
la Patronajul liberalelor.

Domnule Prefecțule, utilitatea și importanța Societăților de Patronaj pentru deapănări liberale, vă înțelegem foarte bine. Predecesorii mei vă au avut în interesul de a purta dezvoltarea acestor instituțiuni, prin încurajările ce le acordau în toate formele. Ei n-au văzut însă, cel puțin în ultimii ani, că trebuie să interzică direct și indirect, prin a se răfua opere private, considerând că Societățile individuale s-au dezvoltat mult prea puțin în proporții proporționale marelui număr de copii, după trebuțurile diverse și după necesitatea financiară.

Am văzut deci că trebuie să interzică direct și indirect, prin a se răfua opere private, considerând că Societățile individuale s-au dezvoltat mult prea puțin în proporții proporționale marelui număr de copii, după trebuțurile diverse și după necesitatea financiară.

Am văzut deci că trebuie să interzică direct și indirect, prin a se răfua opere private, considerând că Societățile individuale s-au dezvoltat mult prea puțin în proporții proporționale marelui număr de copii, după trebuțurile diverse și după necesitatea financiară.

ANEXA VI

**Circulara către Prefecți a Ministrului de Interne
Francez Raynal din 16 Ianuarie 1894, relativă
la Patronagiul liberaților.¹⁾**

Domnule Prefect, utilitatea și importanța Societăților de Patronagiu pentru deținuții liberați, v'a fost semnalată foarte adesea. Predecesorii mei v'au arătat tot interesul ce purtau desvoltării acestor instituțiuni, prin încurajerile ce le acordau sub toate formele. Ei n'au crezut însă, cel puțin în ultimii ani, *că trebuie să intervie direct pentru a le fondă, sau a le regulă funcționarea. Au ținut ca ele să rămâe opere private*, considerând că singură inițiativa individuală are destulă mlădiere, pentru a proporționa pretutindeni mijloacele de acțiune, după trebuințele diverse și după resursele fiecărei localități.

Acest sentiment de rezervă, acest respect scrupulos pentru autonomia Societăților de Patronagiu, nu împiedică întru nimic însă, a le susține printr'un sprijin moral și de a le ajuta prin mari subvențiuni.

¹⁾ Services Pénitentiaires Lois, décrets etc. par M. Barthou pag. 785—786.

Din nenorocire, dacă oarecari progrese au fost deja realizate, dacă la Paris și în alte orașe, societăți din cari multe de curând fondate, funcționează în modul cel mai satisfăcător, numărul Societăților de Patronajiu este încă mult inferior, de ceiace ar trebui să fie și multe județe sunt lipsite de ele.

Este de datoria d-v, Domnule Prefect, de a căută și a grupă persoanele cari pot să se pună în fruntea patronajelor, căci de sigur bunele voințe nu lipsesc. Ele sunt însă poate rău luminate și nelămurite asupra acestor opere. Cu toate efortările oamenilor devotați, cari au apărat cauza liberaților prin actele, vorbele și scrierile lor, adevăratul caracter al patronajiului nu este bine înțeles de toată lumea. Mulți își închipue încă că el consistă numai, în a da liberaților ajutoare în bani sau în natură. Astfel înțeles, patronajiul se confundă cu binefacerea și acest înțeles greșit, este izvorul uneia din obiecțiunile cele mai puternice, care se opun celor ce se devotează operilor de înălțare. Cine n'a auzit repetându-se observațiunea că, ar trebui să se ocupe cineva întâi de oameni cinstiți și săraci și pe urmă să cugete la cei condamnați! Și în adevăr, dacă Patronajiul nu ar avea alt scop decât alinarea suferințelor, ar fi destule mizerii dacă nu mai crude, cel puțin mai nemeritate, ca acelea ale unui liberat!

Dar nu este așa; Patronajiul consistă înainte de toate în a procura aceluia care a fost înfierat de legea penală, posibilitatea de a reveni, dacă dorește stăruitor, la o existență cinstită și regulată. Aceasta este îndeplinirea unei datorii de justiție către condamnat, dar în același timp este și o operă de preservare socială. Legea asupra relegării recidiviștilor a făcut această datorie mai dificilă. Dacă

se autoriză relegarea (transportarea în colonii) pentru întreaga sa viață a culpabilului, pe care mai multe condamnări îl presupune incorigibil, este numai cu condițiune, ca aceste condamnări să nu fie consecința fatală a celei dintâi căderi. *Teama și neîncrederea din nenorocire foarte naturală, pe care liberatul o inspiră adesea, îl pune în imposibilitate, de a găsi de lucru și nici o mână de ajutor nu îi se întinde la eşirea lui din închisoare.* Pentru acela mai cu seamă, care nu are nici o familie, acest sprijin indispensabil nu poate fi decât o *Societate de Patronagiu*; și dacă aceasta nu există, el reîncepe fatalmente crima și devine astfel un rău-făcător prin obișnuință. Cu modul acesta se înmulțește această clasă periculoasă de delincvenți. *Patronagiul sforțându-se a secă recrutarea acestei armate a crimei, aduce Societății un serviciu neprețuit.*

Aceste idei încep a fi înțelese. Veți găsi terenul preparat. O mișcare s'a produs în scopul de a stabili o cooperare eficace a societăților deja existente, cum și de a le înființa în orașele unde până acum nu există ¹⁾. Guvernul nu a rămas străin de această mișcare, care s'a afirmat anul trecut print'o reuniune la Paris a delegaților principalelor opere de patronagiu și care se continuă prin crearea realizată sau proiectată, a diverselor Societăți de Patronagiu.

Vă rog Domnule Prefect, *de a da tot concursul d-v binevoitor și cel mai activ, persoanelor cari ar lua inițiativa creării operilor de această natură, când veți judecă că ele prezintă toate garanțiile necesare. Le veți face cunoscut tot interesul pe care Administrațiunea noastră îl poartă creării acestor socie-*

¹⁾ Era vorba despre instituțiunea Congresului național al acestor societăți.

tăți și toată dorința ce avem de a le susține și de a le ajuta, în cea mai largă măsură, pe care o va permite creditele deschise în budget spre acest sfârșit.

În cazul când în județul d-v, nu ar fi fost luată până în prezent nicio inițiativă în acest sens, *vă veți ocupa de modul cum ar trebui să se încurajeze formarea acestor opere de patronajiu.* Comisiunile de supraveghere a închisorilor vor putea să formeze sâmburele lor. Ar fi iarăși folositor să apelați la concursul funcționarilor și agenților Administrației penitenciare, cei mai în măsură de a cunoaște nevoile ce trebuiesc satisfăcute. În fine se va putea cere și nu fără folos, informațiuni de către organizatorii noilor societăți, dela cele cari funcționează mai bine, în special dela cea din Melun, cari cu cheltueli foarte mici, procură și asigură de lucru la un mare număr de liberați.

V'ași rămâne obligat d-le Prefect, dacă în cel mult două luni de astăzi, îmi veți trimite o dare de seamă de tot ceea ce s'a făcut în județul d-v, pentru această operă atât de importantă și atât de necesară.

Primiți, etc.

Ministru de Interne

Raynal

ANEXA VII

Raportul lui Amédée Lefèvre-Pontalis prezentat în sesiunea de Iunie 1878, asupra treceri Administrațiunii Penitenciare la Ministerul de justiție¹⁾.

Consiliul superior al închisorilor a fost sesizat încă din luna Februarie 1877, de propunerea d-lui Babinet, care avea drept obiect trecerea Administrației penitenciare dela Ministerul de interne la Ministerul de justiție.

Rațiuni diverse de oportunități sau de conveniență și în special menajamentele pe cari Consiliul superior. le datorește Ministrului sub autoritatea căruia se întrunește, ne-au făcut să amânăm din sesiune în sesiune dezbaterea acestei delicate chestiuni. Cu toate acestea comisiunea d-voastră de studii, nu putea să mai întârzie examenul ei. Însărcinată expres de d-voastră a vă prezentă un raport asupra propunerii d-lui Babinet, ea nu poate uită că d-l Ministru de interne, exprimându-și părerea înaintea d-voastră în luna lui Ianuarie trecut, v'a cerut stăruitor pe a d-voastră.

¹⁾ Bulletin de la Société Générale des Prisons, 1877, pagina 587—639.

Puteti să v'o dați cu atât mai multă independență de spirit, cu cât avizurile consiliului nu obligă pe guvern, totdeauna suveran în a aprecia utilitatea măsurilor ce-i sunt semnalate

Cu aceste rezerve făcute, comisiunea de studii inspirându-se numai dela principiile cari vă călăuzesc și a intereselor pe cari legea le încredințează supravegheri d-voastră, s'a pronunțat cu majoritate, după o vie discuțiune, în favoarea propunerii d-lui Babinet și nu ezită în a vă recomanda adoptarei ei.

Mai înainte de a dezvoltă motivele cari ne-au dictat votul, este folositor de a preciza obiectul reformei propuse și de a-i determina limitele. Căci principalele obiecțiuni pe cari le-a ridicat până în prezent, sunt tocmai din cauză că nu i s'a arătat exact scopul și întinderea ei.

Cea mai mare parte din persoanele cari au vorbit până acum, fie pentru a combate fie pentru a o susține, au crezut că este vorba de a trece Direcțiunea și supravegherea închisorilor, de sub puterea executivă sub puterea judiciară, din administrațiune, la magistratură.

O parte din Curțile de apel cari s' u pronunțat în favoarea Ministerului de justiție, au revendicat mai mult sau mai puțin expres pentru magistrați, dreptul de a se amesteca în executarea pedepselor și de a exercita în închisori o autoritate preponderantă. Această părere pusă astfel înainte a provocat foarte ușor o contradicție. *S'a arătat c'ar fi anormal să se vadă judecătorul urmărind el însuși aplicarea pedepsi ce a pronunțat. S'a invocat marele principiu al separațiunii puterilor pus de Adunarea constituantă. S'a reamintit cuvântul celebru al lui Montesquieu: «Dacă puterea de a*

judecà ar fi unită cu puterea executivă, judecătorul ar avea forța unui opresor ».

Oricât de interesantă ar fi o asemenea discuțiune, păcătuește însă prin faptul că trece peste propunerea d-lui Babinet fără a o atinge. Este de ajuns să se citească cu atențiune paginile scrise de onorabilul nostru coleg, pentru a se convinge că el, nu are ideia de a atribui direcțiunea închisorilor magistraturei, ci dânsul voește numai să vază trecând această Direcțiune, astfel cum este constituită, cu tot personalul ei administrativ, dela un Minister la altul, adică dela un ruaj al puteri executive, la un alt ruaj al aceleiași puteri.

Nimeni nu ar putea contesta în adevăr, că miniștrii nu sunt fiecare în departamentele lor, reprezentanții puteri executive. Ministrul de justiție însuși, este ca și colegii săi, pus în capul unei mari administrațiuni publice și funcțiunile sale, oricât se raportă prin obiectul lor la materii judiciare, sunt însă în realitate funcțiuni administrative. Nu puterea judiciară ci cea executivă este, care se pronunță prin intermediul lui asupra recursurilor în grație. Chestiunile cari privesc naturalizarea străinilor, dispensele în vederea căsătoriilor și altele multe, sunt afaceri administrative, asupra cărora el statuează ca și colegi lui prin deciziuni ministeriale, iar nu prin hotărâri judecătorești. Ce s'ar putea zice atunci de serviciile Consiliului de Stat, de acest corp administrativ prin excelență, cari sunt atașate la Ministerul de justiție, de ale Imprimeriei naționale cari de asemenea depind de el? S'a făcut încă mai mult, s'a însărcinat adesea Ministerul de justiție cu unele administrațiuni, cum este aceia a Cultelor, cari pot să facă fie obiectul unui Minister special, fie să treacă dela un departament la altul.

În ceea ce privește Administrațiunea penitenciară d-l Babinet nu propune nimic, el nu modifică de loc situațiunea pe care Codul de instrucțiune criminală o face magistraților în raport cu închisorile.

El nu adaogă nimic la drepturile și datoriile de supraveghere, pe cari legile actuale le atribue Procurorilor Generali, Președinților Curților cu juri, Judecătorilor de instrucțiune etc., el nu aduce nici-o atingere autorității Directorului administrațiunii penitenciare, nici șefilor de serviciu sau inspectorilor generali, nici relațiunilor lor cu prefectii. *El transportă administrațiunea astfel cum este, străină de magistratură, dela Ministerul de interne la cel de justiție.* Se poate dar zice, fără o mare exagerațiune, că o atare reformă constituie o revoluțiune? Poate din contră, să ne întrebăm, dacă redusă astfel această reformă, la o simplă transferare, ar aveă o atât de mare importanță, pentru a merita atențiunea unei legi specială, dar examinând-o de aproape recunoaștem că ea poate încă fi considerată ca un adevărat și folositor progres.

Comisiunea d-voastră a judecat astfel punându-se dintr'un întreit punct de vedere:

Al competenți logice și raționale a Ministerului de justiție.

Al înlesniri practice a serviciului.

Și mai cu seamă a reușitei transfărmări pe care regimul nostru penitenciar este merit a suferi.

I

După cum în orice stat, puterea legislativă nu poate să ducă până la sfârșit opera sa și este

obligată de a recurge la puterea executivă, în scopul de a o desăvîrși prin regulamente și deciziuni, *tot asemenea nici autoritatea judiciară, nu poate prin ea singură să facă justiție completă.* Ea statuează, ea decide; dar prin forța lucrurilor, administrațiunea va trebui să continue opera justiției executând-o. Tribunalul condamnă pe un vinovat la un an închisoare. S'a terminat? Regimul pe care îl va suferi condamnatul, locul ce va ocupa, temperatura ce va domni în temniță, hrana ce-i va fi dată, munca la care va fi supus, lectura sau vizitele ce-i vor fi permise, nu constituie ele atâtea împrejurări cari pot în mod cu totul hotărîtor, să agraveze sau să atenueze privarea de libertate pronunțată contra lui? *Toate aceste accesorii ale pedepsi de multe ori, mult mai crude decât însăși condamnarea — pedeapsa, — nu sunt mai aproape de administrarea care se apropie mai mult de justiție, adică de însăși Ministerul de justiție?*

Când art. 614 din codul de instrucțiune criminală ¹⁾ prescrie, că în oarecare cazuri de nesupunere condamnatul să fie «după ordinele cui se va cuveni, pus în mai mare strâmtorare, închis singur și chiar aruncat în fiare etc.».

Nu este aceasta o operă de justiție pe care autoritatea trebuie să o îndeplinească asupra lui? Și ce administrațiune este mai capabilă pentru aceasta decât aceia a justiției? Cuvintele limbajului par că se însărcinează să rezolve singure chestiunea.

În termenii articolelor 165, 197, 376 din același

¹⁾ Rom. 586 dar desființat la noi prin art. 41 din legea asupra regimului închisorilor dela 1874 și înlocuit cu dispozițiuni regulamentare.

cod¹⁾ «după cererea Ministerului public» adică din ordinul Ministerului de justiție, înseamnă că hotărârile corecționale și criminale sunt executate. Cea mai gravă din toate pedepsele, pedeapsa cu moarte²⁾ se aplică numai sub autoritatea Ministerului de justiție și numai prin agenți cari depind de el. *Prin ce bizarerie, când este vorba de închisoare Ministerul care dă ordinul de încarcerare, nu are calitatea de a supraveghea și îndeplinirea ei? S'ar mai putea concepe aceasta, dacă culpabilul odată condamnat, ar scăpa pentru totdeauna din puterea și autoritatea lui.* Dar este chiar Ministerul de justiție singur, nu cel de interne, care să-i scurteze pedeapsa prin exercițiul dreptului de grație³⁾. Și cu toate acestea însăși acest ministru care poate să-i deschidă porțile temniței, trebuie legalmente să-l piardă din vedere pe tot timpul deținerii lui. Se poate închipui o atât de stranie anomalie?

Competința naturală pe care o recunoaștem ministerului de justiție, pentru tot ceea ce se atinge de soarta personală a condamnatului, trebuie să i-o refuzăm când este vorba de chestiuni generale teoretice sau regulamentare, cari sunt de domeniul administrațiunii penitenciare?

Ori prin specialitatea sa, Ministrul de justiție este totdeauna un jurisconsult și este implicit familiar cu codul penal. În biurul lui se concentrează toate reșchizările, acolo se elaborează toate proiectele relative la aplicarea, sau la reforma codurilor. Statistica penală care se prepară cu atâta îngrijire la Ministerul de interne⁴⁾

¹⁾ Rom. 163, 193, 399.

²⁾ La noi desființată.

³⁾ La noi de grație, de comutare și de reducere art. 155 din regulamentul general asupra penitenciarelor centrale.

⁴⁾ La noi nu se face.

este ca un corolar și un capitol adițional al statisticei criminale, care se face în fiecare an la Ministerul de justiție. *Șeful acestei mari administrațiuni a justiției, nu este el mai bine destinat, pentru a avea urechia totdeauna deschisă la observațiunile directorului administrațiuni penitenciare, la rapoartele inspectorilor generali ai închisorilor, pentru a le studia cu deamănuntul, cu un fond totdeauna gata de cunoștințe câștigate și pentru a face să se legifereze toate consecințele și observațiunile folositoare?* Este suficient a parcurge lista atribuțiunilor celor 5 biurouri cari compun administrațiunea penitenciară, pentru a înțelege că nici unul dintre ele nu este străin Ministerului de justiție.

Este prea puțin convenabil s'a zis, pentru Ministerul de justiție de a străbate piețele pentru construcțiunea sau întreținerea închisorilor și pentru diferitele servicii pe care ele le reclamă.

Cheltuelile închisorilor departamentale ¹⁾ fiind hotărâte de Consiliile județene, Ministerul de interne, este mult mai în măsură decât cel de justiție pentru a se pune în raport cu Corpurile Administrative și cu Prefecții ²⁾.

În fine se zice încă că poliția administrativă ar fi compromisă, dacă Ministerul de interne nu ar mai avea Direcțiunea superioară a închisorilor.

Să vedem în câteva cuvinte ce trebuie să rămână din toate aceste argumente. Mai întâi pentru acei ce se îngrijesc de demnitatea Ministerului de

¹⁾ De județe.

²⁾ La noi se poate și trebuie să se treacă la Stat și aresturile județene pentru o completă și salutară reformă. Vezi Raportul General asupra închisorilor și aresturilor preventive pe 1907—1908 de d-l C. Rădulescu, pag. 12.

justiție, nu i-am putea lua în prea serioasă considerațiune. Căci aprovizionările, contractele pe cari Ministerul de interne le poate face sau semna, le poate asemenea contracta fără să se înjosească și Ministerul de justiție. *Am înțelege valoarea raționamentului dacă Direcțiunea materială a închisorilor ar trebui să treacă Magistraturei.* În acest caz, de sigur că un Procuror general ar putea fi lipsit de aptitudini pentru asemenea însărcinări, cu totul streine de funcțiunile lui judiciare. *Dar din momentul ce nu se schimbă nimic din organizarea serviciului, obiecțiunea cade prin ea însăși.*

Nu suntem de loc îngrijați de dificultatea ce se ridică, în ce privește raporturile de stabilit între Ministerul de justiție și Consiliile generale județene și Prefecții ¹⁾.

Ar fi o stranie iluziune dacă am crede că Ministerul de interne, să aibă singur privilegiul de a corespunde cu Administrațiunile județene. Or nu este nici un Ministru, de Instrucțiune Publică pentru învățământ în școli, Ministrul de războiu pentru construcțiunea cazărnilor, Ministru de agricultură și de comerț pentru toate chestiunile rezortului lui, mai cu seamă Ministrul lucrărilor publice pentru stabilimentele drumurilor de fier de interes local care să nu aibă zilnic de tratat cu județele, afaceri mai dificile și mai spinoase și pe care nu le poate prezenta amenajarea sau construcțiunea închisorilor? Avem încrederea că Ministrul de justiție, nu va întâlni din partea județelor o primire mai rea decât a colegilor lui. Cât despre prefecți, ei sunt

¹⁾ Concentrarea administrativă a închisorilor. — Unificarea regulamentelor.

Mai cu seamă dacă la noi după cum am propus se vor trece la stat și acestea.

ordonatorii pe comptul Ministrului de justiție ca și pe comptul celorlalți ministrii; ei reprezintă toate ramurile puteri executive în județul lor.

Adevărata chestiune, singura, după noi, care merită a. reține atențiunea Consiliului superior, este aceea a *Siguranței publice*. Dacă în realitate autoritatea Ministrului de interne pentru a menține ordinea și siguranța, pertru a face poliția genera a Statului, s'ar slăbi prin măsura care i-ar retrage administrarea penitenciară, datoria noastră imperioasă ar fi de a ne opri imediat din această cale. Dar și aci, credem, că se nasc turburări prin temeri chimerice.

Fără îndoială siguranța publică este interesată în primul rând, ca condamnații să sufere pedepsele lor. Dar în ce s'ar compromite ea dacă condamnații le-ar suferi sub autoritatea Ministrului de justiție mai mult decât sub celui de interne? Nu trebuie să se confunde poliția represivă cu poliția administrativă sau preventivă, care rămâne totdeauna atribuțiunea esențială și fundamentală a Ministrului însărcinat să vegheze asupra ordinei publice.

Direcțiunea siguranței generale rămâne patrimoniul, domeniului exclusiv al Ministerului de interne, ea are un personal special, mijloace de acțiune, cari îi sunt particulare. Ea exercită poliția ei asupra vagabonzilor, cerșetorilor, indivizilor supuși supravegherii ei, ea caută comploturile, previne atât pe cât poate asociațiunile și grevele, ea pătrunde în toate locurile publice, în gări, în restaurante, etc. Ea are nu contrazicem de loc, mai multe mistere de descoperit în închisori, dar nu vedem de loc întrucât trecerea serviciului penitenciar la Ministerul de justiție, ar împiedica o de a-și exercita investigațiunile ei. Parchetul nu

*are de altfel partea cea mai largă în căutarea delictelor și a crimelor și cu toate acestea își închi-
puește cineva, că procurorii se privează de asistența
poliției sau că ei o refuză pe a lor?!*

II

Credem că am justificat în deajuns, din punctul de vedere teoretic, propunerea d-lui Babinet. Dar pentru a triumfa în totul asupra rezistențelor ce se ridică, nu e de ajuns poate a proba, că ea este conformă principiilor abstracte a unei bune administrări, mai *trebuie încă să demonstrăm că ea produce în serviciul stabilimentelor penitenciare o adevărată îmbunătățire.*

Mai întâi oricâtă îngrijire s'ar pune de a încredința supravegherea și direcțiunea închisorilor sub un personal pur administrativ, nu se poate contesta că acest personal este chemat a întreține cu magistratura relațiuni neîncetate și că magistrații chiar, au adesea în termenii legilor noastre și inevitabil, o parte de supraveghere de exercitat și ordine de dat în interiorul închisorilor.

Pentru casele de arest și justiție ¹⁾ acest adevăr este evident chiar. Magistrații parchetului, judecătorii de instrucțiune, Președinții Curților cu jurați, au în orice moment obligațiunea fie de a face să compară înaintea lui pe deținut pentru a-l interoga, fie de a pătrunde dânsul în localul detențiunii lui. Președinții Curților cu jurați de a vizita, cel puțin odată în cursul fiecărei sesiuni, persoanele reținute în casa de popreală. Articolul 613 ²⁾ zice în termeni expresi: «Judecătorul de

¹⁾ Case de popreală.

²⁾ Român 585.

instrucțiune și președintele Curții cu juri vor putea da fiecare în ceiace îl privește, toate ordinele ce vor trebui a se executa în aceste case și pe care le vor crede ei necesare pentru instrucțiune sau pentru judecata procesului».

Pentru închisorile chiar în care se suferă pedeapsa, Magistrații au frecvente ocazii de a exercita drepturile și datoriile lor analoage, fie că indivizii deja condamnați devin obiectul unei instrucțiuni noi, fie că ei trebuie să fie interogați ca martori în alte procese.

Să adăugăm că în caz de denunțare a unei detențiuni arbitrară, orice judecător de pace, orice oficer al Ministerului public, orice judecător de instrucțiune este ținut de a se transporta îndată și a face să se pună în libertate persoana detinută, sau în cazul când ar întâmpina vre-o alegațiune de orice cauză legală de arestare, să-l trimeată fără întârziere la magistratul competent ¹⁾. Art. 618 din același cod ²⁾ obligă pe gardienii închisorilor, custode sau director, sub pedepsele cele mai severe să prezinte Ministerului public, sau judecătorului de instrucție registrele lor și a-i lăsa și o copie după aceste registre sau după părțile din ele, ce vor crede necesar.

Magistrații ordinului judiciar au deci prin natura funcțiunilor lor, un drept de control în închisori și pot da ordine chiar agenților acestor administrațiuni.

D-l Babinet nu propune de loc a mări aceste drepturi, nici de a subordona mai mult personalul administrativ personalului judiciar. El observă însă

¹⁾ Art. 616 din Codul de instrucție criminală, român 590.

²⁾ Român 592.

cu multă dreptate că aceste autorități justa puse pot avea dese conflicte: că dacă un director sau gardian de închisoare primește ordine contrarii dela Prefect, care este superiorul lui direct și dela magistratul care este autorizat a da ordine, trebuie în starea actuală de lucruri, să refere cazul Ministerului de interne și celui de justiție pentru a rezolvă diferendul, pe când *relațiunile ar fi cu mult mai simplificate și dificultățile mai repede aplanate, dacă funcționarii administrativi și magistrații, deși rămași cu totul fiecare în sfera atribuțiunilor lor, ar depinde de același șef suprem în tot ceea ce privește serviciul penitenciar.*

În afară de relațiunile necesare ce nasc din serviciu, este cert că magistrații chemați să viziteze adesea închisorile, trebuie să facă ca societatea să profite de observațiunile ce ei fac asupra personalului, asupra stării stabilimentelor penitenciare etc. *Acest control exercitat de oameni luminați și cu totul în curent cu cestiunile penale, poate avea o incontestabilă utilitate.* Dar cui pot adresa procurorii generali rapoartele lor? Ministerului de justiție. Și cu toate acestea dacă ei semnalează abuzuri de îndreptat, fapte incorecte de pedepsit, îmbănătățiri de introdus, Ministerul de justiție nu poate prin el singur să facă nimic. El se mărginește a transmite informațiunile ce primește colegului său dela interne, care cere la rândul său, avizul inspectorilor puși sunt ordinele lui ¹⁾.

Și nu afirmăm nimic nou când spunem că două corpuri de funcționari, cu totul străine unul de altul, neapartținând aceluiași șef, chemați cu toate

¹⁾ La noi pe al Directorului general.

acestea a se controla indirect, pot fi expuși în anumite împrejurări, la susceptibilități reciproce. Se va pune capăt tuturor acestor inconveniente, dacă același șef erarhic ar fi pus în capul ambelor administrațiuni.

Dar să intrăm mai mult în detaliu. Ministerul de justiție, după cum am spus, este însărcinat cu serviciul grațierilor. Or, el nu poate fi încunoștințat despre purtarea deținuților, decât prin rapoartele directorilor sau gardienilor de închisori ¹⁾ și aceste rapoarte trebuiesc adresate erarhicește Ministerului de interne.

Suntem departe de a pretinde, că Ministerul de justiție să încerce dificultatea de a face să i se comunice direct lui aceste ransegnimente, deși foarte adesea el le obține prin procurorii generali. Dar cât ar fi mai natural, ca toate aceste informațiuni să vie direct la biuroul care trebuie să le utilizeze!

Tot astfel când este vorba de începutul sau de calculul pedepsei, de durata sau de contopirea mai multor pedepse pronunțate contra aceluiași individ, se ridică atâtea cestiuni delicate, pe cari numai Ministerul de justiție singur este în măsură de a le deslegă și cari astăzi rămân multe fără soluțiune, timp îndelungat sau pentru totdeauna, tocmai din cauza subordonării închisorilor la Ministerul de interne.

D-l Babinet citează relativ la acestea în expunerea sa de motive, exemple împrumutate din experiența sa personală și cari ne par cu totul decisive.

Fără a ne întinde mai mult asupra acestor

¹⁾ La noi Directorul general care întocmește tabloul.

puncte speciale, este evident că administrațiunile ce depind de același superior, cari sunt animate de același spirit, puse în raporturi mai frecvente și mai repede una cu alta, pot să-și unească mai ușor eforturile lor, pentru a face să reușească opera multiplă și delicată, la care sunt chemate să concure. *Bunul mers al serviciului ar câștiga enorm prin adoptarea măsurii propuse.*

III

Acestor diferite considerațiuni, trebuie să mai adăogăm una ultimă și de un ordin mai general și mult mai înalt, care este de natură a fi mult mai hotăritoare. Vreau să vorbesc de *soarta reformei penitenciare pe care legea de la 1875 a inaugurat-o și încredințat-o înaltei D-voastre tutelă, reformă al cărui succes nu poate fi asigurat, după noi, decât prin trecerea Serviciului Inchisorilor la Ministerul de justiție* ¹⁾.

În adevăr legea din 5 Iunie 1875 și principiile cari au inspirat-o nu se poate nega, a modificat profund caracterul închisorilor. Pedepsa fără a înceta de a fi afflictivă, trebuie să devie din ce în ce mai moralizatoare. Prescriind închisoarea vinovatului, legislatorul nu caută numai a se asigura de persoana condamnatului și de

¹⁾ Legea noastră penitențiară din 26 Ianuarie 1874 conține aceleași principii fundamentale și este identică în toate concepțiunile moderne și științifice cu cea franceză, dar neaplicată tot din aceleași cauze ca și legea similară. Vezi Raportul General asupra Inchisorilor Centrale și Aresturilor Preventive pe anul 1907—1908 de C. Rădulescu, p. 9. *Neaplicarea legi Inchisorilor. Superioritatea ei științifică.*

a-l face să sufere prin pierderea libertății lui; el își propune de al corige, de a transforma o ființă rău făcătoare, într'un cetățean folositor, de a micșorâ astfel numărul recidiviștilor. Acum nu mai este vorba de a ridica zidurile înalte și a întări lacătele Inchisorilor, ci de a face să pătrună în ele influențele salutare, de a desvoldă Comisiunile de Supraveghere, etc. ¹⁾

Instituțiunile de patronagiu ²⁾, de a favorizâ în chiar interiorul închisorii toate măsurile cari pot să înalte moralul condamnaților și regimul cel mai capabil amendării lor ³⁾.

Înaltul personal al Administrațiunei penitenciare este admirabil dispus a secundâ această operă de salvare socială. Dar el are trebuință de a fi susținut în orice timp de șeful lui suprem. Nu voim să contestăm din acest punct de vedere aptitudinea posibilă a Ministrului de interne și de altfel prezența la putere a titularului actual al acestui considerabil portofoliu, care a făcut o parte din cariera sa în magistratură, ne pune la adăpăst de orice bănuială de personalitate ofensantă.

¹⁾ Neînființate, până acum la noi deși sunt prevăzute de legea noastră penitenciară prin art. 5. Vezi Raportul General al Inchisorilor Centrale și aresturilor Preventive pe anul 1907—1908 de C. Rădulescu, pag. 70. *Înființarea Comisiunilor de suprăveghere. Rolul lor.*

²⁾ Prevăzute de asemenea de legea noastră penitenciară prin același art. 5 dar înființată abia în 1908. Vezi același raport pag. 146. *Înființarea Societăței generale de patronagiu și activitatea ei.*

³⁾ Școli, biblioteci, coruri vocale, predici, conferințe educative, maxime morale, etc., înființate în închisorile noastre abia la 1908. Vezi același raport general pag. 61, 103, 105, 142. *Organizarea regimului moral. Înființări de școli și biblioteci. Conferințe educative. Imprimarea și afișarea în închisorile centrale de maxime morale.*

Dar noi argumentăm pe date generale. Se poate însă căpăta convingerea, că un șef de Stat când alege un Ministru de interne, se preocupă de cunoștințele lui în materie penală? Hasardul sau prevedința a desemnat pe unii cari au fost eminenți instigatori de progrese utile. Dar câți alții, fie din indiferență, fie din spirit de sistemă, au lăsat să piară lucrările predecesorilor săi, și se poate uita cum unul dintre ei, cu o singură trăsătură de condei, a făcut să reculeze cu 20 ani în urmă reforma penitenciară?! *Acei chiar cari ar fi putut aduce acestor mari interese concursul lor cel mai luminat și cel mai zelos, au fost paralizați adesea prin cerințele zilnice ale politici. Chestiunile urgente cari se impun lor pe fiecă oră și cari îi absoarbe zi și noapte îi forțează fără voia lor, de a amâna continuă afacerile acestui serviciu pentru un timp care nu mai sosește! și s'a văzut sub miniștrii cei mai muncitori, Administrațiunea penitenciară uitată cu totul, neputând obține de la șeful departamentului său decât o atențiune interminantă, pentru trebuințele vitale și un sprijin insuficient pentru budgetul ei.*

Dacă cel puțin reforma ar fi terminată, răul ar fi mai puțin grav. Dar nimeni nu se îndoește câte efortări perseverente ar necesita fie pe lângă camera legislativă, fie pe lângă Consiliile județene, pentru a putea aplica legea dela 1875 și a obține dela ea tot binele pe care îl prevede.

Nimeni nu ignorează câte chestiuni sunt încă în studiul, pentru a complectă opera legislativă care este de 50 ani reclamată de dorinți unanime și preparată de atâtea spirite superioare și pe care Adunarea națională a avut onoarea de a o inau-

gură. Trebuie să se generalizeze închisoarea individunlă? Va putea ea să se întindă ca în Belgia și la pedepsele de lungă durată? Ce gradare ar putea rezulta dintr'nsa în suferința condamnatului, ce modificări în scara pedepselor? Aceste grave chestiuni, atât de demne de meditațiunea omenilor publici și a legislatorilor, nu ar putea fi deslegate și luminate decât printr'un examen amănunțit al regimului închisorilor și a efectului ce noul sistem penal, l-ar produce asupra amendării condamnaților.

La Ministerul de justiție aceste chestiuni sunt mai familiare, ele devin mai limpezi în atmosfera ce se respiră acolo, fără a uita, interesul administrativ; și reforma penitenciară pusă sub protecțiunea Ministrului de justiție, care are mai mult timp și mai multă chemare decât orice alt Ministru, i-ar constitui poate singura preocupare și le-ar duce la un desăvârșit progres.

Credem dar domnilor, că Consiliu Superior al Inchișorilor, se va arăta credincios misiunii speciale cu care este investit prin legea lui organică, recomandând guvernului propunerea onorabilului d-l Babinet. *Adoptând-o Consiliul nu se va arăta un novator temerar. Ar propune numai să se adopteze și în Franța, un regim care a răușit minunat în Belgia, Austria, Bavaria, Vürtemberg, în Marele Ducat de Baden, în Holanda, Danemarca, Suedia, Grecia și pe care și Rusia l-a apropiat de curând. El s'ar conforma avizului spontan eu exprimat de nouă Curți de apel din cele 14 cari au tratat chestiunea, fără chiar ca să fi fost sesizate, în ancheta parlamentară, aviz pe care Curtea de Casațiune l-a consacrat în înalta ei aprobare. Ase-*

menea autorități sunt de natură a risipi toate prevențiunile și a face să se aprecieze sub adevărata lumină proiectul de reformă care vă este supus¹⁾.

¹⁾ La 17 Iunie 1878 Consiliul superior al închisorilor s'a întrunit sub Președenția Ministrului de interne Marcère, care a pus în deliberare propunerea d-lui Babinet. În urma unei interesante discuțiuni la care a luat parte Ministru însuși, sub Secretarul de Stat dela Interne, Amédée Lefèvre-Pontalis raportorul Comisiunei de studii, Consilierii dela Căsație Babinet și Petit, Jauffret șeful biuroului Justiției militare, Fournier Președintele Consiliului de inspectori generali, Picot Directorul afacerilor criminale și al grațierilor, s'a terminat printr'un vot favorabil propunerii d-lui Babinet, dat cu majoritate de 15 voturi contra 8 prin votarea moțiunii următoare, care a fost propusă de Comisiunea de studii: *Consiliu superior al închisorilor, recomandă d-lui Ministru de interne propunerea d-lui Babinet, având de obiect a transfera Administrațiunea penitenciară dela Ministerul de interne la Ministerul de justiție.*

ANEXA VIII

Proiectul Legi lui Béranger asupra Treceri Inchi- sorilor la Ministerul de Justiție, Inspecțiunea Generală și Consiliul Superior ¹⁾

Când Adunarea Națională votă legea reformei
penitenciare la 5 Iunie 1875 ²⁾ în care se puneă
atâtea speranțe dintr'un îndoit punct de vedere,

¹⁾ La 1 Iunie 1899, Senatorul Béranger, depune pe Biuroul
Senatului un Proiect de Lege asupra treceri Inchisorilor la
Ministerul de Justiție, a Inspecțiunilor Generale și a Consi-
liului Superior, însoțindu-l de un raport foarte detaliat și do-
cumentat. Fiindcă însă studiul nostru, interesează numai prima
parte a legi, Căci Instituțiunile Inspecțiunilor Generale și a
Consiliului Superior al Inchisorilor nu există la noi, reproduc
aci numai prima parte a raportului celebrului criminalist
Béranger.

Art. Prim. *Direcțiunea Ad-țiunei Penitenciare se transferă la
Ministerul de Justiție.*

Bulletin de la Société Générale des Prisons, 1899, p. 962.

²⁾ Noua lege franceză prevedea transformarea tuturor In-
chisorilor în sistem celular, de oarece adoptase principiul izo-
lări individuale. Ca și la noi, inchisorile după revoluția fran-
ceză au fost înființate prin vechile mănăstiri secularizate unde
viața prizonierilor era în comun, cum se practică la noi as-
tăzi, deși legea noastră penitenciară de la 1974, adoptând
aceleași principii de izolare individuală și sistemul celular,
reclama și dânsa urgenta transformare a tuturor Inchisorilor
în Penitenciare celulare.

acela al scăderi criminalității și al reformei morale a condamnaților, ea știa desigur că transformarea localurilor noastre de detențiune, va fi o operă lungă și delicată.

Addunarea însă ar fi fost dureros decepționată, dacă ar fi putut prevedea că 24 ani după votarea acelei legi, abia 30 de Inchisori din mai mult de 400, sunt date noului regim.

S'a făcut mult timp chiar această lege responsabilă de încetineala aplicărei ei. Ea nu permitea de loc, se zicea, chiar când starea Inchisorilor oferea un pericol incontestabil de evadare, de insalubritate, sau de un regretabil și ilegal amestec al diverselor categorii de deținuți, de a constrânge inerția Consiliilor Județene, cari singure fiind proprietare ale clădirilor, erau de fapt suverane de a întreprinde transformarea lor ¹⁾.

Partea lor de contribuție în cheltuelile ce reclamau părea excesiv de împovărătoare. Parlamentul s'a mișcat de aceste critici. O nouă lege, profund studiată aceia din 1893 a corijat aceste defecte.

Administrațiunea a fost autorizată a cumpără edificiile menite a fi transformate ceea ce permitea, printr'o justă compensație a valori lor venale, cu schimbul impus departamentelor, de a reduce în mod simțitor contribuțiunea acestor din urmă.

¹⁾ Legea noastră prevede absolut aceleași dispozițiuni și de aceia nu avem până acum de cât o singură Inchisoare construită celular, Doftana. Vezi Raportul General asupra Inchisorilor Centrale și Aresturilor preventive pe anul 1907—1908 de C. Rădulescu, pag. 12, 16, 36. *Concentrarea administrativă a Inchisorilor.* — *Unificarea Reguliamentelor; Sistemul Celular. Transformarea sau reclădirea Inchisorilor. Regimul Condamnaților în Inchisorile Celulare de Concentrare.*

În același scop numărul celulelor de construit a fost strict limitat, mai multe departamente au primit facultatea de a se uni pentru construirea unei închisori comune și munca deținuților a putut fi întrebuințată pentru lucrările de întreprinderi.

În fine, pentru cazul când unele închisori ar fi considerat cu totul improprii destinațiunii lor, fie din punctul de vedere moral, fie din cel material, declararea lor poate acum să fie declarată printr'un decret, după avizul conform al Consiliului Superior al Închisorilor, iar cheltuiala este obligatorie pentru județ.

Cu toate aceste folositoare reforme, totuși, s'au scurs 5 ani și nici un rezultat simțitor nu s'a obținut. Numai două aplicațiuni parțiale au avut loc, dar și acestea numai în dispozițiunile cele mai puțin importante ale legii, cumpărarea imobilelor de către Stat și întrebuințarea muncii condamnaților. Nici o aplicare a facultății de declasare nici aceea de asociație a mai multor județe, pentru construirea de închisori comune, n'a fost nici făcută nici tentată. Cauzele acestei inerții se găsesc în viciile chiar a instituțiunei. *Unul dintre aceste vicii, acela care pare că a exercitat mai multă influență asupra cestiunei care ne preocupă, a izbit de câțva timp multe spirite luminate. Acesta este faptul că Administrația penitenciară depinde de un Minister străin, acel al Internelor.*

Acesta este punctul cel mai important și care trebuie pus întâi în lumină.

Se impune dar, pentru a da satisfacțiune mișcării atât de puternică a opiniunei, pentru cari desbaterile parlamentare, presa, congresele, lucrările societăților speciale și a publiciștilor, ma-

nifestă atâtea dorinți, pentru a pune nițică viață în această importantă organizațiune.

Administrația Penitenciară

Preocuparea exclusivă a intereselor materiale pe cari Administrația închisorilor le are în grije, serviciile administrative de diverse ordine precum îmbrăcăminte, hrana, transportul deținuților, direcțiunea personalului, organizarea munci, contabilitatea, întreținerea închisorilor etc. a făcut ca ea să fie trecută la începutul acestui secol în atribuțiunile Ministerului de interne, unde formează o direcțiune specială.

Poate atunci era în natura lucrurilor ca să fie astfel. Dar pe măsură ce ideile s'au dezvoltat, și din cari sub restaurare a eșit marele plan al reformei penitenciare, urmărită cu atâta râvnă și aplicată chiar în parte de guvern și care după eclipsa atât de regretabilă sub Imperiu, a reluat în 1870 un așa de generos avânt, îndoeli s'au produs asupra punctului de a se ști, *dacă acest mare serviciu nu trebuie să intre mai curând în atribuțiunile justiției.*

Mai multe state din Europa au cugetat chiar la această reformă.

În anul 1875 în ancheta instituită de Adunarea Națională, Curtea de Casație și majoritatea Curților de apel au emis dorința de a se transfera la Ministerul de justiție.

Câțiva ani în urmă Consiliul superior al închisorilor, abia restabilit, a fost sesizat de această cestiune printr'o propunere a d-lui Babinet consilier la Curtea de casație. După un raport foarte studiat al d-lui Amédée Lefèvre-Pontalis și după

o discuțiune aprofundată, în care toți reprezentanții Ministerului de interne și însuși ministrul dezvoltă cu tărie opiniunea contrarie, Consiliul adoptă cu 15 voturi contra 8 aceeaș soluțiune.

De atunci cestiunea nu a încetat să preocupe continuu pe oamenii competenți.

Ea a fost amintită la Tribuna Senatului în 1885, de către raportorul legii asupra liberării condiționale.

Societatea generală a închisorilor a făcut numeroase demersuri pe lângă guvern, pentru ca ea să fie rezolvată în mod administrativ, printr'un acord comun între cele două ministere interesate. În ultimul timp o deputațiune din biroul ei, solicită o audiență președintelui Consiliului de ministrii, care atunci era d. Méline, Ministru de interne și Ministrului de justiție și înmână celui din urmă la 21 Iunie 1897 o notă, prin care reclamau trecerea închisorilor la justiție.

Soluțiunea fiind pe punctul de a fi realizată prin acordul celor 2 ministere, a fost atunci amânată după cererea Administrației penitenciare. De atunci cestiunea a fost continuu reluată de diferiți raportori ai budgetului Administrației penitenciare, fie în Senat, fie la Camera deputaților. A așteptă însă dela buna-voință a guvernului regularea acestei reforme pe cale de decret, ar fi a ne expune din nou la tergiversări și întârzieri dăunătoare. Reforma ar fi mult mai asigurată, mai stabilă, mai studiată, dacă ea s'ar realiza printr'o lege.

De altfel tot în sensul acesta s'au pronunțat în 1878 înaintea Consiliului superior al închisorilor, reprezentanții Ministerului de interne și în ultimul timp d-nii Baudin și Cruppi înaintea

Camerii deputaților. Aceste motive m'au determinat să depun prezentul proiect de lege.

Temeiurile trecerii la justiție a închisorilor, au fost dezvoltate de prea multe ori pentru a le mai exprima din nou. Mă mărginesc numai în a le rezuma. Ele sunt în special deduse din necesitatea de a asigura unitatea de direcțiune în serviciile, cari se apropie și se confundă, dar sunt cu toate acestea astăzi divizate.

Astfel aplicarea pedepselor (Justiția) și executarea lor (Interne). Regularea diferitelor dificultăți relative la Cumul, la contopirea sau durata condamnățiunilor, cari depind în drept de Ministerul de Justiție, dar cari țin în fapt de Ministerul de Interne.

Deciziunea asupra cererilor de grațieri, comutări și reduceri, cari se ia de Ministerul de Justiție, dar cari se prepară de cel de Interne.

Nu mai puțin importantă este considerațiunea de ordin general și public, de a asocia mai intim pe magistrații parchetului la condițiunile, fazele și rezultatele expieri pedepsei, pentru a tempera în ei excesul spiritului de represiune, consecință naturală a obiceiului de a pedepsi și a-i interesa la înălțarea și amendarea condamnatului, fără de care opera justiției devine zadarnică. Ce ajutor nu ar primi acțiunea atât de bine-făcătoare a Patronagiului, dacă toți magistrații s'ar devota ei cu tot zelul și cu toată abnegația, atât de laudabilă la unii din ei.

Este în fine imposibilitatea pentru Ministerul de Interne, din cauza ocupațiunilor lui numeroase și absorbante, cari îl reclamă tot timpul, neputând să mai dea nici o atenție acestui important serviciu, imposibilitatea materială, din care rezultă

atât o inerție supărătoare cât și o lipsă de control, de multe ori regretabilă.

Aceasta este principala cauză a întârzierii, pe care a suferit-o transformarea închisorilor noastre județene în sistem celular. Ar trebui, pentru realizarea ei insistența unei acțiuni influente și continue pe de o parte, asupra Consiliilor județene pentru a obține sacrificiile necesare, pe de alta asupra Comisiunilor financiare ale Camerilor, pentru crearea resurselor destinate a asigura subvențiunile în sarcina Statului. Dar s'ar putea spera depunerea acestor eforturi din partea unui Minister care are atâtea cereri și de atâtea naturi diferite ce i se adresează?! Spitale și ospicii, edificii județene, drumuri vicinale, poliție, poste, telegrafe, etc., totul îi pare de o importanță covârșitoare și când creditul său este uzat, prin reclamațiunile tuturor acestor servicii, nu mai poate acorda și serviciului penitenciar atențiunea sa ¹⁾.

Absența controlului este o consecință tot atât de gravă a acestor stări de lucruri. Cât despre obiecțiunile ce s'au adus acestor reforme, este de observat că ele au pornit totdeauna de la funcționarii în exercițiu, sau în retragere ai Ministerului de Interne ²⁾. Ele s'au produs mai cu seamă înaintea Consiliului superior al închisorilor în 1878, de către Fournier Președintele Consiliului Inspectorilor Generali, Ch. Lucas care precedase acestei calități, Mettelat, fost șef de divizie la Prefectura Poliției, Lépère subsecretar de Stat la Ministerul de Interne, etc.

¹⁾ Ministerul nostru de Interne este și mai încărcat.

²⁾ Mai toți Directorii Generali au fost și la noi și pentru aceleași motive în contra treceri Inchiisorilor la justiție.

De atunci sunt aceleași argumente cari se invoacă în contra reformei. Ele sunt următoarele :

Administrația închisorilor este un serviciu de execuțiune și s'ar comite atunci prin trecerea ei la justiție, o adevărată confuziune a puterilor în Stat, violându-se Constituția.

Un Ministru de Justiție și funcționarii Ministerului său, ar fi ei apti de a furniză și dirige serviciile administrative, precum întreținerea închisorilor, hrana, îmbrăcămintea, munca, construcțiunile, etc., cari țin un loc principal în funcționarea Administrației închisorilor ?

Și d'asupra acestor obiecțiuni, o altă obiecțiune care se zice mai mică, dar care constituie în realitate fondul tuturor celorlalte și care a fost unica cauză, care a făcut să nu se realizeze până în prezent această salutară reformă, este preocuparea foarte naturală din partea funcționarilor actuali ai Administrației, de a părăsi Ministerul care i-a format, care cunoaște titlurile și capacitatea lor și le asigură condițiuni știute pentru viitor, cum și grija de a nu întâlni la Ministerul la care vor fi trecuți, nici aceiași bună-voință, nici garanții egale.

Dar aceste obiecțiuni și aceste îngrijiri sunt eronate, căci să nu pierdem din vedere, zice remarcabilul raport făcut în 1877 de Amédée Lefèvre-Pontalis înaintea Consiliului superior, că nu este vorba de a deplasă decât din Cap, Direcțiunea generală a închisorilor.

Administrația penitenciară va trece în bloc, ca aceia a Cultelor, cu toată organizarea ei, de la un Minister la altul.

Experiența a răspuns de altfel și de mult timp la toate aceste preocupări.

În prezent toate Statele Europei, afară de Italia, au trecut pe rând Administrația închisorilor lor sub autoritatea Ministerului de Justiție, și această reformă îndeplinită, este desigur cauza tuturor progreselor ce aceste țări au realizat în legislațiunea lor penală și în sistemul lor penitenciar.

TABLA DE MATERIE

Introducere	6
Originea și Istoricul Administrației Penale în România	8 12
Originea și Istoricul <u>Dezvoltării</u> Administrației Ministere Penitenciar	12 17
Raporturile și Relațiile dintre Administrația diferită și Administrația Judecătorească	17 20
Încercările și Critica Încercărilor, care de pendența Ministerului de Interne	20 24
Raportul și Acțiunile Ministerului de Interne față de Administrația Penale	24 27
Obiecțiunile aduse în contra sistemului închisorilor de Ministerul de Justiție și Critica sa	27 34
Istoricul Reformei în Franța și Tările închisorile depuse de Ministerul de Justiție	34 41
Concluziuni	41 44

ANEXE

Circulara Ministerului de Interne Francez din 20 Iulie 1870 către Încăputări Generale și închisorilor, referitoare la Dezvoltarea în Administrația de Penitenciare pentru Legea 1870 - anexa	42 44
--	-------

„Un studiu al sistemului de închisori, publicat în
Revista Generală de Științe și Literatură, anul 1903

TABLA DE MATERII ¹⁾

	Pag.	
Introducere	5	6
Origina și Istoricul Administrației Peniten- ciare Franceze	8	12
Origina și Istoricul Dependenței Administrației noastre Penitenciare	12	17
Raporturile și Conflictele dintre Autoritatea Ju- diciară și Administrația Inchisorilor	17	36
Inconveniente și Critica Inchisorilor sub de- pendința Ministerului de Interne	36	54
Rățiunea și Avantajele trecerii la Minist. rul de Justiție	55	63
Obiecțiunile aduse în contra trecerii Inchisorilor la Ministerul de Justiție și Critica lor	64	74
Istoricul Reformei în Franța și Țările în cari Inchisorile depind de Ministerul de Justiție	75	91
Concluziuni	93	94

ANEXE

Circulara Ministrului de Interne Francez din 20 Maiu 1876 către Inspectorii Generali ai Inchisorilor, relativă la Desvoltarea In- stituțiilor de Patronaj pentru Libe- rați.— Anexa I.	97	100
--	----	-----

¹⁾ Acest studiu a fost mare parte publicat în articole în
Revista *Curierul Judiciar* și primile coale imprimate chiar în
anul 1909.

Circulara din 10 Iunie 1877 către Inspectorii Generali ai Ministerului de Interne Francez, asupra Instrucțiunilor relative la Instituțiunile de Patronagiu.— Anexa II . . .	101 103
Circulara către Prefecți din 1 Iulie 1878 a Ministrului de Interne Francez, relativă la Patronagiul Tinerilor Deținuți.—Anexa III. . .	105 106
Circulara către Prefecți a Ministrului de Interne și Cultelor Francez din 15 Maiu 1879, relativă la Patronagiul Liberaților. Anexa IV. . .	107 109
Circulara Ministrului de Interne Francez către Prefecți din 21 Martie 1882, relativă la Stabilimentele Penitenciare și Patronagiul Liberaților Adulți.—Anexa V.	111 115
Circulara către Prefecți a Ministerului de Interne Francez Raynal din 16 Ianuarie 1894, relativă la Patronagiul Liberaților. — Anexa VI	117 120
Raportul lui Amédée Lefèvre-Pontalis, prezentat în sesiunea de Iunie 1878, asupra trecerii Administrațiunii Penitenciare la Ministerul de Justiție.— Anexa VII.	121 138
Proectul Legi lui Bérenger asupra trecerii Inchisorilor la Ministerul de Justiție, Inspecțiunea Generală și Consiliul Superior. — Anexa VIII.	139 147

**BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI**

**VERIFICAT
2007**

**VERIFICAT
1987**

**VERIFICAT
2017**

**BIBLIOTECA
CENTRALĂ**

